

**PELTOVALVONNAN YHTEENVEDON TOIMIVUUS
– KEHITYSEHDOTUKSIA YMMÄRRETTÄVÄMPÄÄN
KOKONAISUUTEEN**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Mustiala, maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

kevätlukukausi, 2019

Fii Jussila

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Mustiala

Tekijä	Fiia Jussila	Vuosi 2019
Työn nimi	Peltovalvonnan yhteenvedon toimivuus – Kehitysehdotuksia ymmärrettävämpään kokonaisuuteen	
Työn ohjaaja/t	Eero Jaakkola	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, onko peltovalvonnasta tulostuva yhteenvetolomake ymmärrettävä ja tehdä yhteenvedoon kehitysehdotuksia. Aihe syntyi ELY-keskuksen peltovalvontatiimissä suoritetun erikoistumisharjoittelun aikana, jolloin pohdin saako viljelijä valvonnasta ja sen tuloksesta tarpeeksi tietoa, jonka perusteella voi noudattaa tukiehtoja paremmin seuraavana tukivuonna. Työn toimeksiantajana toimi Ruokavirasto.

Työssä käsiteltiin peltovalvontaa kokonaisuutena. Teoreettisessa viitekehityksessä kerrotaan miksi ja miten peltovalvontaa tehdään, mitä valvotaan ja ketkä valvontaa tekevät, sekä ketä valvotaan. Yhteenvetolomakkeen ymmärrettävyyttä selvitettiin tutkimuksella, joka sisälsi kyselyn ja haastattelun. Kysely kohdennettiin vuonna 2018 peltovalvontaan osallistuneille tuenhakijoille. Haastattelu kohdennettiin neljän eri ELY-keskuksen alueilla peltovalvontaa suorittaville tarkastajille.

Yhteenvetoa pidettiin yleisilmeeltään melko selkeänä, mutta tarkemman tarkastelun jälkeen sitä pidettiin riittämättömänä. Lomakkeeseen toivottiin lisää informatiivisuutta ja selkeyttä niin tuenhakijoiden kuin tarkastajienkin puolesta. Kehitysehdotuksia kirjattiin johtopäätösten yhteyteen useampia. Ehdotuksia tuli myös suoraan tarkastajilta, mutta niitä täytyi muokata käytännössä helpommin toteutettavampaan muotoon.

Avainsanat valvonta, peltovalvonta, maataloustuki, pinta-alaperusteiset tuet

Sivut 81 sivua, joista liitteitä 30 sivua

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Mustiala

Author	Fiia Jussila	Year 2019
Subject	Intelligibility of the agricultural monitoring summary – Suggestions for a more understandable entity	
Supervisors	Eero Jaakkola	

ABSTRACT

The goals of this thesis were to find out if the agricultural monitoring summary was understandable and to make suggestions for a more understandable summary. The topic arose during my specialization training in ELY-keskus where I did agricultural monitoring. I started thinking about whether farmers get enough understandable information in the summary. The commissioner for the thesis was Finnish Food Authority.

The thesis dealt with agricultural monitoring as a whole. In the theoretical framework is told why and how monitoring is done, what is monitored, who does the monitoring and who are monitored. The intelligibility of the agricultural monitoring summary was found out by internet survey and interviews. The target group for the survey was farmers who were monitored in year 2018. Inspectors from four different ELY-centres were interviewed.

The study shows that the summary was generally clear but still there wasn't enough information. The respondents of both the survey and the interview hoped for a more informative and clear summary. Suggestions for the summary are told in the conclusions.

Keywords monitoring, agricultural monitoring, agricultural subsidy

Pages 81 pages including appendices 30 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	PELTOVALVONTA.....	2
2.1	Valvontaviranomaiset	2
2.2	Valvottavien tilojen valinta	4
2.3	Valvottavan kohteet.....	6
2.3.1	Pinta-ala.....	7
2.3.2	Valvottavat tuet.....	9
2.4	Valvonnan käytänteet	12
2.4.1	Ennen tilakäyntiä	12
2.4.2	Tilakäynti.....	13
2.4.3	Tilakäynnin jälkeen	14
2.5	Tukiin aiheutuvat seuraamukset.....	15
2.6	Peltovalvonnan yhteenveto	18
2.7	Peltovalvonta Ruotsissa ja Saksassa.....	19
3	TUTKIMUKSEN PERUSTA	21
3.1	Kohderyhmä	21
3.2	Tutkimusmenetelmä	21
3.3	Käytännön toteutus.....	23
3.3.1	Kysely.....	23
3.3.2	Haastattelu	25
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	26
4.1	Kysely.....	26
4.1.1	Tulokset ikäryhmän perusteella	26
4.1.2	Tulokset viljelyksessä olevan pinta-alan perusteella	31
4.1.3	Tulokset valvontaan osallistumisen perusteella	33
4.1.4	Tulokset seuraamuksen perusteella.....	34
4.1.5	Avoin kysymys	35
4.2	Haastattelu	36
5	TULOSTEN ANALYYSI	38
5.1	Kysely.....	38
5.1.1	Analyysi iän perusteella.....	38
5.1.2	Analyysi viljelyksessä olevan pinta-alan perusteella.....	40
5.1.3	Analyysi valvontaan osallistumisen perusteella.....	42
5.1.4	Analyysi seuraamuksen perusteella	43
5.2	Haastattelu	44
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET	44
	LÄHTEET.....	47

Liitteet

Liite 1	Kyselylomake
Liite 2	Saatekirje
Liite 3	Haastattelukysymykset
Liite 4	Perusraportti kyselyn tuloksista

1 JOHDANTO

Suomessa maataloutta tuetaan Euroopan unionin kokonaan ja osittain maksamilla tuilla sekä kansallisilla maataloustuilla. Näiden tukien valvonta on Euroopan unionin säätelemää valvontaa, joka on edellytys EU:n rahoitusosuuden saamiselle. Peltovalvonta eli kokotilavalvonta on yksi osa maataloustukien valvontaa. Yhteenveto tulostuu valvonnassa käytettävästä Tukisovelluksesta automaattisesti ja se lähetetään viljelijälle postitse valvonnan valmistumisen jälkeen.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, tarvitseeko peltovalvonnan yhteenvetolomakkeen rakenteeseen tai sisällön selkeyteen tehdä muutoksia ja antaa mahdollisia kehitysehdotuksia edellä mainittuihin kohtiin. Työn teoriaosuudessa käsitellään peltovalvontaa, josta yhteenvetolomake syntyy. Tutkimusosiossa etsitään vastausta tutkimuskysymykseen: ”Onko yhteenvetolomake ymmärrettävä?”. Työn lopussa pohditaan kehitysehdotuksia yhteenvetolomakkeeseen tutkimuksen tuloksien perusteella.

Ajatus työn aiheeseen muotoutui erikoistumisharjoittelussa Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuyksikössä, jossa suoritin peltovalvontaa kesän 2018. En kokenut yhteenvetoa itsekään kovin selkeäksi, joten heräsi kysymys ymmärtävätkö viljelijätkään siitä sen enempää. Yhteenvetolomakkeesta ei ole tehty aikaisempaa tutkimusta, mikä on yksi hyvä syy tutkia kyseistä aihetta tässä opinnäytetyössä. Myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tarkastajilta saatu palaute puoltaa sitä, että aihe on ajankohtainen ja tärkeä.

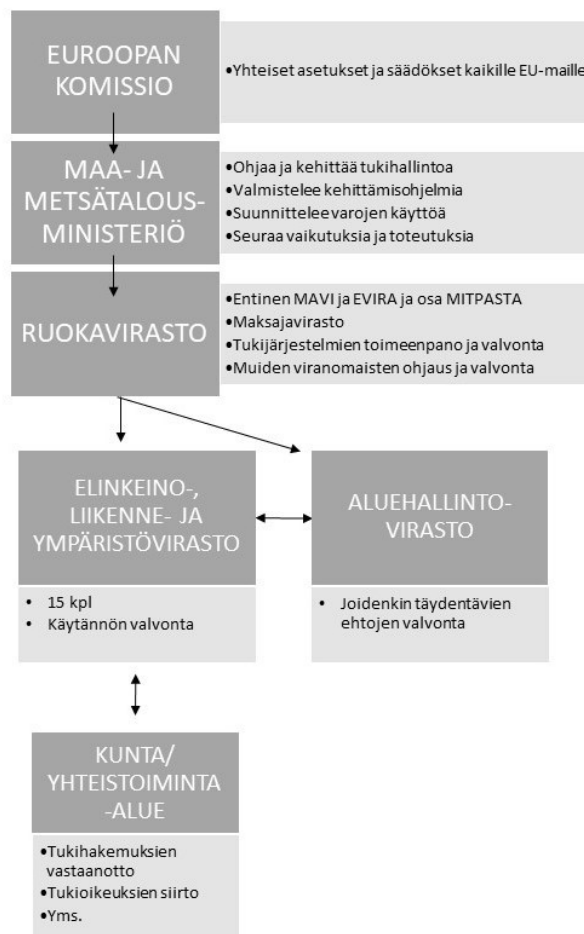
Peltovalvontaan liittyen on kirjoitettu useita eri opinnäytetöitä ja jotain pro gradu –tutkielmia. Aikaisempia töitä ei ole kirjoitettu kuitenkaan varsinaisesti yhteenvetolomakkeeseen ja muihin valvonta-asiakirjoihin vaan valvonnan muihin osa-alueisiin liittyen. Opinnäytetöissä on pohdittu muun muassa tiedonhallintaa ja seurantaa, ohjelmakautta 2014-2020 niin viljelijän kuin tarkastajan näkökulmasta ja miehittämättömien ilma-alusten käyttöä valvonnassa.

2 PELTOVALVONTA

Euroopan unioni velvoittaa kaikki jäsenmaansa tekemään maataloustukien valvontaa. EU:n rahoitusosuus jaetaan vain, jos tarkastukset on tehty asianmukaisesti. Maataloustukia saavia tiloja valvotaan, jotta voidaan varmistua tukiehtojen mukaisesta viljelystä. Valvonnan myötä tuensaajat ovat tasa-arvoisessa asemassa, kun jokainen noudattaa varmasti samoja ehtoja. Valvonnalla varmistetaan jokaiselle tuensaajalle myös oikeusturva. (Ruo-kavirasto n.d.a.)

2.1 Valvontaviranomaiset

Kaikille Euroopan unionin jäsenmaille luodaan yhteiset säädökset komissiosta, mutta jokainen jäsenmaa hallinnoi itse säädösten täytäntöönpanoa. Säädökset ovat jossain määrin myös hieman joustavia eri maiden erilaisten viljelyolosuhteiden vuoksi. (Euroopan komissio n.d.) Suomessa valvonnan eri osat on jaettu eri viranomaisille, jotka toimivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa (kuva 1). Kansallisella tasolla korkein hallinnon elin on Maa- ja metsätalousministeriö, jonka tehtävänä on ohjata ja kehittää tukihallintoa, sekä valmistella tukijärjestelmien ja Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmaa. Ministeriö suunnittelee myös varojen käyttöä ja seuraa vaikutuksia sekä tukiohjelman toteutumista. (Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 § 5.)

Kuva 1. Valvontaviranomaiset Suomessa. (Jussila, 2019a.)

Ministeriöstä seuraava elin on Ruokavirasto, johon on vuonna 2019 yhdistetty Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto ja osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalveluista. Ruokaviraston tehtäviin kuuluu esimerkiksi tukeen liittyvien menojen tarkastaminen, maksujen suorittaminen ja muut tukijärjestelmiin liittyvät hallinnolliset tehtävät. Myös tukijärjestelmien toimeenpanon ja muiden viranomaisten valvonta sekä ohjaaminen kuuluvat Ruokaviraston tehtäviin. Vuoden 2019 alusta Tuokesin tehtävät, eli kasvinsuojeluaineiden valvonta, siirtyivät Ruokavirastolle. (Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta 373/2018 § 6.)

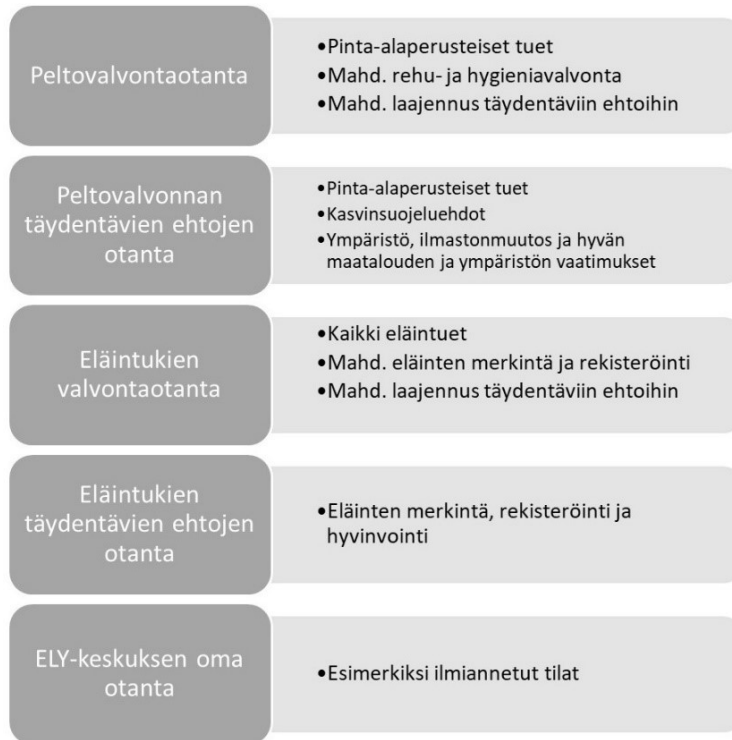
Ruokaviraston valvottavia viranomaisia ovat Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Aluehallintovirasto sekä kunta. Aluehallintovirasto eli AVI valvoo osaltaan täydentävien ehtojen noudattamista (Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 § 9).

Tuen hakijoiden kanssa läheisimmässä yhteistyössä ovat ELY-keskus ja kunta. ELY-keskus antaa päätöksiä esimerkiksi tukioikeuksista ja joidenkin

tukien myöntämisestä, suorittaa käytännön valvontaa ja tarvittaessa myös antaa neuvontaa. Suomi on jaettu viidentoista ELY-keskuksen alueisiin, joilla jokaisella on vähintään yksi toimipiste alueen suuremmissa keskittymissä. (Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 § 8.) Kunta, kuntayhtymä ja yhteistoiminta-alue (YT-alue) toimivat samoissa tehtävissä. Ne ottavat vastaan viljelijän tekemän tukihakemuksen ja siirtävät tiedot muiden viranomaisten järjestelmiin. Myös esimerkiksi tukioikeuksien siirtäminen ja eräiden tukien myöntäminen sekä jakaminen kuuluvat kuntien tehtäviin. (Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 § 11.)

2.2 Valvottavien tilojen valinta

Vuonna 2018 Suomessa oli 47 688 maatalous- ja puutarhayritystä (Luke, 2019). Kaikista tukia hakeneista tiloista valvotaan vuosittain vähintään 5 % eli noin 2500 tilaa tilakäynnein. Valvottavat tilat valitaan keskitetysti Ruokaviraston otannoilla, joita ovat: peltovalvontaotanta, täydentävien ehtojen otanta peltovalvonnan yhteydessä, eläintukien valvontaotanta ja täydentävien ehtojen otanta eläinvalvonnan yhteydessä (Kuva 2). Näihin ryhmiin valitaan tilat joko satunnaisotannalla tai painotetulla otannalla. Tässä opinnäytetyössä keskitytään peltovalvontaotantaan valittujen tilojen valvonnan yhteenvetoon, sillä toisten otantojen ja valvontojen yhteenvedet tulostuvat eri ohjelmasta ja ovat täten erilaisia niin perusrakenteeltaan kuin ulkoasultaan.

Kuva 2. Valvontaotannat Suomessa. (Jussila, 2019b.)

Peltovalvontaotannassa olevalta tilalta tarkastetaan kaikkien haettujen pinta-alaperusteisten tukien ehtojen noudattaminen. Valvonta voidaan laajentaa täydentäviin ehtoihin, jos joltain ehdonalalta huomataan puutteita. Myös rehu- ja elintarvikehygieniavalvonta suoritetaan osalle tähän otantaan valituista tiloista. Täydentävien ehtojen otantaan peltovalvonnan yhteydessä valituilta tiloilta valvotaan tavallisen peltovalvonnan lisäksi myös täydentävien ehtojen kasvinsuojeluehtojen ja ”ympäristö, ilmastonmuutos ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset” –ehdonalan noudattaminen.

Eläintukien valvontaotannassa olevilta tiloilta tarkastetaan kaikkien tilan hakemien eläintukien ehtojen noudattaminen. Tarkastus voidaan laajentaa myös täydentäviä ehtoja koskevaksi, jos huomataan puutteita. Osassa eläintukien valvonnoista suoritetaan lisäksi täydentävien ehtojen eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonta. Eläintukien täydentävien ehtojen otannassa tarkastetaan vain eläinten merkintä, rekisteröinti ja hyvinvointi. Valvonta voidaan tarvittaessa laajentaa myös eläintukiin.

Kunkin otannan tilat valitaan joko satunnaisotannalla tai painotetulla otannalla. Satunnaisotannassa arpa voi osua kehen tahansa kyseiseen valvontaotantaryhmään kuuluvaan. Painotetussa otannassa taas käytetään erilaisia riskimalleja, joiden perusteella ryhmästä valitaan valvottavat tilat. Riskimallit vaihtelevat vuosittain, mutta esimerkiksi peltovalvontaotannan tilojen riskimallissa vuonna 2018 kiinnitettiin huomiota tiloihin, joilla on

muun muassa aikaisempien vuosien tukiehtopuutteita, luonnonlaitumilla on suuri osuus viljelyalasta tai viljanviljelyalan osuus on pieni. Valvottavista tiloista 20-25 prosenttia valitaan satunnaisotannalla ja loput painotetulla otannalla.

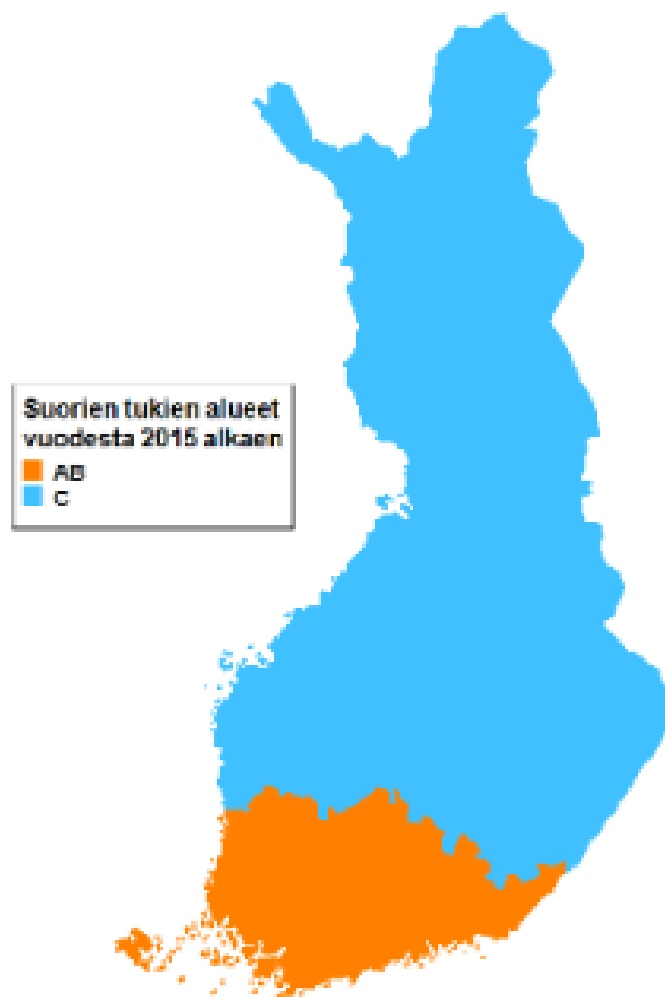
Otannat tehdään useammassa eri osassa. Ensimmäinen otanta tehdään kevään aikana edellisen vuoden tukihakemuksista. Toinen otanta tehdään ennen valvontojen aloitusta valvontavuoden tukihakemuksista eli päätukihaun loppumisen jälkeen. Loppukesästä voidaan tehdä vielä lisäotanta, jos valvontavelvoite ei täyty aikaisemmista otannoista.

Myös ELY-keskuksella on oma otanta, johon voidaan lisätä esimerkiksi ilmiannetut tilat. Nämä tilat voidaan tarkastaa joko osittain tai kokonaan laiminlyönnistä riippuen. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 8-10.)

2.3 Valvottavan kohteet

Peltovalvonnassa jokaiselle lohkolle tehdään pinta-alavalvonta ja tarkastetaan haettujen tukien tukiehtojen noudattaminen. Myös lohkojen hallinta tarkistetaan, jotta voidaan olla varma tuenhakijan oikeudesta hakea tukea kyseisille lohkoille. Vuokratuilla lohkoilta voi olla joko suullinen tai kirjallinen vuokrasopimus, joka tarkastetaan tilakäynnillä. Suullisen sopimuksen voimassaolo voidaan tarkistaa maanomistajalta esimerkiksi puhelimitse, mikäli on epäily, ettei vuokrasopimus olisi voimassa. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 26.)

Tukijärjestelmä sisältää kolme erilaista tukityyppiä: kansalliset, suorat ja ohjelmaperusteiset tuet. Kansalliset tuet ovat nimensä mukaisesti valtion maksamia tukia, kun taas suorat ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamia ja ohjelmaperusteiset osittain EU:n rahoittamia tukia. (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.e.) Tukia voidaan maksaa alueellisesti eri määrä tai kokonaan eri tukia eri alueelle. Vuodesta 2015 alkaen Suomi on jaettu kahteen tukialueeseen: AB- ja C-alue (kuva 3). (Ruokavirasto n.d.b.)

Kuva 3. Suomen tukialueet (Kaakkois-Suomen tuki-info –hanke, 2015, s. 4.)

2.3.1 Pinta-ala

Lohko voi tarkoittaa joko peruslohkoa tai kasvulohkoa. Peruslohko on alue, joka on viljelty, tuenhakijan hallinnassa, maantieteellisesti yhtenäinen viljely- tai muu alue, jota rajoittaa esimerkiksi kunnan tai tukialueen raja tai vesistö. Alle 0,05 hehtaarin peruslohkoja ei tarvitse ilmoittaa lohkoina tukihakemuksessa, mutta on ilmoitettava, että hallinnoi sellaisia maatalouskäytössä olevia alueita. (Maa- ja metsätalousministeriön asetus perus- ja kasvulohkoista 344/2015 § 3.) Kasvulohko on korkeintaan peruslohkon kokoinen alue ja se liittyy vain yhteen peruslohkoon. Se on alue, jossa viljellään yhtä kasvilajia tai niiden seosta tai alue, joka on täydentävien ehtojen

mukaisesti hoidettu viljelemätön pelto tai tilapäisesti viljelemätön ala tai ei maatalouskäytössä oleva ala. (Maa- ja metsätalousministeriön asetus perus- ja kasvulohkoista 344/2015 § 4.)

Lohkojen pinta-alaan ja tukipinta-alaan voidaan hyväksyä joitain oja ja muita aloja, jotka eivät varsinaisesti ole suoraan viljelykäytössä. Hyväksyttäviä ojia tietyin ehdoin ovat reuna- ja sarkaojat. Reunaoja voidaan hyväksyä lohkon pinta-alaan peruslohkon rajalle asti, jos se on enintään kolme metriä leveä. Peruslohko rajautuu reunaojan keskikohtaan. Myös viljelemättömän pientareen voi laskea pinta-alaan mukaan, jos pientareen ja peruslohkon rajalta mitatun ojan yhteysleveys on korkeintaan kaksi metriä. Sarkaoja on peruslohkon sisäpuolella ja vie pääasiassa vain kyseiseltä lohkolta vettä. Korkeintaan kolmen metrin levyiset sarkaojat voidaan lukea lohkon pinta-alaan. Ojien ja pientareiden tulee kuitenkin olla avoimia, yksittäisiä puita ja alle 1,5 metrin korkuista vesakkoa lukuun ottamatta. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 28-29.)

Muita hyväksyttäviä aloja ovat esimerkiksi kulku-urat, päisteet ja hoitokäytävät. Tilapäiset kulku-urat voidaan hyväksyä pinta-alaan, kunhan sitä ei ole perustettu esimerkiksi sorastamalla. Viljelyalaan voidaan laskea mukaan korkeintaan kolmen metrin levyinen viljelytekninen päiste. Monivuotisen puutarhakasvin viljelyn kannalta välttämätön ja kooltaan ja sijainniltaan tarkoituksenmukainen hoitokäytävä lasketaan viljelypinta-alaan. Myös kylvön ja sadonkorjuun väliin sattuvat yhdyskuntatekniset työt kuten linjojen kaivaminen ovat peruste avokesannolle tai kylvön siirtämiselle, jolloin nämäkin alat lasketaan lohkon pinta-alaan. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 31-32, 37-38.)

Tukeen kelpaamattomia aloja ovat tilapäisesti viljelemätön ja pysyvästi viljelemätön ala. Tilapäisesti viljelemätön eli TPV-ala on lohko tai sen osa, jossa on viljelykelpoista maatalousmaata, mutta jota ei ole valvontavuonna viljelty. Maatalousmaa on peltoalaa, pysyviä kasveja tai pysyvää nurmea olevat lohkot. Lohkot tulee säilyttää avoimena, vaikkei maatalousmaa olisi tuotannossa. Tilapäisesti viljelemättömäksi alaksi voidaan lukea esimerkiksi säilörehuauma tai lautataapeli, jotka estävät viljelyn. Mikäli lohko tai sen osa on ollut jo useamman vuoden peräkkäin TPV alaa ilman hyväksyttävää syytä, se voidaan todeta pysyvästi viljelemättömäksi alaksi. TPV ala on tukikelvotonta, mutta niitä ei poisteta peruslohkon pinta-alasta. Alat, jotka eivät ole olleet viljely- tai laidunkäytössä, kuten lohkolle rakennettu lato, tai joita ei voi ottaa viljelykäyttöön ilman peruskunnostustoimenpiteitä, todetaan pysyvästi viljelemättömäksi. Tällöin lohkon tai sen sisällä olevan alueen korvauskelpoisuus poistuu ja se poistetaan peruslohkon pinta-alasta. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 29-31.)

Lohkojen reunat, kasvulohkot ja muut lohkon sisäiset alat mitataan GPS-laitteella tai suoraan ilmakuvausta tietokoneen näytöltä. GPS-laitteella tehtävää mittausta käytetään yleensä, jos perus- tai kasvulohkon raja ei syystä

tai toisesta näy ilmakuvasa. Esimerkiksi vanhasta kuvasta ei näy uudet metsänraivaukset tai kuvaan on tullut varjostumaa, joka estää rajojen näkymisen. Suoraan ilmakuvasta mitaamista käytetään, kun raja tai lohkolla oleva virhe näkyy selkeästi siinä. Valvonnassa käytetään mittapoikkeamaa, joka kattaa laitteesta ja mittaajasta johtuvat virheet. Mittapoikkeama lasketaan mitatun pinta-alan kehämitasta ja se voi perustua korkeintaan 0,75 metriä leveään vyöhykkeeseen. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 39-41, 44.)

2.3.2 Valvottavat tuet

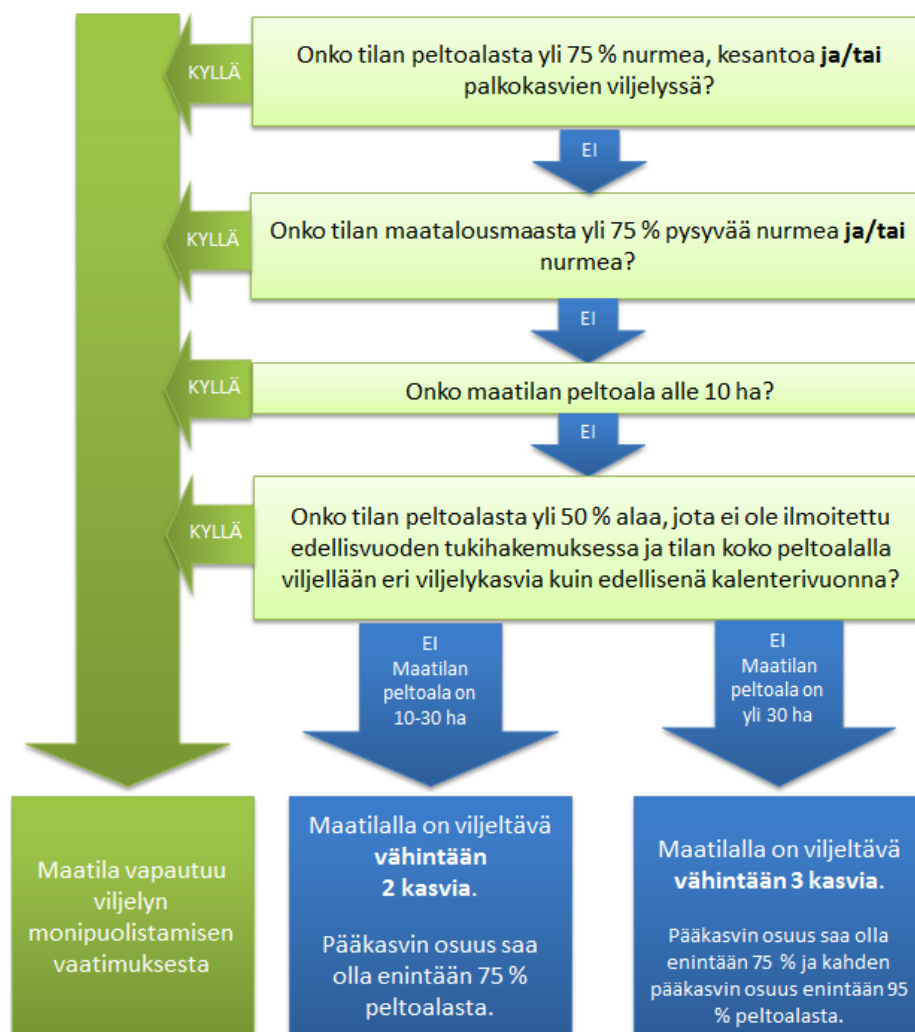
Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamien tukien saajan tulee olla aktiiviviljelijä. Vuodesta 2019 eteenpäin aktiiviviljelijän ehto kuitenkin täyttyy, kun tuenhakija hakee EU:n suoria tukia tai ohjelmaperusteisia tukia (Ruokavirasto n.d.c).

Suoria tukia eli EU:n kokonaan rahoittamia tukia peltopuolella ovat perustuki, nuoren viljelijän tuki, peltokasvipalkkio ja viherryttämistuki, joita voi hakea maatalouskäytössä oleville pelto-, luonnonlaidun- tai luonnonniittylohkoille. Perustuki on tuotannosta riippumaton tuki, jota maksetaan tukioikeuksien ja pinta-alan mukaan (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.a). Nuoren viljelijän tuella pyritään helpottamaan maataloustoiminnan aloittamista ja edesauttamaan maatalouden rakennekehitystä. Tukea maksetaan alle 40-vuotiaille viljelijöille korkeintaan viiden vuoden ajan tilanpidon aloittamisesta lähtien tukioikeuksien perusteella korkeintaan 90 hehtaarin alalle. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 60; Maa- ja metsätalousministeriö n.d.b) Peltokasvipalkkio on tuotantosidonnainen tuki, jota voidaan maksaa tukioikeudettomallekin pinta-alalle. Tukeen oikeuttavat valkuaiskasvit, ruis, sokerijuurikas ja tärkkelysperuna C- ja AB-alueilla sekä avomaanvihannes vain AB-alueella. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 58; Ruokavirasto n.d.d.)

Viherryttämistuen tarkoituksena on parantaa maatalouden ympäristötehokkuutta lisäämällä ympäristöystävällisiä maatalouskäytäntöjä. Tuella on kolme noudatettavaa käytäntöä, joita ovat viljelyn monipuolistaminen, pysyvä nurmi ja ekologinen ala. (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.c.) Käytännöt koskevat tilan kaikkia peltohehtaareja, myös ilmoittamatonta maatalousmaata (Maaseutuvirasto 2018a, s. 53). Käytännöt eivät kuitenkaan koske luonnonmukaista viljelyä harjoittavaa tilaa (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.c).

Viljelyn monipuolistaminen koskee tiloja, joilla on enemmän kuin kymmenen hehtaaria peltoalaa. (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.c.) Peltoalalla tarkoitetaan lohkoja, joilla viljellään viljelykasveja tai nurmea, joka ei ole pysyvää nurmea. Myös kesannot ja tilapäisesti viljelemättömät alat ovat

peltoalaa, kunhan nekään eivät muutu pysyväksi nurmeksi. (Maaseutuvi-rasto 2018a, s. 53.) Tilan tulee viljellä sijainnista ja peltoalan määrästä riip-puen vähintään kahta tai kolmea kasvia. Viljelyn monipuolistamisesta voi kuitenkin saada vapautuksen. (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.c.) Ku- van 4 esimerkissä esitetään millä ehdoilla monipuolistamisesta voi saada vapautuksen, milloin tilan on viljeltävä vähintään kahta tai kolmea kasvia ja minkälaiset osuudet pääkasvia saa olla peltoalasta.

Kuva 4. Esimerkki viljelyn monipuolistamisesta AB-alueella (Ruokavirasto n.d.e).

Pysyvän nurmen käytäntö koskee vain tiloja, joilla on pysyvää nurmea eli alaa, joka on ilmoitettu nurmeksi vähintään viisi vuotta perättäin. Ala tulee säilyttää avoimena ja yli 50 % lohkon pinta-alasta on oltava heinä- ja nurmikasveja, vaikka yksittäiset puut ja pensaat sallitaankin. Lohkot voi kuitenkin ottaa muuhun käyttöön milloin vain, lukuun ottamatta Natura-alu-

eella olevia lohkoja. Pysyvän nurmen käytäntöä valvotaan koko maan tasolla. Jos pysyvän nurmen määrä laskee yli viisi prosenttia vuonna 2015 päätetystä viiteosuudesta, otetaan käyttöön ennallistamismenettely eli muuhun käyttöön otettua pysyvän nurmen alaa tai saman verran muuta alaa veloitetaan siirtämään takaisin pysyvälle nurmelle. (Ruokavirasto n.d.f; Maaseutuvirasto 2018a, s. 54.)

Ekologisen alan käytäntö koskee vain Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan alueella sijaitsevia yli 15 hehtaarin kokoisia tiloja. Peltoalasta vähintään viisi prosenttia tulee ilmoittaa ekologisena alana, jota voivat olla kesanto, tietyt typensitojakasvit, seokset joissa on vähintään 50 % typensitojakasvia, lyhytkiertoiset energiapuualat ja täydentävien ehtojen mukaiset suojellut maisemapiirteet. Tila voi saada vapautuksen ekologisen alan pitämisestä, jos yli 75 % peltoalasta on nurmella, kesannolla tai/ja palkokasvien viljelyssä tai, jos yli 75 % maatalousmaasta on nurmella tai kesannolla. (Ruokavirasto n.d.g.)

Ohjelmaperusteisia tukia eli EU:n osittain rahoittamia tukia ovat luonnonhaitta- ja ympäristökorvaus. Luonnonhaittakorvauksen tarkoituksena on turvata maanviljelyn jatkuminen Suomen sijainnin aiheuttamista ilmastolosuhteista huolimatta. Korvaus jakautuu kahteen osaan: osarahoitteinen osuus ja kansallinen kotieläin korotus. Tukea maksetaan koko tilan pinta-alalle, jos enintään 25 % korvauskelpoisesta alasta on kesantoa, suoja-vyöhykkeitä ja luonnonhoitopeltoa ja muu ala on viljelykasveja. Kansallisen kotieläin korotuksen saa, jos tilalla on vähintään 0,35 eläinyksikköä yhtä korvauskelpoista peltohehtaaria kohden. (Maaseutuvirasto 2018b, s. 59-65.)

Myös ympäristökorvaus jakaantuu kahteen osaan, sopimukseen ja sitoumuksiin, joissa molemmissa tulee noudattaa myös täydentäviä ehtoja. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 66.) Ympäristösopimuksia voidaan tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuteen ja maisemaan, kosteikkojen hoitoon ja kurki-, hanhi- ja joutsenpeltoihin liittyen. Sopimukset tehdään yleensä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jokaisen sopimuksen tarkemmat ehdot määritellään sopimuksentekohetkellä. Ympäristösopimuksia ovat esimerkiksi sopimukset perinnebiotoopeista, metsälaitumista ja uhanalaisten lajien elinolosuhteiden edistämisestä. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 102-109.)

Sitoumukseen sitoudutaan vähintään viiden hehtaarin tai puutarhakasvitilalla yhden hehtaarin alalta viideksi vuodeksi kerrallaan. Kaikki tilat noudattavat samoja vaatimuksia, mutta jokainen voi valita yhteisten vaatimusten lisäksi yhden tai useamman lohko kohtaisen toimenpiteen, joita voi noudattaa sitoumukseen kuuluvilla korvauskelpoisilla lohkoilla. Yhteisiä vaatimuksia ovat: vähimmäisvaatimuksien lannoituksen ja kasvinsuojelun ehtojen sekä koko tilaa koskevan tasapainoisen ravinteiden käytön noudattaminen, maatalousmaan säilyttäminen laitumeksi ja viljelyyn soveltuvana sekä yhden päivän mittainen koulutus tai verkkotentti ensimmäisen

sitoumusvuoden aikana. Vapaasti valittavia lohko kohtaisia toimenpiteitä on yhteensä kahdeksan ja ne ovat: lietelannan sijoittaminen peltoon, ravinteiden orgaanisten aineiden kierrättäminen, valumavesien hallinta, ympäristönhoitonurmet, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys, orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla, peltoluonnon monimuotoisuus ja puutarhakasvin vaihtoehtoinen kasvinsuojelu. Näillä vaatimuksilla ja toimenpiteillä pyritään vähentämään maatalouden aiheuttamaa räsitusta ympäristölle. (Ruokavirasto n.d.h.)

Suomessa maksetaan myös kansallista tukea, joista kolme keskeisintä ovat Pohjoinen, Etelä-Suomen ja sokerijuurikkaan tuki. Kansallinen tuki on tukimuoto, joka maksetaan kokonaan valtion omista varoista. (Maa- ja metsätalousministeriö n.d.d) Pohjoinen tuki sisältää peltoviljelyn perusteella yleisen hehtaari-, nuorten viljelijöiden ja pohjoisen hehtaarituen, ja sitä maksetaan vain C-alueella. Tukien ehtoina on noudattaa täydentävien ehtojen ympäristöehtoja ja tuotantotapaa, joka ottaa huomioon alueen tuotanto-olosuhteet. Nuorten viljelijöiden tuessa on samat ehdot kuin EU:n nuoren viljelijän tuessa. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 60.) Pohjoinen tuki sisältää myös sika- ja siipikarjatuotannosta irrotettuna tuen, jota maksetaan eläintiheysvaatimuksen mukaisesti. Etelä-Suomen tuki maksetaan sika- ja siipikarjatuotannosta irrotettuna tukena vain AB-alueella. (Maaseutuvirasto 2018a, s.63; Maa- ja metsätalousministeriö n.d.d) Myös sokerijuurikkaan tuen ehtona on noudattaa tuotantotapaa, joka ottaa huomioon alueen tuotanto-olosuhteet (Maaseutuvirasto 2018a, s. 60).

2.4 Valvonnan käytänteet

2.4.1 Ennen tilakäyntiä

Ennen tilalla suoritettavaa valvontaa tarkastaja, jolle valvonta on osoitettu, käy läpi tilaa koskevat hakemusasiakirjat. Kunta tai YT-alue on tallentanut paperiset hakemusasiakirjat ja mahdolliset erilliset liitteet hakuajan päätyttyä sähköiseen arkistoon, josta tarkastaja saa ne luettavaksi. Nykyään suurin osa viljelijöistä tekee tukihakemuksen sähköisesti Vipu-palvelun kautta, josta tiedot tallentuvat suoraan arkistoon. Hakemusasiakirjoista selviää tilan haetut tuet ja muut tiedot. Jokaiselle tilalle määräytyy otantaperusteiden mukaisesti valvonta-ajo Tukisovellukseen eli valvontaviranomaisten käyttämään sähköiseen järjestelmään. Valvonta-ajolle tullee tilalle luodaan ensimmäisenä valvottavat ehdot ja tulostettava tarkistuslista. Valvottavat ehdot riippuvat haetuista tuista ja valvonnan otannasta. Tarkistuslistaa täytetään valvonnan aikana ja sen avulla tallennetaan havainnot valvonnan jälkeen Tukisovellukseen. Lista onkin vain tarkastajalle tarkoitettu työasiakirja, jota ei toimiteta viljelijälle. Siihen kirjataan paikalla

olleiden asianosaisten nimet tai valtuutetun henkilön nimi ja muut valvonnan perustiedot. Havainnot dokumentoidaan niin, että valvonnan eteneminen voidaan myöhemmin tarvittaessa jäljittää. Tarkistuslistaa ei kuitenkaan tarvitse tulostaa ja täyttää, jos havainnot tallennetaan maastotallennimella eli tabletilla suoraan Tukisovellukseen. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 20, 22-23.)

Tilan lohkoista tulostetaan myös valvontakartat, jotka ovat ensisijaisesti peltolohkokasterin digitoituja karttoja, joissa on viimeisin digitointi ja tukihakemuksessa ilmoitetut kasvulohkorajat. Digitoinnilla tarkoitetaan analogisessa muodossa olevan tiedon siirtämistä digitaaliseen muotoon, tässä tapauksessa karttamerkintöjen siirtämistä digitaaliseen muotoon (Kansallisarkiston arkistowiki 2013). Edellä mainittujen asiakirjojen lisäksi selvitetään myös muita valvontaan vaikuttavia tietoja, joita ovat esimerkiksi lohkojen sijainnit ja mahdolliset huomioitavat asiat, onko tilalla luonnonsuojelu- tai muita erityisalueita ja onko tilalla karttojen perusteella GPS-mittausta vaativia lohkoja. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 20, 24)

Tilakäynnillä suoritettavasta valvonnasta voi ilmoittaa etukäteen, kunhan se ei vaikuta valvonnan tarkoitukseen tai tehokkuuteen. Ilmoitus annetaan kuitenkin mahdollisimman lyhyellä varoitusajalla eli korkeintaan 14 vuorokautta ennen valvontaa. (Komission täytäntöönpanoasetus N:o 809/2014 artikla 25.) Ruokaviraston suosituksena on ilmoittaa valvonnasta korkeintaan 48 tuntia ennen tilakäyntiä. Joitain valvontoja voidaan tehdä myös täysin ilmoittamatta. Etukäteen ilmoittamisen tarkoituksena on varmistaa, että tuenhakija tai hänen edustajansa voivat osallistua valvontaan niin halutessaan. Edustaja on tuenhakijan valtakirjalla tai valvonnan alussa suullisesti valtuuttama henkilö. Valvonta voidaan suorittaa myös ilman tuenhakijaa, mutta tällöin eläinsuojiin ja tuotantorakennuksiin ei saa mennä ilman hänen lupaansa. Ilmoitettaessa tulevasta tarkastuskäynnistä kerrotaan myös mitä asiakirjoja tullaan tarkistamaan, jotta tuenhakija voi ottaa ne valmiiksi esille. Tuenhakija ei voi perua tukia tai muuttaa hakemustaan enää valvonnasta ilmoittamisen jälkeen, pois lukien eräät poikkeukset. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 21.)

2.4.2 Tilakäynti

Tilakäynnille lähdetään etukäteen sovittuna päivänä ELY-keskuksen taivoista riippuen joko yksin tai työparin kanssa. Työturvallisuuden vuoksi on tärkeää kertoa ennen lähtöä työkavereille mille alueelle valvontaa lähdetään tekemään. (Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuyksikkö 2018.) Paikan päällä tehtävä tarkastus voidaan jakaa useammalle päivälle, mikäli kaikkia lohkoja ja asiakirjoja ei ehditä käymään läpi yhden päivän aikana. Tarkastajan tulee kertoa tuenhakijalle tai hänen edustajalleen valvonnan

alussa: miksi valvonta tehdään, millä otannalla tila on päätynyt valvontaan ja mitä menetelmiä ja välineitä käytetään. (Maaseutuvirasto 2018a, s. 21.)

Valvonnan aikana käydään läpi valvottavat asiakirjat, pinta-alat ja tukiehdot. Tuenhakija voi halutessaan kulkea mukana lohkoilla, mutta valvontaan ei ole pakko osallistua. Asiakirjat voi tarvittaessa lähettää sähköpostilla tai jättää ennalta sovittuun paikkaan, jos tuenhakija ei pysty olemaan ollenkaan paikalla. Valvonta suoritetaan jalkaisin ja alueelta toiselle siirtyminen tehdään yleensä autolla. Jokaisella loholla käydään tarkastamassa pinta-ala ja tukiehtojen noudattaminen. Havainnot kirjataan tarkistuslistaan tai suoraan Tukisovellukseen. Lohkoa tarkastellaan niin, että viljelylle tai kasvien kasvulle ei aiheudu haittaa.

Tarkastuksen tukena käytetään erilaisia välineitä, kuten GPS-mittalaitetta, kameraa ja maastotallenninta. GPS-mittalaitteella saadaan tarkat mittaukset esimerkiksi tilapäisesti viljelemättömästä alasta tai lohkon rajasta. Epäselviltä lohkoilta tai puutteista voidaan ottaa kuvia, joiden avulla valvonnan lopputulosta voidaan miettiä vielä toimistolla ja mahdollisesti kysyä myös muiden tarkastajien mielipidettä asiaan. Maastotallenninta voi käyttää monessa eri asiassa. Sen avulla voi esimerkiksi kirjata havainnot suoraan Tukisovellukseen, ottaa kuvia tai navigoida pellolle.

Lohkojen kiertämisen ja asiakirjojen tarkastamisen jälkeen tehdyt havainnot käydään läpi yhdessä tuenhakijan kanssa joko kasvokkain tai puhelimen välityksellä. Tarkastaja on velvollinen kertomaan tuenhakijalle havainnot, jotka voivat mahdollisesti aiheuttaa seuraamuksia. Hakijalle kerrotaan myös, miten valvonta etenee tilakäynnin jälkeen ja, että hänellä on myöhemmin oikeus hakea oikaisua tukipäätökseen. (Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuyksikkö 2018.)

2.4.3 Tilakäynnin jälkeen

Valvonta ei pääty tilakäyntiin vaan sen jälkeen havainnot kirjataan vielä Tukisovellukseen, jotta tieto siirtyy eteenpäin ja tukien laskennassa otetaan huomioon puutteet. Tarkastaja ottaa kantaa niin tila- kuin lohkokohtaisten tukiehtojen noudattamiseen erilaisten valvontakysymysten kautta. Esimerkiksi suojakaistojen merkitään olevan kunnossa tai ei kunnossa. Valvonnan aikana tehtyjä havaintoja voidaan miettiä tässä kohtaa vielä uudestaan ja suhtautumiseen voi kysyä apua työkavereilta. Epäselviä asioita pohditaan muutenkin koko valvontaryhmän kesken, jotta ryhmän suuntaaviivat pysyvät alueellisesti ja valtakunnallisesti samana koko valvontakauden ajan ja jokainen valvonta suoritetaan samoilla kriteereillä.

Tarkastaja on voinut sopia tuenhakijan kanssa, että valvonnan jälkeen tehdään lisäkäynti. Näin voidaan tarkistaa esimerkiksi, että tietyt alat on niitetty tukiehdoissa ilmoitettuun päivämäärään mennessä. Lisäkäynnin voi suorittaa myös joku muu tarkastaja kuin valvonnan aloittanut tarkastaja.

Valvontatietojen tallennuksen jälkeen Tukisovelluksesta tulostetaan yhteenvetolomake, joka allekirjoitetaan ja lähetetään tuenhakijalle postitse. Tarvittaessa tarkastaja voi kirjoittaa yhteenvetoon havainnoista ja muusta valvonnasta lisätietoja selventämään tulosta. Yhteenvedon lisäksi voidaan tulostaa ja lähettää myös esimerkiksi tukilaskelma ja karttoja, joista näkee muun muassa rajamuutokset. Hakija joko hyväksyy tai on hyväksymättä valvonnan tulosta. Hän voi kirjata yhteenvetoon myös oman vastineensa valvonnan havainnoista. Prosessi ei kuitenkaan pysähdy, vaikka tuenhakija ei allekirjoittaisi ja palauttaisi yhteenvetoa ollenkaan.

Kun valvonta on valmis ja tarkastaja on sen tallentanut, tarkastetaan ja varmennetaan valvonta vielä valvontapäällikön tai ylitarkastajan toimesta. Näin minimoidaan havaintojen kirjaamisessa tapahtuneet virheet ja taa-taan jokaisen valvonnan samanlaiset kriteerit. (Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuyksikkö 2018.)

2.5 Tukiin aiheutuvat seuraamukset

Jos valvonnassa todetaan, että tukiehtoja ei ole noudatettu tai hakemuksessa ilmoitetut pinta-alat tai muut tiedot eivät vastaa käytäntöä, maksettavaan tukeen voi tulla seuraamus. Seuraamukset perustuvat kansallisiin ja Euroopan unionin luomiin säädöksiin, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta. Tarkastaja tallentaa valvonnan havainnot Tukisovellukseen, joka laskee seuraamusprosentit automaattisesti. Tarkastaja voi kuitenkin muuttaa prosentteja tarvittaessa, esimerkiksi lieventämällä seuraamusta.

Pinta-alaeroista johtuvat seuraamukset lasketaan eri tuille eri tavalla. Vähennys tulee kuitenkin, mikäli hyväksytty pinta-ala on yli 0,10 hehtaaria pienempi kuin hakemukseen kirjattu pinta-ala. Hyväksytyllä pinta-alalla tarkoitetaan pinta-alaa, joka valvonnassa on todettu lohkon pinta-alaksi, ja jonka mukaan tuki maksetaan. Taulukoissa 1, 2 ja 3 esitetään eri eroavaisuuksien vaikutukset seuraamukseen. Kuten taulukoissa todetaan, jos pel-lon pinta-ala on suurempi kuin hakemuksessa, siitä ei rangaista, mutta tu-kea ei myöskään makseta haettua enempää. Seuraamuksen määrä vaihtelee myös eroavaisuuden toistuvuuden mukaan: ensimmäisellä kerralla

seuraamus on pienempi kuin seuraavilla. Kokonaan ja osittain EU:n rahoittamissa tuissa tuki voidaan jättää kokonaan maksatta ja sen lisäksi vielä seuraamusta voidaan jatkaa seuraavan kolmen vuoden tukiin. Kansallisissa tuissa seuraamuksena on korkeintaan kyseisen vuoden tukimuodon kokonaan maksamatta jättäminen.

Perustuki, luonnonhaittakorvaus ja sen kotieläinkorotus sekä nuoren viljelijän EU-tuki	
Todettu enemmän pinta-alaa kuin on ilmoitettu.	Maksetaan haetun mukaisesti.
Pinta-alaero enintään 3 % tai 2 ha	Maksetaan valvonnassa hyväksytyin alan mukaisesti.
Pinta-alaero yli 3 % tai 2 ha, mutta enintään 10 % - ensimmäisen kerran	Seuraamus: hyväksytty ala - 0,75 * erotus
Pinta-alaero yli 3 % tai 2 ha, mutta enintään 10 - myöhemmin	Seuraamus: hyväksytty ala - 1,5 * erotus
Pinta-alaero yli 10 %, mutta enintään 66,66 %	Seuraamus: hyväksytty ala - 1,5 * erotus
Pinta-alaero yli 66,66 %	Tukea ei makseta ja lisäksi tulee siirtyvä seuraamus. *)

Taulukko 1. Perustuen, luonnonhaittakorvauksen ja sen kotieläinkorotuksen sekä nuoren viljelijän EU-tuen seuraamukset eri tilanteissa. (Ruokavirasto n.d.i.)

Ympäristökorvaus, luonnonmukaisen tuotannon korvaus, peltokasvipalkkio ja ympäristösopimukset	
Todettu enemmän pinta-alaa kuin on ilmoitettu	Maksetaan haetun mukaisesti.
Pinta-alaero enintään 3 % tai 2 ha	Maksetaan valvonnassa hyväksytyyn alan mukaisesti.
Pinta-alaero yli 3 % tai 2 ha, mutta enintään 20 %	Seuraamus: hyväksytyy ala - 2 * erotus
Pinta-alaero yli 20 , mutta enintään 50 %	Tukea ei makseta.
Pinta-alaero yli 50 %	Tukea ei makseta ja lisäksi tulee siirtyvä seuraamus. **)

Taulukko 2. Ympäristökorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen, peltokasvipalkkion ja ympäristösopimuksen seuraamukset eri tilanteissa. (Ruokavirasto, n.d.i.)

Kansalliset pinta-alamäärät	
Todettu enemmän pinta-alaa kuin on maksettu.	Maksetaan haetun mukaisesti.
Pinta-alaero enintään 3 % tai 2 ha	Maksetaan valvonnassa hyväksytyyn alan mukaisesti.
Pinta-alaero yli 3 % tai 2 ha, mutta enintään 10 %	Seuraamus: hyväksytyy ala - 0,75 * erotus
Pinta-alaero yli 10 %	Seuraamus: hyväksytyy ala - 1,5 * erotus (kuitenkin enintään haettu tukisumma)

Taulukko 3. Kansallisten pinta-alamääräysten seuraamukset eri tilanteissa. (Ruokavirasto n.d.i.)

Tukiehtoihin liittyvien laiminlyöntien seuraamus aiheutuu siihen tukeen ja toimenpiteeseen, jonka ehtoa ei ole noudatettu. Esimerkiksi ympäristökorvauksessa ravinteiden tasapainoisesta käytöstä aiheutuu seuraamus, jos vesistön varrella ei ole tarpeeksi suojakaistaa. Lohkokohtaisien toimenpiteiden seuraamus kohdistuu kuitenkin vain alaan, jolla tukiehtoja on laiminlyöty. Seuraamus voi vaikuttaa myös koko ympäristökorvaukseen, jos noudattamatta jätetty ehto liittyy korvauksen perustasaan. Perustason

seuraamukset voidaan laskea pinta-alasta tai kiinteillä seuraamusprosentteilla, joissa huomioidaan laiminlyönnin vakavuus, laajuus ja jatkuvuus. Puute voi aiheuttaa myös takaisinperintää aikaisemmille vuosille, mikäli tarkastajalle selviää, että puute on ollut myös aikaisempina vuosina. (Ruokavirasto n.d.i.)

2.6 Peltovalvonnan yhteenveto

Valvonnan jälkeen viljelijälle toimitetaan yhteenveto, joka tulostuu valmiiksi täytettynä Tukisovellukseen merkattujen havaintojen perusteella. Siihen on kirjattu valvonnan aikana tehdyt havainnot lohkoittain, pinta-alamittaustiedot kasvulohkojen mukaisesti ja liitetty kartat lohkoista, joiden rajoihin on tehty muutoksia valvonnan myötä. Tarkastaja allekirjoittaa lomakkeen ja lähettää sen viipymättä allekirjoitettavaksi viljelijälle. Laiminlyönneistä tulee ilmoittaa viljelijälle kolmen kuukauden sisällä tilakäynnistä. Yhteenveto ei kuitenkaan ole lopullinen valvonnan tulos ja viljelijällä onkin oikeus olla allekirjoittamatta tai hyväksymättä valvonnan havainnot. Allekirjoituksen puuttuminen ei silti estä asian jatkokäsittelyä. Valvonnan lopullinen tulos ilmoitetaan tukikohtaisesti tukipäätöksen yhteydessä. (Maasetuvirasto 2018a, s. 23.)

Yhteenvetolomake tulostuu suoraan Tukisovelluksesta, joten lomakkeesta ei ole mahdollista saada niin sanottua tyhjää versiota. Tämän vuoksi lomakkeesta ei ole kuva- tai liite-esimerkkiä vaan se on kuvailtu sanallisesti seuraavissa kappaleissa.

Yhteenvedon pituus riippuu havaintojen ja lohkojen määrästä. Ensimmäisellä sivulla on viljelijän tiedot, kuten tilatunnus, osoitetiedot ja tuotantosuunta, sekä tilakäyntiä koskevat tiedot. Tilakäynnistä kerrotaan valvontaperuste eli otanta, ositteet eli esimerkiksi millä perusteella valittu painotetussa otannassa, ajon numero, tarkastetut tuet, valvontakäynnin ilmoittamisajankohta ja suorittamisajankohta sekä tilan edustaja ja tarkastajat.

Toisesta sivusta eteenpäin tulostuu taulukoidut havainnot ja mittaukset. Havainnot on jaettu tilakohtaisiin, peruslohkokohtaisiin ja kasvulohkokohtaisiin havaintoihin. Tilakohtaisia havainnotta voi olla esimerkiksi, että kasvulohkokohtaista kirjanpitoa ei valvontahetkellä ole aloitettu. Peruslohkokohtaisista havainnoista on kirjattu miltä lohkolta ja miltä pinta-alalta havainto on tehty ja lisätietoja havainnosta. Puute voi olla esimerkiksi se, että kirjallisesti vuokratulla peruslohkolla ei ole vuokrasopimusta. Myös kasvulohkokohtaisiin havaintoihin on kirjattu lohkot, pinta-alat ja lisätietoja. Puutteena voi olla esimerkiksi se, ettei lohkon kasvinsuojelusta ole huolehdittu. Kasvulohkoille on myös oma lisätiedot-taulukko, johon tulostuu muun muassa tilapäisesti viljelemättömäksi todetut alat. Taulukossa on

lohkon tiedot, ilmoitettu kasvi, todettu kasvi, pinta-ala ja lisätiedot. Jos puutteita ei ole havaittu, taulukon tilalla lukee, että ehtoja on noudatettu.

Havaintojen jälkeen on taulukoitu valvonnassa todetut kasvit ja mitatut pinta-alat. Taulukko on jaettu kolmeen osioon: kasvulohko, kasvi ja pinta-ala. Kasvulohko-osiossa on lohkon tiedot, ilmoitettu, todettu ja monipuolistamisen kasvi, ilmoitettu, mitattu ja hyväksytty pinta-ala, käytetty mittatapa ja lohkon pinta-alalle laskettu toleranssi. Taulukossa on eritelty tilan jokainen kasvulohko. Todettujen kasvien ja pinta-alojen jälkeen on ilmoitettu aiempiin vuosiin kohdistuvat pinta-alavirheet. Taulukossa on lueteltu lohkot, jotka on todettu jo aiempina vuosina, kuitenkin aikaisintaan vuonna 2015, tukikelvottomiksi alueiksi. Sarakkeina on lohko, vuosi, ilmoitettu kasvi, haettu pinta-ala, todettu tukikasvi, hyväksytty pinta-ala ja alue ovat tukikelpoista perustuessa.

Ennen allekirjoituksia lomakkeessa on vielä viherryttämistuen vaatimusten täyttyminen -kohta ja valvontatapahtumaan liittyvät lisätiedot -laatikko. Viherryttämistuen vaatimusten täyttymisessä on laskettu prosenttiosuudet tuen ehtojen mukaisesti, esimerkiksi pääkasville, kahdelle pääkasville ja ekologiselle alalle. Lisätietolaatikkoon on voitu kirjoittaa esimerkiksi jokin tukiehto auki ja selventää havaittua puutetta. Näiden jälkeen on viljelijän antamat lisätiedot valvontaan liittyen -laatikko ja viljelijän allekirjoitus. Viljelijällä on oikeus kommentoida valvontaa tai selventää jotain valvontaan liittyvää tietoa.

2.7 Peltovalvonta Ruotsissa ja Saksassa

Tuensaajia valvotaan jokaisessa Euroopan unionin maassa. EU antaa säädökset, mutta jokainen maa valvoo niiden täytäntöönpanoa itse. Valvontaa tekevät ministeriöt tai niiden valtuuttamat virastot ja viranomaiset. (Euroopan komissio n.d.)

Ruotsissa valvontaa tehdään hyvin saman tapaisesti kuin Suomessa. Ylin kansallinen elin on Landsbygdsdepartementet eli Ruotsin maaseutuministeriö, joka huolehtii lainsäädännöstä kuten Suomen maa- ja metsätalousministeriö. Ministeriöstä seuraava on Jordbruksverket, joka vastaa Suomen Ruokavirastoa. Sen tehtävänä on valvonnan suunnittelu, koulutus sekä ohjeistus ja neuvonta. Käytännön valvonnan hoitaa lääninhallitus, kun taas Suomessa sitä tekevät ELY-keskukset.

Vuonna 2011 Ruotsissa oli hieman enemmän tiloja kuin Suomessa eli noin 80 000 tilaa. Viljelijätukien valvontatoiminnan rationalisointivaihtoehtoja selvittävän työryhmän selvityksen mukaan keskikokoisen maatilan pelto-

valvonnan työmäärä on lähes saman kokoinen niin Ruotsissa kuin Suomessa. Vuonna 2011 Ruotsissa huomattava määrä, 85 %, valvonnoista suoritetaan ilmoittamatta, eli valvonnasta ei ole ilmoitettu ollenkaan tai siitä on ilmoitettu alle kolme tuntia ennen valvonnan alkua. Suomessa peltovalvonnoista pääsääntöisesti ilmoitetaan etukäteen.

Käytännön valvonnassa on myös muita merkittäviä eroja verrattuna Suomeen. Lähes kaikki valvonnan asiakirjat on tallennettu pienelle kämmen-tietokoneelle, jota on helppo kuljettaa mukana tilakäynnillä. Tietokoneelta löytyy muun muassa tilan tiedot, valvontakartat ja navigaattori. Ruotsissa ei ole erikseen valvontapöytäkirjaa, vaan tiedot kirjataan tietokoneen järjestelmään, josta ne tilakäynnin jälkeen siirretään integroituun hallinto- ja valvontajärjestelmään. Valvonnat suoritetaan myös yleensä yksin, kun taas Suomessa tarkastajia on yleensä vähintään kaksi tilakoosta riippuen. (Viljelijätukien valvontatoiminnan rationalisointivaihtoehtoja selvittävä työryhmä 2011, s. 16-17.)

Saksassa valvontaa tehdään hieman eri tavalla. Ylin kansallinen elin on Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft eli Liittovaltion elintarvike- ja maatalousministeriö, joka vastaa elintarvikkeiden ja maatalouden lainsäädännöstä. Ministeriö hoitaa siis samankaltaisia tehtäviä kuin Suomen maa- ja metsätalousministeriö. Lainsäädännön täytäntöönpano ja itse valvonta ovat eri alueiden maatalouskamareiden vastuulla. (Kamrad, 2019.)

Kamarit koostuvat täysistunnosta, valiokunnista, hallituksesta ja johtajasta. Täysistuntoon valitaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan 80 jäsentä, joiden tehtävänä on luoda suuntaviivat kamarin toiminnalle ja valvoa sen tekemien päätösten täytäntöönpanoa. Jäsenet ovat maanviljelijöitä ja eri maatalousorganisaatioiden edustajia. Istuntoon valitaan myös seitsemän kokoaikaista työntekijää. Valiokuntia on 12 ja niiden tehtävänä on neuvoa ja esittää kysymyksiä hallitukselle, sekä hoitaa hallituksen tai täysistunnon antamia erillisiä tehtäviä. Hallitus muun muassa panee täytäntöön istunnon päätökset, valitsee maatalouskamarin johtajan ja ratkaisee asioita, joihin ei löydy suoraa vastausta esimerkiksi laista. Johtaja hallinnoi maatalouskamarin ajankohtaisia asioita hallituksen ohjeiden mukaisesti. (Landwirtschaftskammer Rheinland-Pfalz, n.d.) Suomeen verrattuna valvonnan eri osia hoitavia elimiä on vähemmän.

3 TUTKIMUKSEN PERUSTA

Tutkimuksen tarkoituksena on löytää vastaus tutkimuskysymykseen: ” Onko yhteenvetolomake ymmärrettävä?”. Tavoitteena on siis selvittää yhteenvedon ymmärrettävyyttä sen käyttäjäkunnan näkökulmasta. Vastauksen perusteella luodaan mahdollisia kehitysehdotuksia, joilla yhteenvedosta saataisiin viljelijöille ymmärrettävä kokonaisuus. Seuraavissa alaluissa on pohdittu eri menetelmiä tutkimuksen toteuttamiseen ja kerrottu sen käytännön toteutuksen suunnitelmasta.

3.1 Kohderyhmä

Tutkimuksen aihe liittyy ainoastaan maatalouteen, joten kohderyhmää oli rajattava niin, että vastaajilla on tarvittava tietotaito tutkimukseen osallistumiseen. Tarvittava tietotaito ja käytännön kokemus yhteenvetolomakkeesta on vain henkilöillä, jotka ovat suorassa yhteydessä siihen. Nykyhetkeä parhaiten kuvaavan tiedon saavuttamiseksi oli myös tärkeää, että vastaajilla on tuoretta tietoa ja kokemusta aiheesta. Näillä kriteereillä tutkimuksen valikoitui kaksi kohderyhmää.

Ensimmäinen kohderyhmä oli vuonna 2018 peltovalvontaan osallistuneiden tilojen tuenhakijat koko Suomen alueelta. Yhteenvetolomake lähetetään tilalle aina valvonnan jälkeen, joten tuenhakijoilla on viimeisintä kokemusta ja tietoa millainen lomake on viljelijän eli asiakkaan näkökulmasta. Tutkimuksen avulla yhteenvetolomakkeesta oli tarkoitus tehdä helpommin ymmärrettävä juurikin asiakkaille, joten viljelijät olivat erittäin keskeinen kohderyhmä.

Toinen kohderyhmä oli ELY-keskuksien tarkastajat, joilla on viimeisintä käytännön kokemusta lomakkeen täyttämisen näkökulmasta. Haastateltavia ei voinut valita koko Suomen alueelta aikataulullisista syistä, joten tarkastajat valittiin valvontapäälliköiden avustuksella neljän ELY-keskuksen alueelta: Häme, Pirkanmaa, Satakunta ja Varsinais-Suomi.

3.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmä sisälsi monimenetelmäisyysstrategian, kyselyn, haastattelun ja niin määrällisen kuin laadullisen analyysin. Monimenetelmäisyydessä voidaan käyttää useita eri tutkimusmenetelmiä, joten se sopi tut-

kimukseen, jossa oli kaksi erilaista kohderyhmää. Molemmille ryhmille voitiin luoda sopivimmat keinot selvittää tuloksia. Eri menetelmiä käyttämällä tutkimuskohteesta eli yhteenvetolomakkeesta saatiin myös monipuolisempia tuloksia eri näkökulmista. (Jyväskylän yliopisto, 2015a.)

Aineistonhankintatapana kysely ja haastattelu olivat kohderyhmille parhaimmat. Ensimmäinen kohderyhmä eli vuonna 2018 peltovalvontaan osallistuneiden tilojen tuenhakijat koko Suomen alueelta oli melko laaja joukko. Heidän näkökulmaansa oli helpoin selvittää netin kautta jaettavalla kyselyllä, johon jokainen voi vastata haluamansa ajankohtana. Kysely on monipuolinen aineistonhankintakeino, sillä sitä voi muodosta ja sisällöstä riippuen analysoida niin määrällisesti kuin laadullisestikin. Suunnitteluvaiheessa oli kuitenkin tärkeää paneutua kyselyn ongelmakohtiin ja varmistaa jokaisen kysymyksen toimivuus. (Jyväskylän yliopisto, 2016.) Kyselyn hyviä puolia ovat edellä mainittujen lisäksi se, että aineisto voidaan käsitellä ja analysoida nopeasti. Huonoja puolia ovat esimerkiksi se, että vastaajia ei voida kontrolloida millään tapaa eli ei voi tietää kuinka tosissaan he ovat ja vastaavatko he edes kyselyyn. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, s. 195.)

Toinen kohderyhmä eli ELY-keskuksen tarkastajat oli paljon rajatumpi joukko kuin tuenhakijat, minkä vuoksi heidän näkökulmaansa oli mahdollista selvittää haastattelemalla. Näin saatiin tietoa tarkastajien mielipiteistä, havainnoista ja kokemuksista yhteenvetolomakkeeseen liittyen. Myös haastattelu on monipuolinen keino, sillä sitä voi muokata haastatteluvaihe mukaisesti. Suunnitellut tutkimukseen osallistuvat henkilöt saadaan yleensä haastateltaviksi toisin kuin kyselyssä. Haastattelun huonoja puolia ovat kuitenkin esimerkiksi sosiaalinen vaikutus vastauksiin ja se, että vastaukset ovat konteksti- ja tilannesidonnaisia eli haastateltava voi vastata eri tavalla kuin toisessa tilanteessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, s. 205-207.)

Aineiston analyysimenetelmänä käytettiin laadullista sekä määrällistä analyysiä, sillä tutkimuksen tuloksista oli tarkoitus saada tietoa kohderyhmien mielipiteistä ja mielipiteiden yhteneväisyyksien määrästä. Laadullisella analyysillä voidaan pohtia tuloksien laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä. Määrällisellä analyysillä taas voidaan tarkastella tuloksia tilastojen ja numeroiden avulla. (Jyväskylän yliopisto, 2015b.)

3.3 Käytännön toteutus

3.3.1 Kysely

Kysely toteutettiin internetissä, mikä on yleistynyt niin kaupallisissa kuin tutkimuksellisissa kyselyissä. Sähköisessä tutkimuksessa on postikyselyyn verrattuna useita hyviä puolia, kuten esimerkiksi lomakkeen visuaaliset mahdollisuudet ovat suuremmat ja toteutus on yleensä edullinen. Nettikysely on myös nopea tehdä ja lähettää, sekä tulosten kokoaminen ja analysointi helpottuvat valmiiden tilastotyökalujen avulla. (Perkkilä & Valli, 2015, s. 109-110.) Kysely tehtiin Webropol-alustalle, joka on monipuolinen työkalu erilaisten tutkimusten tekemiseen. Se tuottaa tuloksista erilaisia raportteja ja vastaajamäärän kehittymistä on helppo seurata. (Webropol Oy, n.d.)

Kyselylomakkeessa vastaaja ohjattiin aiheeseen taustakysymyksillä. Niillä hankittiin vastaajasta myös lisätietoja, joiden perusteella erilaisia vastauksia voitaisiin vertailla keskenään esimerkiksi vastaajan iän, toiminta-alueen tai peltohehtaarien määrän perusteella. Tutkimuksen aiheesta on monenlaisia ja moniselitteisiä mielipiteitä, joten yhtenä kysymystyyppinä käytettiin avointa kysymystä. Loput kysymykset olivat valinta- ja monivalintakysymyksiä tai eri kysymystyyppien sekoituksia. Tutkimuskysymyksestä ”Onko yhteenvetolomake ymmärrettävä?” voitiin luoda useampia eri alakysymyksiä, kuten onko sen yleisilme selkeä ja ymmärrettävä mitä tulee tehdä eri tavalla. Nämä alakysymykset muodostivat kyselyyn pääkysymyksiä, joista hankittiin lisätietoa jatkokysymyksillä, kuten mikä lomakkeesta tekee epäselkeän tai miksi et ymmärrä mitä tulee tehdä eri tavalla. Tällaisten syy-seuraus-suhde –kysymysten avulla saatiin tietoa siitä, mikä yhteenvetolomakkeessa on huonosti ja miten sitä kannattaisi lähteä korjaamaan.

Lomakkeen suunnittelussa otettiin huomioon sen pituus ja helppolukuisuus. Kaikki jatkokysymykset eivät olleet tarpeellisia jokaiselle vastaajalle, joten joistain kysymyksistä tehtiin riippuvaisia edellisen kysymyksen vastaukseen. Näin osa kysymyksistä voitiin piilottaa niin, että ne tulivat esiin vain, kun se oli oleellinen edellisen kysymyksen vastaukseen nähden. Pääkysymykset olivat selkeitä kysymyksiä, joihin voi vastata yksiselitteisesti kahdella vastausvaihtoehdolla: kyllä ja ei. Jatkokysymykset oli myös helppoin jaotella ja ohjelmoida kahteen vastausvaihtoehtoon. Pääkysymykset esitettiin väitemuodossa, kuten esimerkiksi ”Yhteenvetolomake on mielestäni selkeä.”, jotta vältettiin negatiivisesti ohjailevat kysymyksen asettelut. Selventävissä jatkokysymyksissä taas haluttiin selvittää, miksi vastasi pääkysymykseen kyllä tai ei. Syitä voi olla useampi, joten monivalintakysymys sopi tähän parhaiten. Tarkoituksena oli selvittää miten viljelijät näkevät asiat, joten oli mahdotonta, että kyselyn laatija osaisi miettiä valmiiksi jokaisen vastausvaihtoehdon. Näin ollen käytettiin avoimen ja monivalintakysymyksen sekoitusta eli yhdeksi vastausvaihtoehdoksi laitettiin avoin

vastaus. Lomakkeen loppuun lisättiin myös kokonaan avoin kysymys, johon vastaajat pystyivät kirjoittamaan mielipiteitään myös kysymysten ulkopuolelta. Näin varmistettiin, että kyselystä saatiin informaatiota, vaikka muiden kysymysten asettelu ei olisikaan täysin onnistunut. (Mertala, Karjalainen & Ronkainen, 2008, s. 31-34; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, s.197-201.)

Kyselylomake rakentui esittelysivusta sekä tausta-, pää- ja jatkokysymyksistä, jotka oli jaettu kahdelle eri sivulle. Ensimmäisellä sivulla oli lyhyt esittely opinnäytetyöstä, kyselyn laatijasta ja kyselyn tarkoituksesta. Siinä selitettiin myös, miten kysely etenee ja kauanko sen tekeminen kestää. Toisella sivulla kerrottiin lyhyesti, mikä yhteenveto on ja esitetään taustakysymykset, jotka olivat kaikki pakollisia. Kolmannella sivulla oli pää- ja jatkokysymykset. Aluksi vastaaja näki vain pääkysymykset, joissa oli kaksi vastausvaihtoehtoa: kyllä ja ei. Ensimmäisessä viidessä kysymyksessä jokainen kyllä-vastaus toi esiin yhden jatkokysymyksen. Viimeisellä kahdella valintakysymyksellä haluttiin selvittää yksiselitteistä asiaa, joten niille ei tarvittu perusteluita. Viimeisenä kysymyksenä oli avoin kysymys. Toisella sivulla kaikki muut kysymykset olivat pakollisia, paitsi avoimet kysymykset, sillä niihin ei oman kokemuksen perusteella aina ole sanottavaa ja pakollisuus saattaisi estää kaikkien vastausten lähettämisen. Kysymysten jälkeen oli vielä kiitos-sivu, jossa kerrottiin mistä opinnäytetyön pääsee lukemaan sen valmistumisen jälkeen.

Kyselylomake on liitteenä 1.

Kyselylomakkeen linkki toimitettiin vastaajille sähköpostin välityksellä, jotta vastaajat kuuluvat varmasti etukäteen valittuun kohderyhmään. Sähköpostiosoitteet haettiin Ruokaviraston tiedonluovutuksesta erillisellä hakemuksella, johon liitettiin tietosuojailmoitus. Julkisuuslain (621/1999) mukaisesti viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jos niitä ei ole erikseen salassa pidettäväksi määrätty. Lakia sovelletaan myös sähköisiin asiakirjoihin ja rekistereihin, mikä mahdollisti vuonna 2018 peltovalvontaan osallistuneiden tuenhakijoiden sähköpostiosoitteiden pyytämisen Ruokaviraston rekisteristä.

Ennen kyselyn lähettämistä se testattiin koulukavereilla, jotka ovat joko itse tuenhakijoita tai ovat olleet valvonnassa mukana ja nähneet yhteenvetolomakkeen aikaisemmin. Kyselyn toimivaksi toteamisen jälkeen linkki lähetettiin saateteksteineen (liite 2) 2 308 henkilölle. Kyselyn sulkeuduttua vastaukset käytiin läpi ja niiden perusteella pohdittiin kehitysehdotuksia yhteenvetolomakkeeseen.

3.3.2 Haastattelu

Haastattelun avulla tutkitaan mielipiteitä, käyttäytymistä tai tutkimusalueita, joista ei vielä tiedetä paljoa. Myös menneisyyteen ja tulevaisuuteen liittyvien tutkimuksien laadullinen tutkimusmenetelmä on haastattelu. (Kananen, 2015, s. 143-144.) Tähän tutkimukseen tehtävän haastattelun tarkoituksena olikin selvittää mielipiteitä yhteenvetolomakkeesta, joiden avulla tehtiin kehitysehdotuksia tulevaisuuden lomakkeeseen.

Haastattelussa käytettiin strukturoitua rakennetta eli kysymykset ja niiden esitysjärjestys mietittiin etukäteen valmiiksi ja jokaiselle haastateltavalle esitetään samat kysymykset. Näin yhteenvetolomakkeesta saatiin keskenään vertailukelpoista tietoa ja aiheen kontekstin moniselitteisyydestä huolimatta pysyttiin varmasti juuri tämän tutkimuksen aiheessa eli peltovalvonnan yhteenvetolomakkeessa. Kysymysten määrä pidettiin hillittynä, jotta haastattelutilanne pysyi lyhyehkönä ja kevyenä. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään tarkastajien mielipidettä ja niiden perusteluita. Heiltä kysyttiin myös suoria kehitysehdotuksia.

Haastattelut toteutettiin aikataulullisista syistä kahdella eri tavalla. Kahden ELY-keskuksen tarkastajia haastateltiin kasvokkain ja kahden ELY-keskuksen tarkastajia haastateltiin sähköpostin välityksellä. Kasvokkain tehtävät haastattelut tehtiin pareittain, jotta tilanne oli haastateltaville rennompia ja myös negatiiviset mielipiteet voitiin tuoda luontevasti esiin ilman henkilön leimaamisen pelkoa. Haastattelutilanne tallennettiin ääninauhurilla, jolloin vastauksia oli helpompi käsitellä tulosten avaamisvaiheessa. Kysymykset lähetettiin haastateltaville etukäteen, jotta heille jäi hieman aikaa miettiä vastauksiaan jo valmiiksi, sillä yhteenvetolomake on sisällöltään kohtalaisen laaja. Haastateltavat voivat keskustella kysymyksistä myös muiden työkavereiden kanssa ja nostaa esille oman mielipiteen lisäksi myös muun valvontaryhmän pääasioita ja mielipiteitä. Haastattelulle sovittiin hyvissä ajoin kaikkia miellyttävä aika ja paikka, mutta tilanteen kestolle ei asetettu aikarajaa.

Sähköpostin välityksellä tehtävää haastattelua ei lasketa varsinaiseksi haastatteluksi vaan se on sitä simuloiva tilanne, jossa sähköpostin kautta tapahtuva vuorovaikutus muistuttaa kasvokkain tehtävää haastattelua (Kananen, 2015, s. 186-188). Strukturoitu sähköpostin välityksellä tapahtuva haastattelu muistuttaa erittäin paljon kyselyä. Tätä tilannetta pidetään kuitenkin haastatteluna, sillä se suoritetaan vain aikataulullisista syistä sähköisesti ja haastateltavalla ja haastattelijalla on samankaltaiset mahdollisuudet esittää mielipiteitensä ja lisäkysymyksiä kuin kasvokkain tehtävässä haastattelussa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, s.204-212.)

Molemmissa toteutustavoissa haastattelut sovittiin ensin puhelimitse, jonka jälkeen kysymykset lähetettiin sähköpostin välityksellä. Haastattelussa annettiin myös mahdollisuus kommentoida yhteenvetolomaketta

kysymysten ulkopuolelta ja jätettiin haastattelijalle mahdollisuus tarkentaviin lisäkysymyksiin ja paneutua tarkemmin keskustelussa heränneisiin aiheisiin.

Haastattelukysymykset ovat liitteenä 2.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

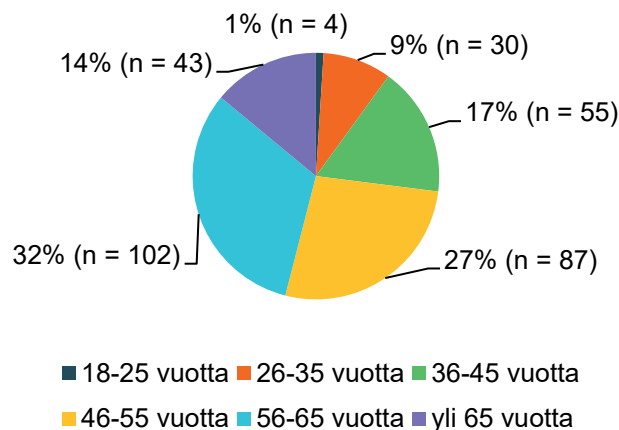
4.1 Kysely

Kysely lähetettiin keskiviikkona 27.3.2019 yhteensä 2 308 kohderyhmän jäsenelle, mutta kaikki sähköpostiosoitteet eivät toimineet erinäisistä syistä. Viestejä palautui 111 kappaletta, joten kyselyn linkki meni perille 2 197 henkilölle. Kohderyhmälle lähetettiin keskiviikkona 3.4. muistutusviesti, jossa kiitettiin jo vastanneita, mutta toivottiin kuitenkin vielä lisää vastaajia. Kysely sulkeutui maanantaiaamuna 8.4. kello 8:00, jonka jälkeen linkki ohjaa sivulle, jossa kerrotaan kyselyn sulkeutuneen. Kysely oli avoinna siis noin 11 ja puoli vuorokautta. Vastauksia kertyi tänä aikana 321 kappaletta, jolloin vastausprosentiksi tulee 14,6. Kyselyä on avattu huomattavasti enemmän, 553 kertaa, kuin vastauksia on tullut.

Tuloksia on jaoteltu taustakysymysten avulla ikäryhmien, valvontaan osallistumisen, seuraamuksen ja viljelyksessä olevan alan perusteella. Eri ryhmien tuloksista on nostettu esille vain toisistaan poikkeavat vastaukset. Kaikkien vastaajien muodostamat tulokset ovat liitteenä 4. Kyselyyn tuli melko paljon myös asiattomia tai aiheen ulkopuolelta vastauksia, mitä osattiinkin odottaa jo ennen kyselyn avaamista. Maataloustukien valvonta voi olla tunteita kuohuttavaa ja viljelijät pääsevät avaamaan turhautumistaan järjestelmästä melko harvoin. Tämän vuoksi ainakin avoimien kohtien vastausmäärät ja vastausten sisältö ovat osittain vääristyneet.

4.1.1 Tulokset ikäryhmän perusteella

Ikäryhmiä on kuusi (kuva 5) ja niistä suurin on 56-65-vuotiaat, johon tuli 32 % eli 102 vastauksista. Pienin ikäryhmä on 18-25-vuotiaat, johon tuli vain neljä vastausta. Jotta analysointi olisi helpompaa, tuloksia käsitellään vain kolmen ikäryhmän perusteella: 18-35 vuotta, 36-55 vuotta ja yli 56 vuotta.

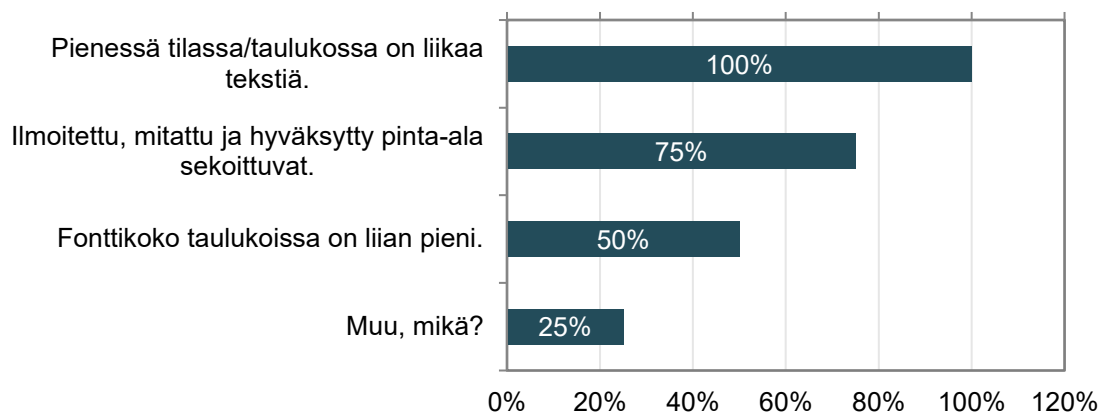

Kuva 5. Vastaajien ikäjakauma.

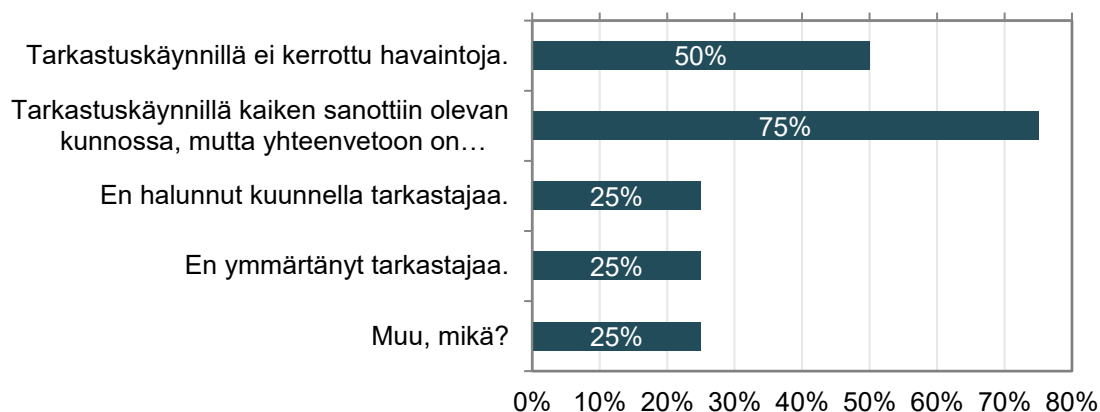
Ensimmäisessä käsiteltävässä ikäryhmässä, 18-35-vuotiaat, on yhteensä 34 vastaajaa. Heistä puolet olivat valmiita vastaanottamaan yhteenvedon tulevaisuudessa sähköisesti. 19 vastaajaa halusi, että yhteenvetoon kirjat-taisiin tarkemmin mitä tukiehtoja milläkin loholla tarkastetaan.

Ikäryhmästä 68 % eli 23 vastaajaa osallistui itse tilalla suoritettavaan valvontaan. Heistä 13 eli 57 % ilmoitti, ettei valvonnasta aiheutunut seuraamusta ja he olivat tyytyväisiä yhteenvedon selkeyteen ja vastaavuuteen tilakäynnillä kerrottuihin asioihin. Kymmenen valvontaan osallistuneista eli 43 % kertoi valvonnasta aiheutuneen seuraamuksen. Yksi heistä on sitä mieltä, että yhteenveto ei ole selkeä, sillä hän ei ole saanut vielä päätöstä valvonnasta. Yksi vastasi myös, ettei ymmärrä mitä viljelyssä tulisi korjata ja etteivät tarkastajan kirjoittamat lisätiedot auttaneet, sillä hänen mielipiteensä ei ollut yhteneväinen tarkastajan kanssa. Yksi kertoi myös, ettei yhteenveto vastaa tilakäynnillä kerrottuja asioita, sillä tilakäynnillä kaiken sanottiin olevan kunnossa.

32 % eli 11 vastaajaa ensimmäisestä ikäryhmästä eivät osallistuneet itse tilalla suoritettavaan valvontaan. Heistä neljä kertoi, ettei valvonnasta aiheutunut seuraamusta. Yhden mielestä yhteenveto ei kuitenkaan ollut selkeä, sillä taulukoiden fonttikoko on liian pieni. Seitsemälle valvontaan osallistumattomalle vastaajalle oli aiheutunut seuraamus. Heistä neljä ilmoitti, että yhteenveto ei ole selkeä ja suurimmaksi syyksi valittiin ”pienessä tilassa/taulukoidessa on liikaa tekstiä” (kuva 6). Kaksi vastaajaa kertoi, ettei näe heti mitä puutteita on ollut, mutta he eivät perustelleet vastaustaan. Yksi ei ymmärtänyt mitä viljelyksessä täytyisi tehdä toisin, sillä hän ei ymmärtänyt mitä havainto tarkoittaa, koska sitä ei ollut kuvattu selkeästi. Kolmen vastaajan mielestä tarkastajan kirjoittamat lisätiedot eivät auttaneet vaikeaselkoisuuden ja liian vähäisen selittämisen vuoksi. Neljä vastaajaa kertoi myös, että yhteenveto ei vastannut tilakäynnillä kerrottuja asioita. Eniten syyksi valittiin ”Tarkastuskäynnillä kaiken sanottiin olevan kunnossa, mutta yhteenvetoon on merkitty puutteita.” (kuva 7).

Kuva 6. Ensimmäisen ikäryhmän (18-35-vuotiaat) valvontaan osallistumattomien, seuraamuksen saaneiden ja yhteenvetoa epäselkeänä pitäneiden seitsemän vastaajan vastaukset kysymykseen: "7. Mikä seuraavista tekee lomakkeesta epäselvän?"

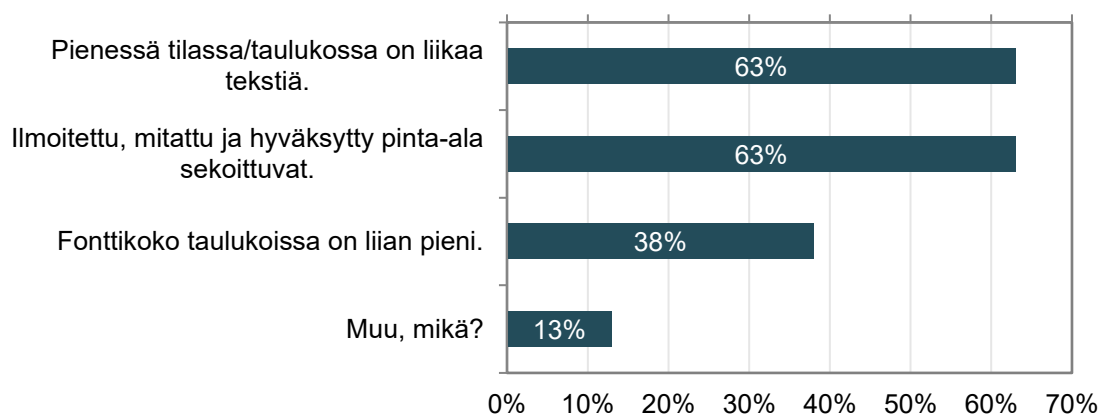
Kuva 7. Ensimmäisen ikäryhmän (18-35-vuotiaat) valvontaan osallistumattomien, seuraamuksen saaneiden ja yhteenvetoa tilakäynnillä kerrottuihin asioihin vastaamattomana pitäneiden neljän vastaajan vastaukset kysymykseen: "15. Miksi ei vastaa?"

Toisessa käsiteltävässä ikäryhmässä, 36-55-vuotiaat, on 142 vastaajaa. Heistä 36 % olisi valmiita ottamaan asiakirjat vastaan vain sähköisesti. 63 % vastaajista haluaisi, että yhteenvedossa kerrottaisiin tarkemmin mitä tukieitoja eri lohkoilla tarkistetaan.

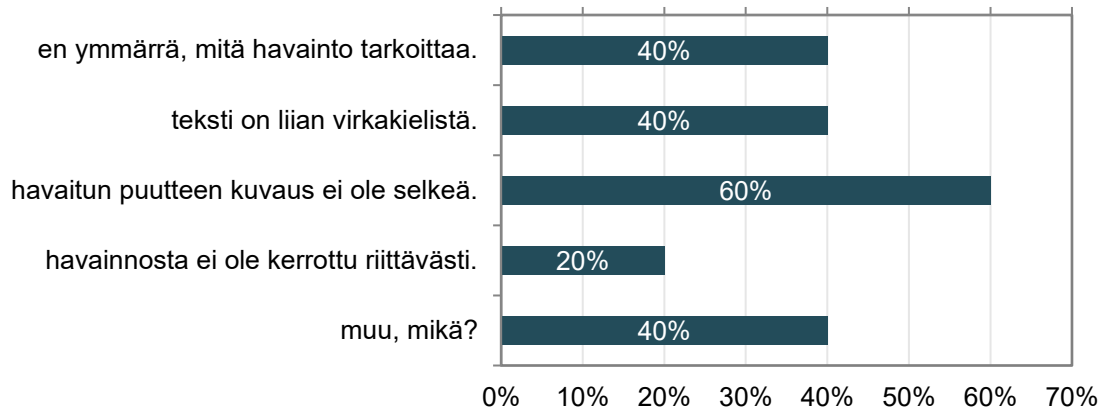
Vastaajista 68 % eli 96 kertoi osallistuneensa itse tilalla suoritettavaan valvontaan. Heistä 56:lle eli 58 %:lle ei aiheutunut seuraamusta. Kolmen mielestä yhteenveto ei ollut selkeä, sillä siinä on liikaa tekstiä liian pienessä

tilassa ja lomakkeesta ei heti selvinnyt onko tullut sanktioita. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että yhteenveto ei vastannut tarkastuskäynnillä kerrottuja asioita, sillä käynnillä ei kerrottu havaintoja.

Valvontaan osallistuneista vastaajista 40:lle eli 42 % aiheutui seuraamus. Heistä kahdeksan kertoi, että yhteenveto ei ole selkeä. Suurimmaksi syiksi ilmoitettiin liikaa tekstiä liian pienessä tilassa ja ilmoitetun, hyväksytyt ja mitatun pinta-alan sekoittuminen (kuva 8). Kahdeksan vastaajaa kertoi myös, etteivät he nähneet heti missä oli havaittu puutteita, sillä esimerkiksi yhteenvedossa on liikaa jargonia eikä puutteita ja niiden seuraamuksia kerrota tarpeeksi yksinkertaisesti. Vastaajista viisi ei ymmärtänyt mitä viljelyksessä tulisi korjata ja useimmiten syyksi valittiin havaitun puutteen kuvauksen epäselkeys (kuva 9). Kuuden vastaajan mielestä tarkastajan kirjoittamat lisätiedot eivät selvennä yhteenvettoa, eikä yhteenveto vastaa tarkastuskäynnillä kerrottuja asioita. Syiksi valittiin useimmiten, ettei asiaa ole selitetty kokonaan auki, ja ettei tarkastuskäynnillä kerrottu havaintoja tai kaiken kerrottiin olevan kunnossa.

Kuva 8. Toisen ikäryhmän (36-55-vuotiaat) valvontaan osallistuneiden, seuraamuksen saaneiden ja yhteenvettoa epäselkeänä pitäneiden kahdeksan vastaajan vastaukset kysymykseen: ”7.Mikä seuraavista tekee lomakkeesta epäselvän?”

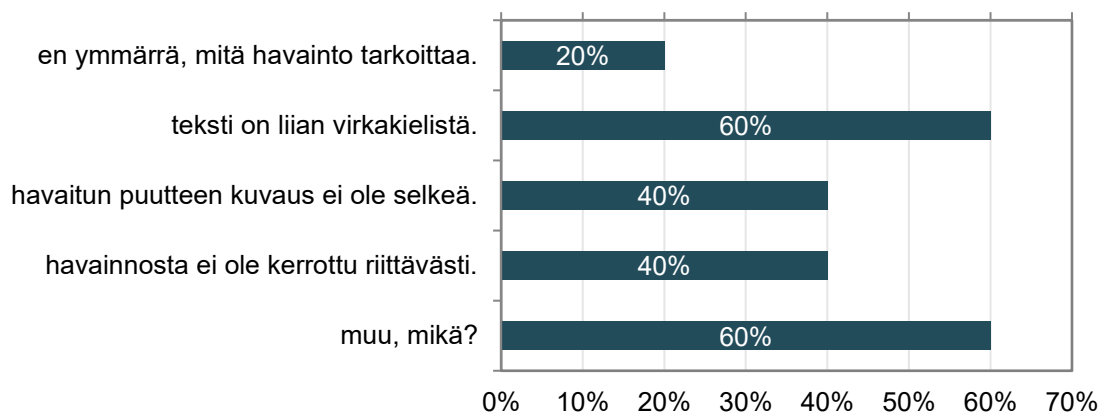
Kuva 9. Toisen ikäryhmän (36-55-vuotiaat) valvontaan osallistuneiden, seuraamuksen saaneiden ja viljelyyn tehtävien korjauksien ymmärtämättömien viiden vastaajan vastaukset kysymykseen: "11. En ymmärrä koska..."

Toisesta ikäryhmästä 32 % eli 46 vastaajaa ei osallistunut itse tilalla suoritettavaan valvontaa. Noin puolet eli 24 vastaajaa ilmoitti, että valvonnasta ei aiheutunut seuraamusta. Heistä kolmen mielestä yhteenveto on epäselkeä, sillä pienessä tilassa ja taulukoissa on liikaa tekstiä, sekä fonttikoko taulukoissa on liian pieni. Yhden mielestä yhteenveto ei myöskään vastannut tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja, sillä valvonnasta ei aiheutunutkaan seuraamusta kuten oli kerrottu. Valvontaan osallistumattomista vastaajista 22:lle aiheutui seuraamus. Heistä puolet oli sitä mieltä, että yhteenveto on epäselkeä. Useimmiten syyksi valittiin ilmoitetun, hyväksytyin ja mitatun pinta-alan sekoittuminen. Kahdeksan ilmoitti, ettei heti nähnyt minkä ehdon noudattamisessa oli puutteita. Syyksi mainittiin esimerkiksi sekavuus ja se, että yhteenvedot ovat hyvin samankaltaisia tuloksesta riippumatta. Kuusi vastaajaa ei ymmärtänyt mitä viljelyksessä tulisi tehdä toisin, sillä muun muassa havainnosta ei ollut kerrottu riittävästi lisätietoja. Kahdeksan mielestä tarkastajan kirjoittamat lisätiedot eivät auttaneet ymmärtämään havaintoja. Syyksi ilmoitettiin se, ettei asiaa ole selitetty kokonaan auki tai, että lisätietoja ei ole kirjoitettu ollenkaan. Vastaajista yhdeksän ilmoitti, että yhteenveto ei vastannut tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja, sillä kaiken kerrottiin olevan kunnossa tai havaintoja ei kerrottu ollenkaan.

Viimeinen käsiteltävä ikäryhmä on yli 56-vuotiaat, johon kuuluu yhteensä 145 vastaajaa. Heistä 58 % oli valmiita vastaanottamaan asiakirjat vain sähköisessä muodossa. Yhteenvetoon tulisi kirjata tarkemmin mitä tukiehtoja milläkin lohkoilla tarkastetaan 63 % mielestä.

Viimeisestä ikäryhmästä osallistui itse tilalla suoritettavaan valvontaan 106 vastaajaa eli 73 %. Heistä 63:lle valvonnasta ei aiheutunut seuraamusta.

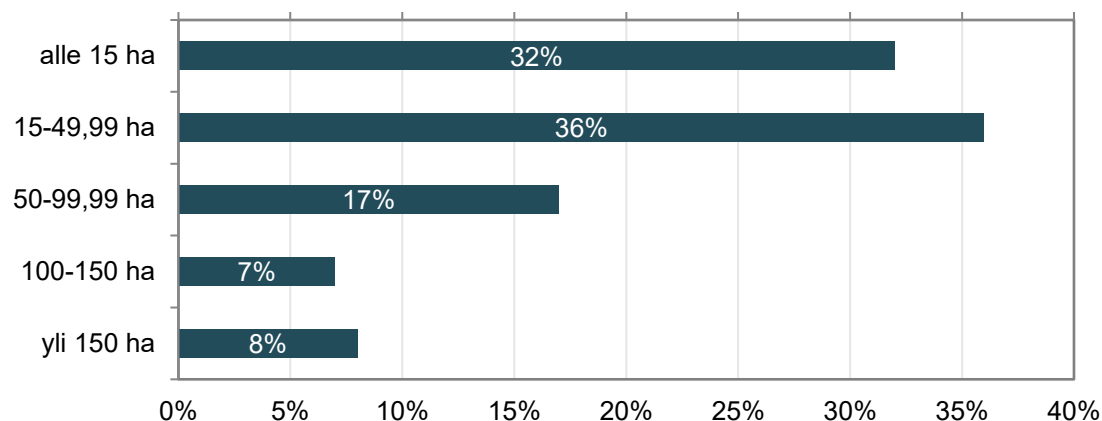
Neljän mielestä yhteenveto ei silti ollut selkeä, sillä pienessä tilassa tai taulukossa on liikaa tekstiä. Valvontaan osallistuneista 43:lle vastaajalle aiheutui seuraamus. Heistä neljä piti yhteenvetoa epäselvänä, syynään melko tasaisesti kaikki annetut vaihtoehdot. Neljä vastaajaa ilmoitti myös, etteivät he heti nähneet minkä ehdon noudattamisessa oli puutteita, sillä teksti oli vaikeasti ymmärrettävää ja vastaaja oli toimittanut tarvittavat liitteet, vaikka yhteenvedossa väitettiin toisin. Vastaajista viisi kertoi, ettei ymmärrä, mitä viljelyssä tulisi muuttaa. Suurimpana syynä ilmoitettiin tekstin olevan liian virkakielistä (kuva 10). Viiden vastaajan mielestä myöskään tarkastajan kirjoittamat lisätiedot eivät auta ymmärtämään yhteenvetoa. Eniten syyksi valittiin se, ettei asiaa ole selitetty kokonaan auki ja teksti on vaikeaselkoista. Kuusi kertoi, että yhteenveto ei vastaa tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja. Syyksi mainittiin, ettei havaintoja kerrottu ollenkaan, tarkastajaa ei ymmärretty ja tarkastuskäynnillä sanottiin kaiken olevan kunnossa, vaikka yhteenvetoon oli merkitty puutteita.

Kuva 10. Viimeisen ikäryhmän (yli 56-vuotiaat) valvontaan osallistuneiden, seuraamuksen saaneiden ja viljelyyn tehtävien korjauksien ymmärtämättömien viiden vastaajan vastaukset kysymykseen: "11. En ymmärrä koska..."

4.1.2 Tulokset viljelyksessä olevan pinta-alan perusteella

Kyselyssä vastaajilla oli viisi vaihtoehtoa valittavanaan tilakoko-kysymyksessä. Vastauksia käsitellään kuitenkin vain neljän eri hehtaarimäärän perusteella, sillä kahteen suurimpaan vaihtoehtoon tuli yhteensä vähemmän vastauksia kuin mihinkään muista vaihtoehdoista (kuva 11).

Kuva 11. Vastaajien viljelyksessä olevan hehtaaramäärän jakautuminen.

Noin kolmasosa eli 102 vastaajaa ilmoitti peltopinta-alakseen alle 15 hehtaaria. Suurin osa vastaajista oli yli 56-vuotiaita. 68 % kertoi osallistuneensa itse tilalla tehtävään valvontaan ja 42 % valvonnasta aiheutui seuraamus. Suurin osa eli 86 % oli kuitenkin tyytyväisiä yhteenvedon selkeyteen. Useimmiten epäselkeyden syynä pidettiin eri pinta-alojen sekoittamista ja liiallista tekstin määrää pienessä tilassa tai taulukossa. Seuraamuksen saaneista 77 % oli sitä mieltä, että he näkevät heti minkä ehdon noudattamisessa on ollut puutteita. Lähes kaikki ymmärsivät myös, mitä viljelyksessä tulee korjata, pitivät tarkastajan kirjoittamia lisätietoja ymmärtämistä helpottavana tekijänä ja kertoivat yhteenvedon vastaavan tarkastuskäynnillä kerrottuja asioita. Vastaajista alle puolet eli 39 % oli valmiita vastaanottamaan asiakirjat tulevaisuudessa vain sähköisesti. Enemmistö halusi, että yhteenvedon kirjattaisiin tarkemmin mitä tukiehtoja milläkin loholla tarkastetaan.

Suurin osa kyselyn vastaajista eli 115 henkilöä kertoi viljelyksessä olevan 15-49,99 hehtaaria. Heidä enemmistö oli 46-65-vuotiaita. 71 % vastanneista osallistui itse tilalla suoritettavaan valvontaan. Seuraamus aiheutui 49 vastaajalle eli 43 %, mutta yhteenvedo miellettiin silti yleensä selkeäksi. Eri pinta-alojen sekoittuminen ja liiallinen teksti pienessä tilassa ja taulukossa nähtiin suurimpina syinä epäselkeyteen. Kysymyksiin mihin ehtoon puute liittyy, viljelyksen korjaamisesta, tarkastajan kirjoittamista lisätiedoista ja yhteenvedon vastaavuudesta tilakäynnillä kerrottuihin havaintoihin vastattiin melko samalla tavalla kuin alle 15 hehtaarin tiloilla. Myös asiakirjojen sähköiseen toimittamiseen ja tukiehtojen tarkasteluun vastattiin samankaltaisesti.

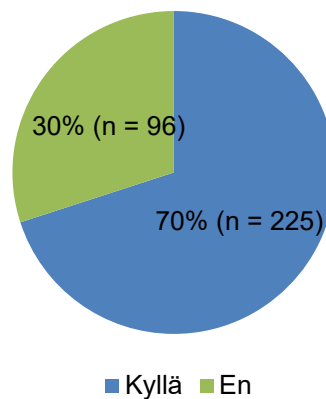
Kyselyn vastaajista 17 % eli 55 vastaajaa kertoi tilallaan olevan viljelyksessä 50-99,99 hehtaaria. Heidän ikäjakaumansa painottui selkeästi 36 ja 65 ikävuoden väliin. Vastaajista enemmistö eli 80 % osallistui itse tilalla suoritettavaan valvontaan, kun taas seuraamus aiheutui reilulle puolelle (53 %) vastaajista. Suurin osa vastaajista piti yhteenvedoa selkeänä ja näki heti,

minkä ehdon noudattamisessa on ollut puutteita. Myös tarkastajan kirjoittamien lisätietojen kerrottiin yleensä helpottavan ymmärtämistä ja enemmistön mielestä yhteenveto vastasi tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja. Alle puolet eli 38 % oli valmiita vastaanottamaan asiakirjat vain sähköisesti, mutta 67 % halusi, että valvottuja tukiehtoja kirjattaisiin tarkemmin.

Yli 100 hehtaaria tilakookseen vastanneita oli vähiten eli 49 henkilöä (15 %). Heistä suurin osa oli 26-55-vuotiaita. Tilalla suoritettavaan valvontaan osallistui 30 vastaajaa eli 61 %. Valvonnasta aiheutui seuraamus yli puolelle vastaajista (55 %) ja yhteenvetoa piti selkeänä 73 %. Epäselkeyttä aiheutti useimmiten eri pinta-alojen sekoittuminen ja liiallinen tekstin määrä pienessä tilassa. 70-80 % vastaajista vastasi myönteisesti myös kysymyksiin 8-14. Kielteisen vastauksen syynä oli useimmiten puutteiden liian vähäinen kuvaus ja se, ettei tarkastaja kertonut tilakäynnillä havaintoja tai kertoi kaiken olevan kunnossa, vaikka yhteenvedossa olikin puutteita. Vastaajista reilu puolet olivat valmiita ottamaan asiakirjan vastaan vain sähköisesti ja toivoivat, että tukiehtoja kirjattaisiin tarkemmin lohkoittain.

4.1.3 Tulokset valvontaan osallistumisen perusteella

Tilalla suoritettavaan valvontaan osallistui 225 vastaajaa eli 70 % (kuva 12). Valvonnasta ei aiheutunut seuraamusta 132:lle vastaajalle eli 58 %, joista lähes kaikki pitivät yhteenvetoa selkeänä (95 %) ja tarkastuskäynnillä kerrottuihin asioihin vastaavana (98 %). Valvonnasta aiheutui seuraamus 93:lle vastaajalle eli 42 %, joista yli 80 % piti yhteenvetoa selkeänä ja vastasi myös kysymyksiin 8-14 myönteisesti. Suurimpina kielteisten vastausten syinä olivat eri pinta-alojen sekoittuminen, puutteen kuvauksen epäselkeys ja havaintojen vajavainen selitys.

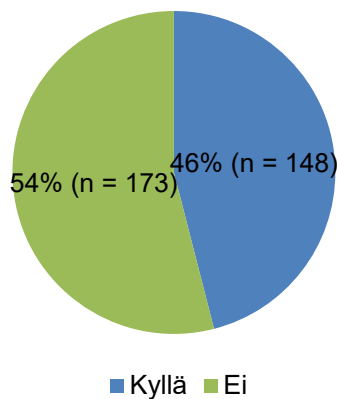

Kuva 12. Vastaukset kysymykseen: "4.Osallistuin itse tilalla suoritettavaan valvontaan."

Vastaajista 96 eli 30 % ei osallistunut itse tilalla suoritettavaan valvontaan (kuva 12). Seuraamusta ei aiheutunut 42 %:lle vastaajista, joista 83% piti yhteenvedon selkeänä. Syynä epäselkeydelle kerrottiin useimmiten liiallinen tekstin määrä pienessä tilassa. Lähes kaikkien (93 %) mielestä yhteenvedo vastasi tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja. Valvonnasta aiheutui seuraamus 55 vastaajalle eli 58 %, joista reilu puolet piti yhteenvedon selkeänä. Epäselkeyttä aiheuttivat useimmiten eri pinta-alojen sekoittuminen. Yli puolet (62 %) näkivät heti, minkä ehdon noudattamisessa oli puutteita, mutta kuitenkin 76 % ymmärsi mitä muutoksia viljelyyn tulee tehdä. Tarkastajan kirjoittamat lisätiedot eivät auttaneet 36% vastaajista yleensä, sillä asiaa ei ollut selitetty kokonaan auki. Vastaajista 62 % mielsi, että yhteenvedo vastaa tilakäynnillä kerrottuja havaintoja. Suurimpana syynä yhteenvedon ja tarkastuskäynnin havaintojen eroihin valittiin, että tarkastaja kertoi tilalla kaiken olevan kunnossa, mutta valvonnasta aiheutui silti seuraamus.

4.1.4 Tulokset seuraamuksen perusteella

Vastaajista 54 % eli 173 kertoi, ettei valvonnasta aiheutunut seuraamusta (kuva 13). Heistä 92 % piti yhteenvedon selkeänä ja 97 % kertoi yhteenvedon vastaavan tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja. Suurimpana syynä epäselkeyteen ja yhteenvedon ja tarkastuskäynnin havaintojen ristiriitaisuuteen valittiin liiallinen tekstin määrä pienessä tilassa ja tarkastuskäynnillä ei kerrottu havaintoja.

Kuva 13. Vastaukset kysymykseen: ”5.Valvonnasta aiheutui seuraamus.”

Vastaajista 46 % eli 148 ilmoitti, että valvonnasta aiheutui seuraamus (kuva13). Heistä 26 % piti yhteenvedoa epäselkeänä useimmiten, sillä eri pinta-alat sekoittuvat. 78 % vastaajista näki heti, minkä ehdon noudattamisessa on ollut puutteita ja pitivät tarkastajan kirjoittamia lisätietoja ymmärtämistä helpottavana tekijänä. Kielteisen vastauksen aiheutti yleensä tekstin epäselkeys ja asian selityksen vajavaisuus. Vastaajista 16 % ei ymmärtänyt, mitä viljelyksessä tulee tehdä toisin, sillä havaittua puutetta ei ole kuvattu tarpeeksi tai he eivät ymmärtäneet ollenkaan mitä havainto tarkoittaa. Yhteenvedon ja tarkastuskäynnillä kerrottujen havaintojen ei kerrottu olevan ristiriidassa 77 % vastaajien toimesta. Kuitenkin ristiriitaa aiheutti useimmiten se, että tarkastuskäynnillä kaiken kerrottiin olevan kunnossa, mutta yhteenvedoon on kirjattu puutteita.

4.1.5 Avoin kysymys

Avoin kysymys oli kyselyn lopussa niin sanottuna risut ja ruusut -laatikona, johon vastaajat saivat kirjoittaa vapaasti myös kysymysten ulkopuolelta asioita. Vastauksia tuli yhteensä 94, mutta iso osa niistä oli kuitenkin kyselyn aiheeseen täysin liittymättömiä ja jopa asiattomia. Kaikista vastauksista kävi kuitenkin ilmi, että vastaajat olivat hyvin hämillään koko valvonnan suhteen. Joko asioita ei ollut ymmärretty ollenkaan tai sitten ne oli ymmärretty väärin. Muutamia vastaajista kertoivat kuitenkin valvonnan ja siitä tulevan yhteenvedon olevan ymmärrettäviä kokonaisuuksia. Avoin kysymyksen vastaukset ovat tarkemmin liitteessä 4.

4.2 Haastattelu

Haastatteluita toteutettiin niin kasvokkain kuin sähköpostitse neljän eri ELY-keskuksen (Häme, Pirkanmaa, Satakunta ja Varsinais-Suomi) alueella. Kaikille esitettiin samat kysymykset, pois lukien haastattelutilanteessa tulleet ylimääräiset kysymykset. Kasvokkain haastateltiin neljää eri tarkastajaa kahden eri ELY-keskuksen alueella, kun taas sähköpostitse haastateltiin kuutta tarkastajaa kahden eri ELY-keskuksen alueella. Kaikki haastattelut tehtiin lyhyellä aikavälillä yhden viikon aikana. Tulokset on jaoteltu kysymyksittäin, jotta niistä saadaan vertailukelpoisia ja mahdollisimman selkeästi tietoa ja kehitysideoita yhteenvedoon.

Ensimmäiseen kysymykseen ”Onko yhteenvedon yleisilme mielestäsi selkeä? Mikä siitä tekee selkeän tai epäselkeän?” vastattiin hyvin samansuuntaisesti. Yhteenvedoa pidettiin ensisilmäyksellä selkeänä, mutta tarkemman tarkastelun jälkeen mietittiin, tulevatko kaikki tarvittavat asiat varmasti tarpeeksi ymmärrettävästi ilmi. Haastatteluissa mainittiin myös, että yhteenvedo on selkeä, kunhan tarkastaja kirjoittaa itse tarpeeksi lisätietoja. Epäselkeyttä lisäävinä tekijöinä pidettiin tila-, perus- ja kasvulohkokohtaisia havaintoja, joista ei ilmene mitä ja miksi on tarkastettu tai havaittu, painotetun otannan ositteita ja pinta-alojen esittämistapaa. Yhteenvedosta kerrottiin myös puuttuvan informatiivinen ote.

Toisen kysymyksen ”Tuleeko valvonnassa havaitut puutteet mielestäsi ymmärrettävästi esille ja voitko kirjoittaa niihin mielestäsi hyvin lisätietoja tai avata puutetta niin, ...” vastaukset jakautuivat selkeästi kahteen eri mielialueeseen. Osa koki puutteiden merkinnän olevan selkeää, ja että lisätietojen kirjoittamiseen on varattu tarpeeksi tilaa. Näin vastanneilla oli tapana kirjoittaa puutteista lyhyt kuvaus. Toiset taas olivat sitä mieltä, että puutteet eivät avaudu viljelijälle kunnolla, sillä esimerkiksi viherryttämisen puute ei edes tulostu näkyviin. Myös puutteesta aiheutuvan seuraamuksen merkintää kritisoitiin, sillä yhteenvedoon tulostuu automaattisesti Tukisovelluksen laskema perusprosentti ja tarkastajan kohtuullistamat prosentit tulee kirjata lisätietoihin erikseen. Kaksi eri seuraamusprosenttia aiheuttaa varmasti hämmennystä viljelijöissä.

Yhteenvedon toimivimpana osana pidettiin erittäin ristiriitaisesti lähes jokaista kohtaa. Yksi kehui pinta-alaosiota ja etusivua pois lukien ositteet, kun taas toinen piti juurikin ositteita hyvänä. Lisätietojen kirjaaminen mainittiin useimmiten toimivimpana osana. Esiin nousi myös tarkastajan allekirjoitus, jonka kerrottiin olevan merkki tehdystä työstä ja sitoutumisesta merkittyihin havaintoihin ja puutteisiin. Tulevaisuuden mahdollisesti allekirjoittamatonta yhteenvedoa pidettiin persoonattomana.

Kysymykseen yhteenvedon rakenteen kehittämistä tuli paljon erilaisia mielipiteitä. Lisätiedot tulostuvat liian kapeaksi sarakkeeksi ja muutenkin

yhteenvedon tekstit tulisi sovittaa niin, että ne mahtuvat hyvin niille varattuihin taulukoihin ja kohtiin. Esimerkiksi ruotsinkielisessä versiossa saattaa yksi kirjain hypätä seuraavalle riville. Pinta-alojen esittämistä kritisoitiin useassa haastattelussa, sillä niiden pelkkä listaus ei kerro tulosta pinta-alojen perusteella. Yhteenvedosta puuttuu myös kokonaan pinta-alayhteenvedo tukityypeittäin, josta viljelijälle selviää pinta-alan muutos ja mahdollinen leikkaus tai sanktio. Tätä pidettiin tärkeimpänä kehityskohteena, sillä viljelijän kuuluisi saada tieto valvonnan aiheuttamista pinta-alamuutoksista tukityypeittäin jo valvonnan jälkeen.

Tila-, perus- ja kasvulohkokohtaisia havaintoja pidettiin epäselkeinä ja toisiaan toistavina, sillä tällä hetkellä viljelijälle ei selviä mitä nämä kohdat edes pitävät sisällään. Sama puute, esimerkiksi täydentävien ehtojen puute, toistuu jokaisessa laatikossa erikseen. Myös havaintojen järjestystä pohdittiin, sillä viljelijä joutuu katsomaan yhden lohkon tietoja useasta eri kohdasta, mikä voi sekoittaa ja aiheuttaa hämmennystä. Tähän kehitysehdotukseksi tarjottiin esimerkiksi havainto-osioiden toista järjestystä (1. todetut kasvit ja mitatut pinta-alat 2. lohko-kohtaiset lisätiedot) ja yhden lohkon asioiden kokoamista samaan taulukkoon. Taulukoista voisi jättää pois monipuolistamisen kasvin niin, että se tulostuu vain, kun kasvi muuttuu, sillä se muuttuu niin harvoin. Kritiikkiä annettiin myös siitä, että yhteenvedolle tulostuu tarkastajan koko nimi. Työturvallisuussyistä olisi järkevämpää, että vain tarkastajan etu- ja sukunimi tulostuisi.

Asiakirjojen siirtymisestä sähköisesti lähetettäväksi pidettiin nykyaikaisena ja luonnollisena siirtymänä, mutta samaan aikaan oltiin huolissaan viljelijöistä, joiden atk-aidot eivät ole riittäviä. Perinteisen kirjepostin mahdollisuutta pidettiin siis tärkeänä, sillä kaikkia viljelijöitä ei voi velvoittaa sähköiseen käytäntöön. Suomi.fi-palveluun siirtymistä ja myöhemmin Vipupalvelun kautta näkyviä tuloksia pidettiin ristiriidassa keskenään. Miksei voisi siirtyä suoraan Vipupalveluun, jonka käyttöön viljelijät on saatu juuri opastettua. Vipupalveluun tulisi panostaa, sillä siitä voitaisiin saada selkeä pohja, josta viljelijä pääsee näkemään tarkasti esimerkiksi karttakorjaukset ja pinta-alamuutokset. Vastauksissa pidettiin myös tärkeänä, että sähköisestä toimittamisesta huolimatta tarkastajalle jää mahdollisuus liittää mukaan saatekirje, johon voi kirjata niin sanotut toimintaohjeet, sillä valvonta on erittäin monelle ainutkertainen asia ja suurin osa ei tiedä miten tulee toimia ja mitä mikäkin tarkoittaa.

Haastatteluissa tuli ilmi, että yhteenvedoon tulisi panostaa enemmän, sillä siinä on kyseessä viljelijän toimeentulo. Jos viljelijä ei ymmärrä yhteenvedoa, hänelle voi tulla täysin yllätyksenä suuriakin sanktioita tai leikkauksia.

5 TULOSTEN ANALYYSI

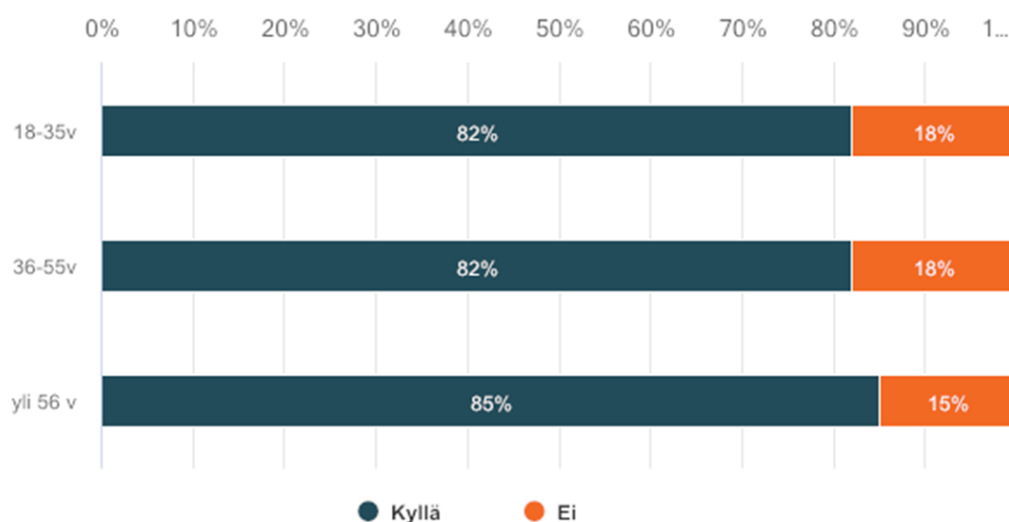
5.1 Kysely

Yhteenvetoa pidettiin melko selkeänä, mutta myös täysin vastakkaisia mielipiteitä tuli useita. Kehitystä haluttiin erityisesti pinta-alojen ilmoittamiseen ja käytettyyn kieleen. Kyselyn vastausprosentti 14,6 on riittävän korkea siihen nähden, että yhteenveto ja valvonta aiheuttavat melko paljon stressiä ja lisätyötä viljelijöille, jolloin vielä ylimääräinen kyselyyn vastaaminen voidaan kokea turhana ajanviejänä. Vastausprosenttiin vaikutti todennäköisesti myös Ruokaviraston itse alkuvuodesta tekemä asiakastytyväisyyskysely. Toinen saamaan aiheeseen liittyvä kysely saatettiin kokea turhana. Vastaajamäärä on silti niin pieni, että kysely ei välttämättä anna luotettavia, koko kohderyhmän mielipiteitä vastaavia tuloksia.

Kysely oli avattu monta kertaa useammin kuin vastaus oli lähetetty, mikä kertoo todennäköisesti siitä, että kyselylomakkeen suunnittelussa on mennyt jotain pieleen ja vastaaja ei ole halunnut vastata kyselyyn. Taustakysymyksiä esitettiin liikaa, sillä niitä kaikkia ei voida huomioida opinnäytetyöhön tehtävässä analysoinnissa. Toimeksiantaja voi hyödyntää vastauksia kuitenkin itse myöhemmin.

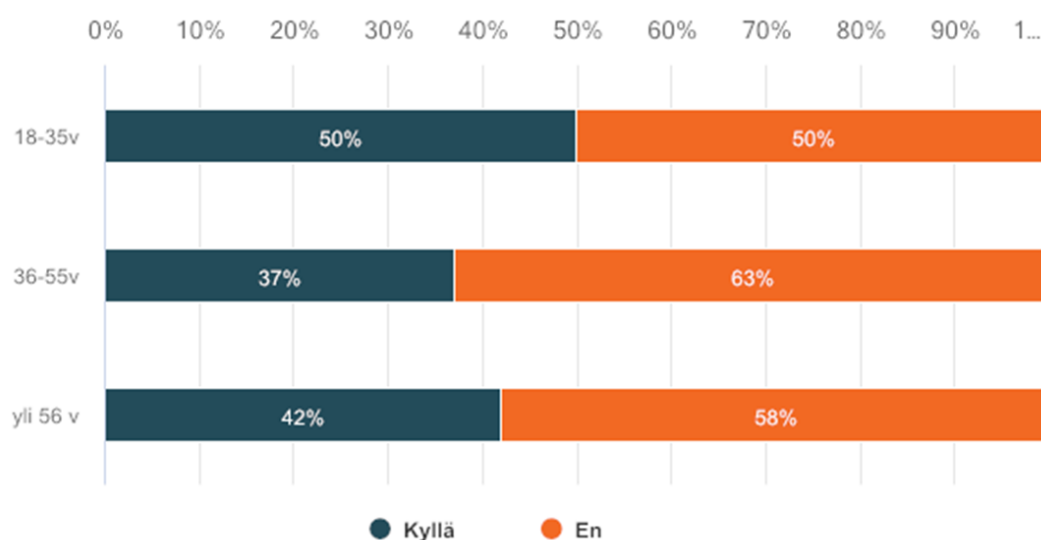
5.1.1 Analyysi iän perusteella

Ennen tulosten tarkastelua ennakko-oletuksena oli, että ikä vaikuttaisi vastauksiin. Vastaukset olivat kuitenkin melko samankaltaisia jokaisella ikäryhmällä. Yhteenvedon selkeyteen liittyvien pääkysymysten vastaukset erosivat toisistaan prosentuaalisesti hyvin vähän, korkeintaan 14 prosenttiyksikköä. Esimerkiksi yhteenvedon yleisilmettä pidettiin lähes yhtä paljon selkeänä ja epäselkeänä (kuva 14). Eri ikäryhmien eroavista mielipiteistä olisi voinut päätellä esimerkiksi sen, että nuoret ovat vasta aloittaneet tilanpidon ja näkivät yhteenvedon ensimmäistä kertaa, minkä vuoksi yhteenveto koettiin epäselvänä ja vaikeasti ymmärrettävänä. Vanhemmat vastaajat taas olisivat saattaneet osallistua jo useampaan valvontaan ja yhteenvetolomaketta olisi käyty läpi tarkemmin ja sen rakenne olisi avautunut paremmin.

Kuva 14. Vastaukset ikäryhmittäin kysymykseen: ”6.Yhteenvedon yleisilme on selkeä.”

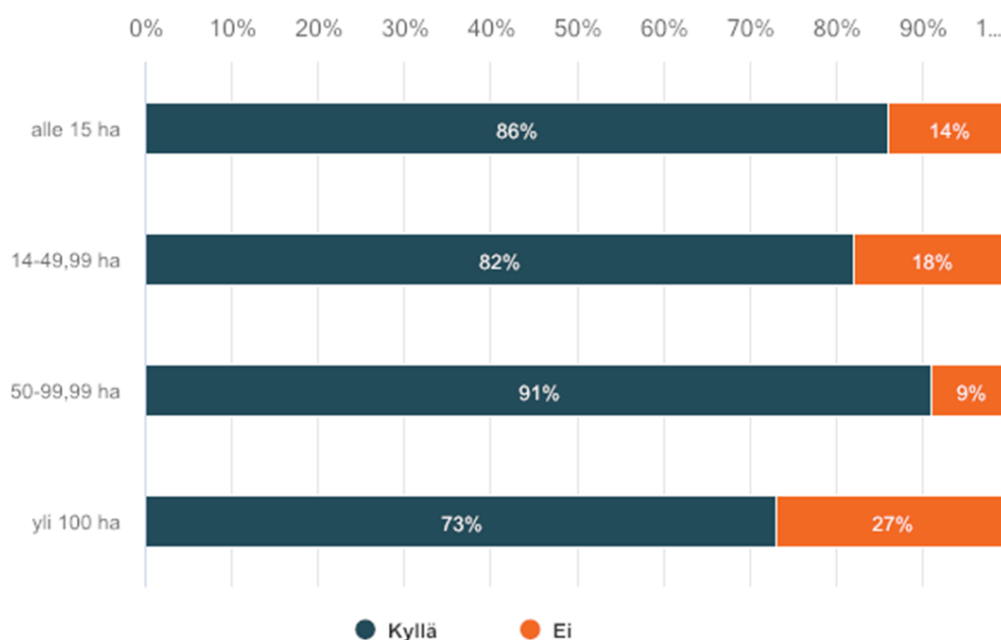
Yksi suurimmista ikäryhmien välisistä eroista oli kysymyksessä 15, jossa selvitettiin vastaajan valmiutta ottaa asiakirjat vastaan vain sähköisesti Suomi.fi-palvelun. Nuorimmasta ikäryhmästä puolet vastasivat kyllä, kun kahdesta vanhemmasta ikäryhmästä useampi vastasi ei (kuva 15). Tähän vaikuttaa varmasti se, että nuorten atk-taidot ovat yleensä paremmat kuin vanhemmalla väestöllä.

Kuva 15. Vastaukset ikäryhmittäin kysymykseen: ”15.Olen valmis ottamaan asiakirjat vastaan vain sähköisesti Suomi.fi-palvelun kautta.”

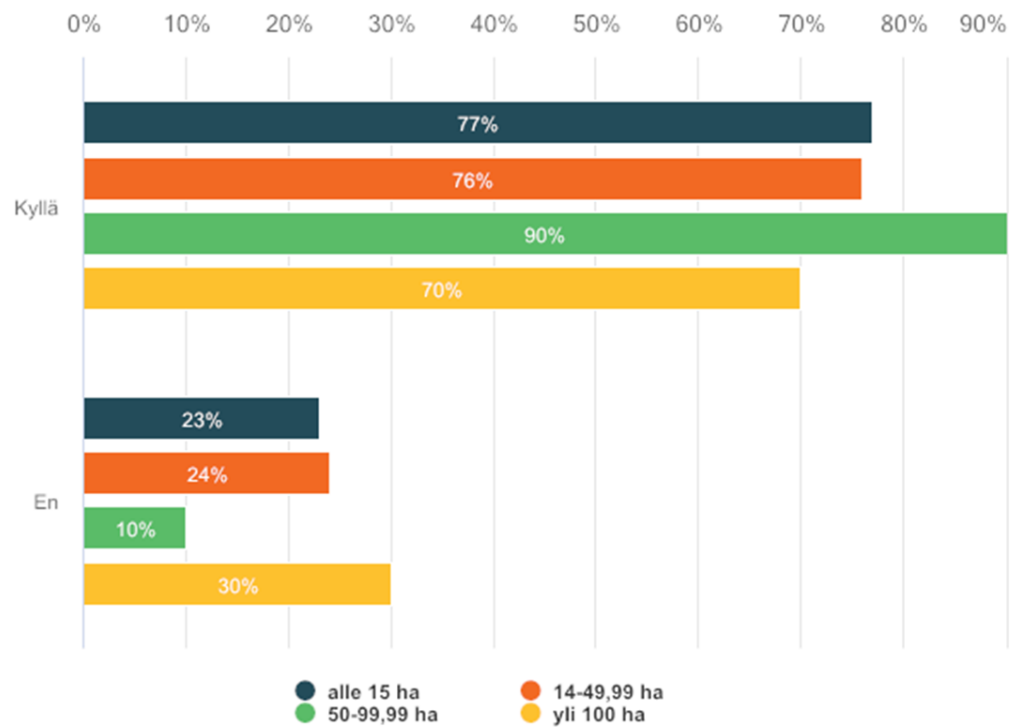
5.1.2 Analyysi viljelyksessä olevan pinta-alan perusteella

Myös eri tilakoollisten vastaukset olivat melko saman suuntaisia, mutta niissä oli suurempia eroja kuin iän perusteella jaotelluissa vastauksissa (kuva 16). Suuret, yli 100 hehtaaria tilakookseen ilmoittaneet tilat vastasivat pääkysymyksiin yleisimmin kieltävästi eli heidän mielestään yhteenvedo oli siis epäselkein. Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että suurella tilalla saattaa olla enemmän lohkoja ja tukiehtoja noudatettavanaan, jolloin yhteenvedosta tulostuu pidempi.

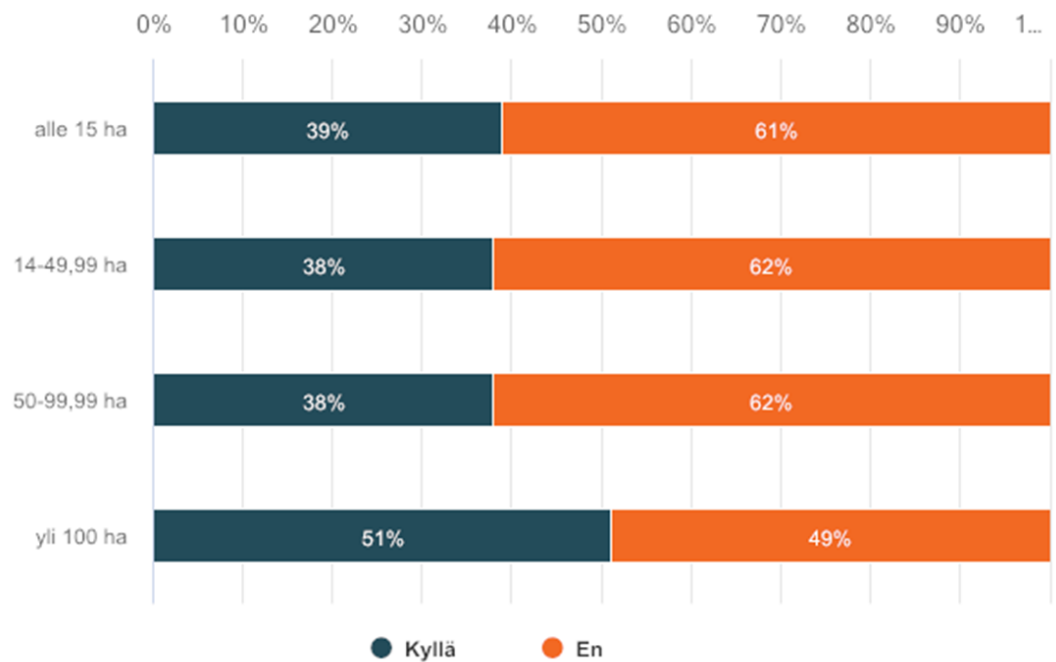
Kuva 16. Vastaukset tilakoon mukaan kysymykseen: ”6.Yhteenvedon yleisilme on selkeä.”

50-99,99 hehtaaria tilakookseen ilmoittaneet vastaajat vastasivat huomattavasti useammin myönteisesti kuin muut. Esimerkiksi 90 % heistä kertoi näkevänsä heti, minkä ehdon noudattamisessa on ollut puutteita, kun seuraavaksi eniten vastasi 77 % alle 15 hehtaarin tiloista (kuva 17). Suomessa maatilojen keskikoko vuonna 2018 oli 48 hehtaaria, eli useimmiten myönteisesti vastanneet tilat olivat hieman keskimääräistä suurempia. Tilat ovat myös jo sen kokoisia, että ne voivat olla viljelijän ainoa tulonlähde. Valvonta vaikuttaa siis suoraan heidän elantoonsa, joten siitä halutaan olla enemmän perillä ja asioita selvitetään tarkemmin

Kuva 17. Vastaukset tilakoon mukaan kysymykseen: ” 8. Näen heti minkä ehdon noudattamisessa on havaittu puutteita ja mitä puutteet ovat.”

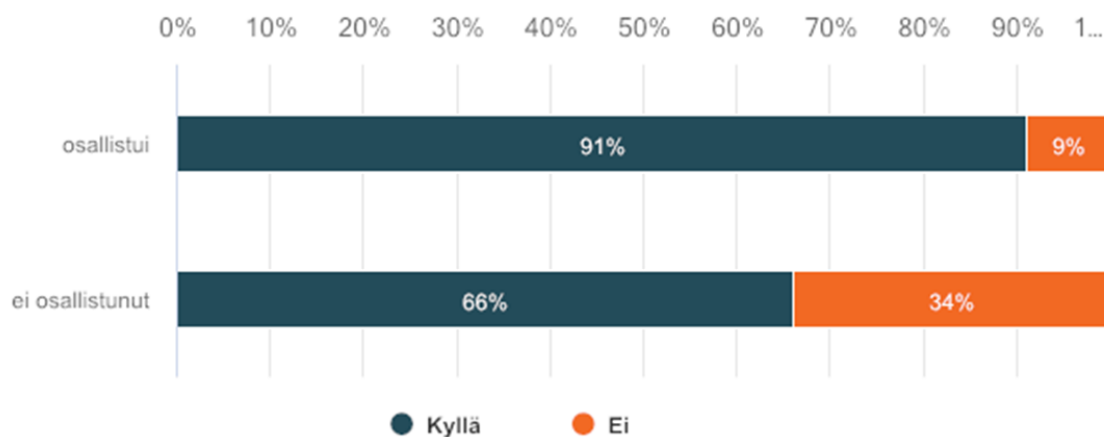
Tilakoko vaikutti hieman vastauksiin kysymyksestä asiakirjojen sähköisestä toimittamisesta Suomi.fi-palvelun kautta (kuva 18). Suurimmat, yli 100 hehtaarin tilat olivat kaikista myönteisimpiä sähköistä toimittamista kohtaan. Isoilla tiloilla hyödynnetään todennäköisesti jo muutenkin sähköistä arkistoa taloushallinnossa ja muissa asioissa, joten valvonnan asiakirjojenkin siirtäminen koetaan luonnolliseksi.

Kuva 18. Vastaukset tilakoon mukaan kysymykseen: ” 15. Olen valmis ottamaan asiakirjat vastaan vain sähköisessä muodossa suomi.fi -palvelun kautta.”

5.1.3 Analyysi valvontaan osallistumisen perusteella

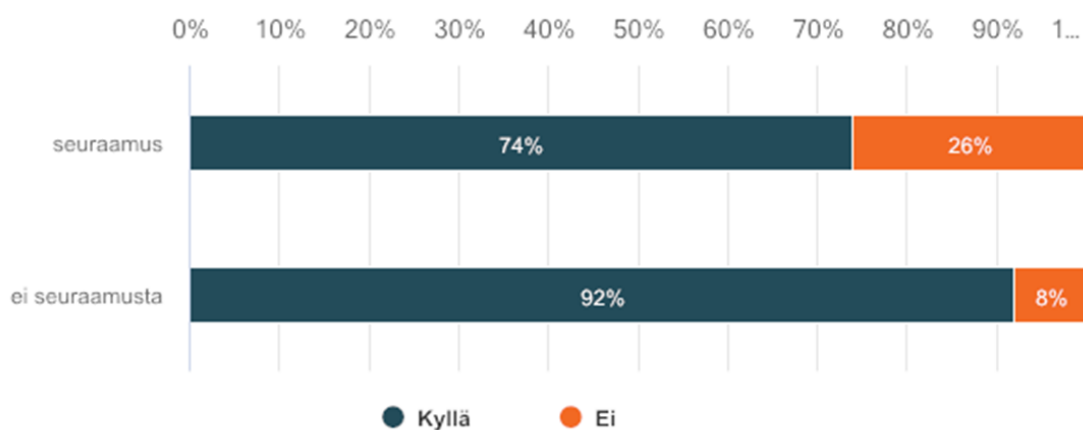
Vastauksissa oli selkeä ero sen mukaan, osallistuiko itse tilalla suoritettavaan valvontaan vai ei. Valvontaan osallistuneet vastasivat jokaiseen pääkysymykseen paljon useammin myönteisesti kuin osallistumattomat. Esimerkiksi 91 % valvontaan osallistuneista piti yhteenvedoa selkeänä, kun taas valvontaan osallistumattomista vain 66 % piti yhteenvedoa selkeänä (kuva 19). Valvontaan osallistuminen tekee yhteenvedosta siis selkeämman ja ymmärrettävämmän kokonaisuuden todennäköisesti, sillä viljelijä seuraa itse valvontaa ja näkee käytännössä mitä yhteenvedoon kirjatut havainnot tarkoittavat. Tarkastajat voivat selittää asioita jo pellolla ja tapahtumaa saatetaan pitää jopa enemmän neuvovana kuin valvovana.

Kuva 19. Vastaukset valvontaan osallistumisen perusteella jaoteltuna kysymykseen: ”6. Yhteenvedon yleisilme on selkeä.”

5.1.4 Analyysi seuraamuksen perusteella

Yhteenvedon kokivat useammin epäselkeäksi ja vaikeasti ymmärrettäväksi ne vastaajat, joille valvonnasta aiheutui seuraamusta (kuva 20). Lomake voidaan kokea vaikeaselkoiseksi mahdollisesti siksi, että yhteenvedolle jokaiseen kohtaan tulostuu vain teksti, jossa kaiken sanotaan olevan kunnossa. Viljelijälle ei selviä mitä on tarkastettu ja kuinka.

Kuva 20. Vastaukset valvonnasta aiheutuvan seuraamuksen perusteella jaoteltuna kysymykseen: 6. Yhteenvedon yleisilme on selkeä.”

5.2 Haastattelu

Kasvokkain tapahtuneet haastattelutilanteet olivat hyvin keskustelunomaisia ja tarkastajien oli luontevaa kertoa mielipiteitään. Sähköpostihaastattelut olivat puolestaan lähempänä kyselylomaketta, josta jäi kunnollinen, haastattelulle ominainen ajatuksien vaihto lähes kokonaan pois. Tarkastajat vastasivat kysymyksiin melko lyhyesti, jolloin haastattelijan olisi pitänyt esittää lisäkysymyksiä. Sähköpostitse keskustelu on melko kankeaa ja haastateltavien oli varmasti vaikeampi tuoda mielipiteensä kokonaisuudessaan ilmi ja jotain jäi sanomatta.

Haastatteluiden vastaukset olivat osittain hyvin yhteneväisiä, mutta silti toisaalta myös täysin vastakkaisia. Suurimpana ongelmana pidettiin kuitenkin sitä, että yhteenvedosta puuttuu kokonaan pinta-alayhteenvedo tuokityyppittäin. Ristiriitaisiin mielipiteisiin esimerkiksi todettujen kasvien ja eri pinta-alojen taulukosta vaikuttaa varmasti se, että toiset tarkastajat olivat tehneet jo pidemmän uran kuin toiset ja taulukkoa oli tutkittu jo niin paljon, että se tuntui selkeältä. Toiset tarkastajat osasivat asettua myös paremmin viljelijän asemaan, sillä he olivat itse viljelijöitä tai heidän lähipiirissään oli viljelijä tai viljelijän perheenjäseniä.

Yhteenvedo oli selkeästi tärkeä asiakirja ja siihen toivottiin muutoksia, jotta tarkastajien omakin työ helpottuisi. Useat haastattelijat mainitsivat laittavansa yhteenvedon mukana saatekirjeen, jossa annetaan niin sanotut toimintaohjeet viljelijälle ja kerrotaan tiivistetysti selkokielellä pääpiirteittäin valvonnasta. Tästä voisi päätellä, että yhteenvedoa pidetään niin epäselvänä, etteivät viljelijät osaa lukea sitä ilman ohjeita, ja etteivät he tiedä, miten lomakkeen vastaanottamisen jälkeen tulisi toimia.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET

Yhteenvedoon kaivataan muutoksia niin viljelijöiden kun tarkastajienkin mielestä. Suurimmiksi epäselkeyttä lisääviksi tekijöiksi todettiin tukityyppittäisen pinta-alayhteenvedon puuttuminen, informatiivisen otteen puute ja eri tietojen sekoittuminen, sekä tekstin kapulakielisyys. Ymmärrettävyyden lisäämiseksi voidaan tehdä monia asioita ja seuraavissa kappaleissa onkin esitetty esimerkkejä siitä, miten yhteenvedoa voitaisiin kehittää.

Yhteenvedon ensimmäiselle sivulle voisi tulostua ositteista vain tilaa koskeva ja valvoista vain etu- ja sukunimi. Etusivulla tai kokonaan erillisenä asiakirjana yhteenvedon liitteenä voisi olla toimintaohje tai saatekirje, jossa neuvottaisiin yksinkertaisesti, kuinka viljelijän tulee toimia valvonnan jälkeen ja mitä oikeuksia hänellä on, sekä miten prosessi etenee valvonnan tuen maksuun. Toimintaohjeessa, saatekirjeessä tai jo ennen valvontaa tehtävässä ilmoituksessa tulisi painottaa myös, että valvonnan ohjeet ovat julkisia, sisältävät kaikki valvottavat asiat ja selitykset niille sekä että ohjeet ovat ruokaviraston nettisivuilla.

Yhteenvedon voitaisiin myös avata tilakohtaisesti lyhyesti ja pääpiirteittäin mitä on valvottu. Lomakkeen loppuun tulisi lisätä myös tukityyppittäinen pinta-alayhteenvedo, josta viljelijä näkee suoraan mihin tukityyppisiin ja pinta-aloihin tulee muutoksia. Pinta-alamuutoksista voisi mahdollisesti lisätä liitteeksi myös kartat, joista selviää mistä kohdasta lohkon koko on muuttunut. Kokonaisseuraamusprosenttikin voitaisiin laskea loppuun, jotta viljelijä näkee todellisen kokonaisseuraamusprosentin eikä esimerkiksi laske itse sitä väärin.

Pinta-alat ja todetut kasvit -taulukkoinkin voisi tehdä pieniä muutoksia sen selventämiseksi. Monipuolistamisen kasvi voisi tulostua vain, jos siihen tulee muutoksia ja sen sarakkeen tilalle laitettaisiin lisätietoja lohkoista. Mittattu, hyväksytty ja ilmoitettu pinta-ala tulisi selittää taulukon ylä- tai alapuolelle auki, jotta viljelijä varmasti ymmärtää mikä pinta-ala jää voimaan jatkossa. Myös mittaustapakoodisto tulee ajantasaistaa, jos sitä ei vielä ole tehty. Toleranssi on varmasti monelle viljelijälle täysin vieras termi ja luvut aiheuttavat hämmennystä. Se tulisi joko selittää auki tai jättää kokonaan pois sekoittamasta pinta-alojen tulkintaa. Olisi myös loogisempaa, jos todetut kasvit ja pinta-alat kerrottaisiin ennen havaintoja ja puutteita, joten sen taulukon voisi siirtää heti ensimmäiseksi valvonnan perustietojen jälkeen.

Eri havainnot voisi mahdollisesti yhdistää samaan taulukkoon niin, että yhtä lohkoa koskevat asiat olisivat samassa kohdassa. Taulukossa tulisi näkyviin peruslohko ja sen alaisesti myös kasvulohko eli sarakkeisiin tulisi yhdistettynä perus- ja kasvulohko-kohtaiset havainnot ja lisätiedot pinta-aloineen ja kasveineen. Siinä kerrottaisiin myös, aiheutuuko havainnosta sanktio tai leikkaus. Monipuolistamisen kasvi voisi tulostua vain, jos siihen tulee muutos. Taulukko sopisi sivulle paremmin, jos sen suunta olisi vaaka.

Lisätietoja-kohdasta voisi tehdä jopa pakollisen, ainakin ensimmäiselle kyseiselle havainnolle. Näin jokaisella tarkastajalla tulisi varmasti kirjoitettua lisätietoja ja selvennettyä havaintoa. Tarkastajille myös painotettaisiin lisätietojen selkeyden, informatiivisen otteen ja ylipäänsä kirjaamisen tärkeyttä.

Asiakirjojen lähettämistä ei kannatta siirtää sähköiseksi ennen kuin voidaan siirtyä suoraan Vipu-palveluun. Suomi.fi-palvelun käyttö välissä aiheuttaa viljelijöille ylimääräistä päänvaivaa ja hämmennystä, kun ensin opetellaan käyttämään Vipu-palvelua hakemuksen teossa, sitten Suomi.fi-palvelua yhteenvedon vastaanottamiseen ja sitten taas palataankin Vipu-palveluun yhteenvedon kanssa. Valvonnan yhteenvedon siirtämiseen Vipuun kannattaa panostaa, sillä siitä voisi tulla monipuolinen ja helppo kommunikointikanava valvonnan ja viljelijän välillä.

LÄHTEET

Euroopan komissio (n.d.). Direct payments. Haettu 29.1.2019 osoitteesta https://ec.europa.eu/agriculture/direct-support/direct-payments_en

Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Jussila, F. (2019a). Valvontaviranomaiset Suomessa.

Jussila, F. (2019b). Valvontaotannat Suomessa.

Jyväskylän yliopisto (2015a). Monimenetelmäisyys. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/monimenetelmaisyys>

Jyväskylän yliopisto (2016). Kyselyt. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/kyselyt>

Jyväskylän yliopisto (2015b). Laadullinen analyysi. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi>

Kaakkois-Suomen tuki-info –hanke (2015). Ohjelmakausi 2015-2020. Haettu 9.4.2019 osoitteesta <https://docplayer.fi/14641895-Ohjelmakausi-2015-2020-kaakkois-suomen-tuki-info-hanke.html>

Kamrad, M. (2019). [Auftrag#2019032810000326] BMEL - Kontakt-Nachricht. Sähköpostiviesti tekijälle 29.3.2019.

Kananen, J. (2015). *Opinnäytetyön kirjoittajan opas*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kansallisarkiston arkistowiki (2013). Digitointi. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <http://wiki.narc.fi/arkistowiki/index.php/Digitointi>

Komission täytäntöönpanoasetus N:o 809/2014. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A32014R0809>

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013. Haettu 28.1.2019 osoitteesta <https://ww.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130192>

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta 373/2018. Haettu 28.1.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180373>

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999. Haettu 8.4.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621#L4P13>

Landwirtschaftskammer Rheinland-Pfalz (n.d.). Die berufsständische Selbstverwaltung der Bauern, Winzer, Gärtner und Forstleute. Haettu 1.4.2019 osoitteesta <https://www.lwk-rlp.de/de/ueber-uns/organisation/>

Lappalainen, J. (2017). Maatalouspolitiikka 2021 –2027. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://www.mtk.fi/liitot/pohjoissavo/hankkeet/kohtitulevaa/2017tukitilaisuudet/fi/FI/CAP2020tilaisuus/files/97864472267915552/default/20170327%20mpol%20tuleva%20kausi%20P-S.Juha%20Lappalainen.pdf>

Luke (2019). Maatalous- ja puutarhayritysten rakenne. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://stat.luke.fi/maatalous-ja-puutarhayritysten-rakenne>

Maa- ja metsätalousministeriö (n.d.a). Tuotannosta riippumaton perustuki. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://mmm.fi/perustuki>

Maa- ja metsätalousministeriö (n.d.b). Nuoren viljelijän tuki helpottaa alkutaivalta. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://mmm.fi/nuoren-viljelijan-tuki>

Maa- ja metsätalousministeriö (n.d.c). Viherryttämistuki ilmastomme ja ympäristömme vuoksi. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://mmm.fi/viherryttamistuki>

Maa- ja metsätalousministeriö (n.d.d). Kansalliset maataloustuet. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <https://mmm.fi/kansalliset-maataloustuet>

Maa- ja metsätalousministeriö (n.d.e). Maatalouden tukijärjestelmä. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://mmm.fi/maataloustuet>

Maa- ja metsätalousministeriön asetus perus- ja kasvulohkoista 344/2015. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150344>

Maaseutuvirasto (2018a). Peltovalvontaohje 2018. Haettu osoitteesta 29.1.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/valvonta/peltovalvontaohje-2018.pdf>

Maaseutuvirasto (2018b). Päätukahaun tuet 2018. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/451/pdf>

Mertala, S., Karjalainen, A. & Ronkainen, S. (2009). Graafisen kyselylomakkeen suunnittelu. Teoksessa A. Karjalainen & S. Ronkainen (toim.) SÄHKÖÄ KYSELYYN! Web-kysely tutkimuksessa ja tiedonkeruussa. Rovaniemi: Lapin yliopisto, ss. 31-41.

Perkkilä, P. & Valli, R. (2015). Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1*. Jyväskylä: PS-kustannus, s. 27 – 44.

Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuyksikkö (2018). Määräaikaisten tarkastajien perehdytys kesäkuussa 2018.

Ruokavirasto (n.d.a). Valvonta. Haettu 28.1.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/valvonta>

Ruokavirasto (n.d.b). Tuki- ja kohdentamisaluekartta. Haettu 9.4.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viljelijatukien-hakeminen/tukikartta/>

Ruokavirasto (n.d.c). Aktiiviviljelijä. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viljelijatukien-hakeminen/aktiiviviljelijä/>

Ruokavirasto (n.d.d). Peltokasvipalkkio. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/peltokasvipalkkio/>

Ruokavirasto (n.d.e). Viljelyn monipuolistaminen. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viherryttamistuki/viljelyn-monipuolistaminen/>

Ruokavirasto (n.d.f). Pysyvä nurmi. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viherryttamistuki/pysyva-nurmi/>

Ruokavirasto (n.d.g). Ekologinen ala. Haettu 11.2.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viherryttamistuki/ekologinen-ala/>

Ruokavirasto (n.d.h). Ympäristökorvaus – enemmän vaikuttavuutta maatalouden ympäristötoimiin. Haettu 11.2.2019 osoitteesta https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/oppaat-ja-esitteet/ymparistokorvaus-14-20_esite.pdf

Ruokavirasto (n.d.i). Seuraamukset peltotuissa. Haettu 2.4.2019 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/valvonta/peltovalvonta/seuraamukset-peltotuissa/>

Viljelijätukien valvontatoiminnan rationalisointivaihtoehtoja selvittävä työryhmä (2011). *Viljelijätukien valvonnan rationalisointivaihtoehtoja selvittävän työryhmän loppuraportti*. Työryhmämuistio. Maa- ja metsätalousministeriö. Haettu 28.3.2019 osoitteesta https://mmm.fi/documents/1410837/1724539/trm2011_9.pdf/22120941-3525-497c-a237-99497fc766db

Webropol Oy (n.d.). Webropol johda tiedolla. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://webropol.fi/>

KYSELYLOMAKE

Kysely peltovalvonnan yhteenvetolomakkeesta

Hei,

Olen neljännen vuoden agrologiopiskelija Hämeen ammattikorkeakoulun Mustialan yksiköstä ja kirjoitan parhaillaan opinnäytetyötä pinta-alaperusteisten tukien valvonnan yhteenvetolomakkeen toimivuuteen ja ymmärrettävyyteen liittyen. Työn toimeksiantajana toimii Ruokavirasto. Tarkoitukseni on selvittää niin viljelijöiden kuin tarkastajienkin näkökulmasta, onko yhteenvetolomake selkeä vai kaipaako se muutoksia.

Tällä kyselyllä kerään tietoa anonymisti viljelijöiltä. Kysely on lähetetty kaikille kesällä 2018 pinta-alaperusteisten tukien valvonnassa olleille tiloille. Kyselyssä on 10-18 kysymystä vastauksistanne riippuen. Ensimmäisellä sivulla kerään taustatietoja, joiden avulla vastauksia voidaan jaotella erilaisiin ryhmiin. Toisella sivulla on itse yhteenvetolomakkeeseen liittyvät kysymykset. Osa kysymyksistä on piilotettuja ja ne tulevat esille vastauksistanne riippuen, jotta lomakkeesta ja sen mahdollisista epäkohdista saataisiin mahdollisimman tarkasti tietoa. Lopussa on avoin kysymys, johon voi kirjoittaa vapaasti mietteitä yhteenvetolomakkeesta.

Kyselyn tekemiseen kuluu noin 10-15 minuuttia.

Mikäli haluatte vaikuttaa yhteenvetolomakkeen mahdollisiin muutoksiin, vastaattehan viimeistään 7.4.2019.

Ystävällisin terveisin,
Fiia Jussila
fiia.jussila@student.hamk.fi

_____ SIVUNVAIHTO _____

Mikä yhteenveto?

Yhteenvetolomake toimitetaan postissa mahdollisimman pian valvonnan jälkeen. Lomakkeeseen on kirjattu lohkoilla tehdyt havainnot ja mittaukset, sekä tarkastaja on kirjoittanut mahdollisia lisätietoja. Otathan tarvittaessa yhteenvetolomakkeesi esille, jotta muisti virkistyy!

1. Ikäni on *

- 18-25 vuotta
- 26-35 vuotta
- 36-45 vuotta
- 46-55 vuotta
- 56-65 vuotta
- yli 65 vuotta

2. Toimin seuraavan ELY-keskuksen alueella *

- Ahvenanmaan valtionvirasto
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Etelä-Savon ELY-keskus
- Hämeen ELY-keskus
- Kaakkois-Suomen ELY-keskus
- Kainuun ELY-keskus
- Keski-Suomen ELY-keskus
- Lapin ELY-keskus
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Satakunnan ELY-keskus
- Uudenmaan ELY-keskus
- Varsinais-Suomen ELY-keskus

3. Tilallani on viljelyksessä yhteensä (oma+vuokrattu) *

- alle 15 ha
- 15-49,99 ha
- 50-99,99 ha
- 100-150 ha
- yli 150 ha

4. Osallistuin itse tilalla suoritettuun valvontaan. *

- Kyllä
- En

5. Valvonnasta aiheutui seuraamus. *

- Kyllä
- Ei

_____SIVUNVAIHTO_____

6. Yhteenvedon yleisilme on selkeä. *

- Kyllä
- Ei

7. Mikä seuraavista tekee lomakkeesta epäselvän?

Voit valita useamman vaihtoehdon. *

- Pienessä tilassa/taulukossa on liikaa tekstiä.
- Ilmoitettu, mitattu ja hyväksyty pinta-ala sekoittuvat.
- Fonttikoko taulukoissa on liian pieni.
- Muu, mikä? _____

8. Näen heti minkä ehdon noudattamisessa on havaittu puutteita ja mitä puutteet ovat. *

Kyllä

En

9. Miksi ette?

---

160 merkkiä jäljellä

10. Ymmärrän mitä minun tulee tehdä eri tavalla ensi vuonna. *

Kyllä

En

11. En ymmärrä, koska...

Voit valita useamman vaihtoehdon.

*

en ymmärrä, mitä havainto tarkoittaa.

teksti on liian virkakielistä.

havaitun puutteen kuvaus ei ole selkeä.

havainnosta ei ole kerrottu riittävästi.

muu, mikä? _____

12. Tarkastajan kirjoittamat lisätiedot auttavat ymmärtämään havaintoja. *

Kyllä

Ei

13. Miksi lisätiedot eivät auta?

Voit valita useamman vaihtoehdon. *

- Lisätietoja ei ole kirjoitettu.
- Teksti on vaikeaselkoista.
- Asiaa ei ole selitetty kokonaan auki.
- Tekstiä on liikaa.
- Muu, mikä? _____

14. Yhteenveto vastaa tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja. *

- Kyllä
- Ei

15. Miksi ei vastaa?

Voit valita useamman vaihtoehdon. *

- Tarkastuskäynnillä ei kerrottu havaintoja.
- Tarkastuskäynnillä kaiken sanottiin olevan kunnossa, mutta yhteenvetoon on merkitty puutteita.
- En halunnut kuunnella tarkastajaa.
- En ymmärtänyt tarkastajaa.
- Muu, mikä? _____

16. Olen valmis ottamaan asiakirjat vastaan vain sähköisessä muodossa suomi.fi -palvelun kautta. *

- Kyllä
- En

17. Haluaisitko, että yhteenvedoon kirjattaisiin tarkemmin mitä tukiehtoja milläkin lohkolla tarkastettiin? *

Kyllä

En

18. Tähän voit kertoa vielä vapaasti yhteenvedosta. Esimerkiksi, mikä kohta on mielestäsi vaikea ymmärtää tai ehdottaa kehitysehdotuksia.

---

160 merkkiä jäljellä

SAATEKIRJE

Hei,

Olen neljännen vuoden agrologiopiskelija Hämeen ammattikorkeakoulun Mustialan yksiköstä ja kirjoitan parhaillaan opinnäytetyötä pinta-alaperusteisten tukien valvonnan yhteenvetolomakkeen toimivuuteen ja ymmärrettävyyteen liittyen. Työn toimeksiantajana toimii Ruokavirasto. Tarkoitukseni on selvittää niin viljelijöiden kuin tarkastajienkin näkökulmasta, onko yhteenvetolomake selkeä vai kaipaako se muutoksia. Tulosten perusteella luon yhteenvetolomakkeeseen muutosehdotuksia, jotta lomakkeesta saataisiin mahdollisimman viljelijäystävällinen.

Sain sähköpostiosoitteenne Ruokaviraston tiedonluovutuksesta ja käsittelen niitä viimeisimmän tietosuojalain mukaisesti. Osoiterekisteri tuhotaan kyselyn valmistumisen jälkeen.

Teillä on mahdollisuus vaikuttaa lomakkeen mahdollisiin muutoksiin vastaamalla kyselyyn viimeistään 7.4.2019.

Vastaamiseen kuluu aikaa noin 10-15 minuuttia. Vastaukset käsitellään anonyymisti eli tilan tietoja ei kysytä ja vastauksien perusteella ei pysty päättelemään mistä tilasta on kyse.

Kyselyyn ei vastaaminen ei myöskään velvoita teitä mihinkään.

Tässä linkki kyselyyn: <https://link.webropolsurveys.com/S/DD26B22C8EEB41DD>

Ystävällisin terveisin,

Fiia Jussila

fiia.jussila@student.hamk.fi

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Haastattelu peltovalvonnan yhteenvetolomakkeesta

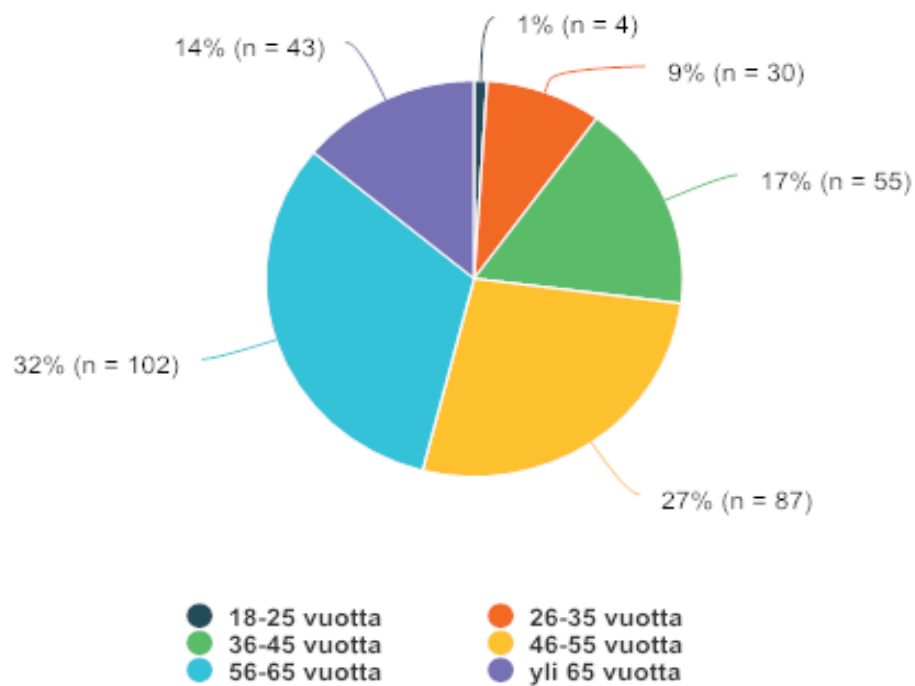
1. Onko yhteenvedon yleisilme mielestäsi selkeä? Mikä siitä tekee selkeän tai epäselkeän?
2. Tuleeko valvonnassa havaitut puutteet mielestäsi ymmärrettävästi esille ja voitko kirjoittaa niihin mielestäsi hyvin lisätietoja tai avata puutetta niin, että viljelijäkin sen ymmärtää? Miten muokkaisit puutteiden merkintää?
3. Mikä on yhteenvedon toimivin osa? Mikä siitä tekee toimivan?
4. Onko yhteenvedon rakenteessa mielestäsi jotain kehitettävää? Miten kehittäisit näitä kohtia?
5. Mikäli vastasit edelliseen useamman kehityskohteen, valitse niistä tärkein. Miksi valitsit juuri tämän?
6. Mitä mieltä olet asiakirjojen siirtymisestä vain sähköisesti suomi.fi-palvelun kautta lähetettäväksi?
7. Tavoitteena tulevaisuudessa on se, että viljelijä pääsee näkemään tarkemmin valvonnan havainnot ja tulokset vipu-palvelun kautta. Viljelijöille tulee kuitenkin jatkossakin lähettää lyhyt yhteenveto valvonnan havainnoista/tuloksista. Vastaako nykyinen yhteenveto näitä tarpeita? Onko tietoja mitä pitäisi lisätä/poistaa?

PERUSRAPORTTI KYSELYN TULOKSISTA

Vastaajien kokonaismäärä: 321

1. Ikäni on

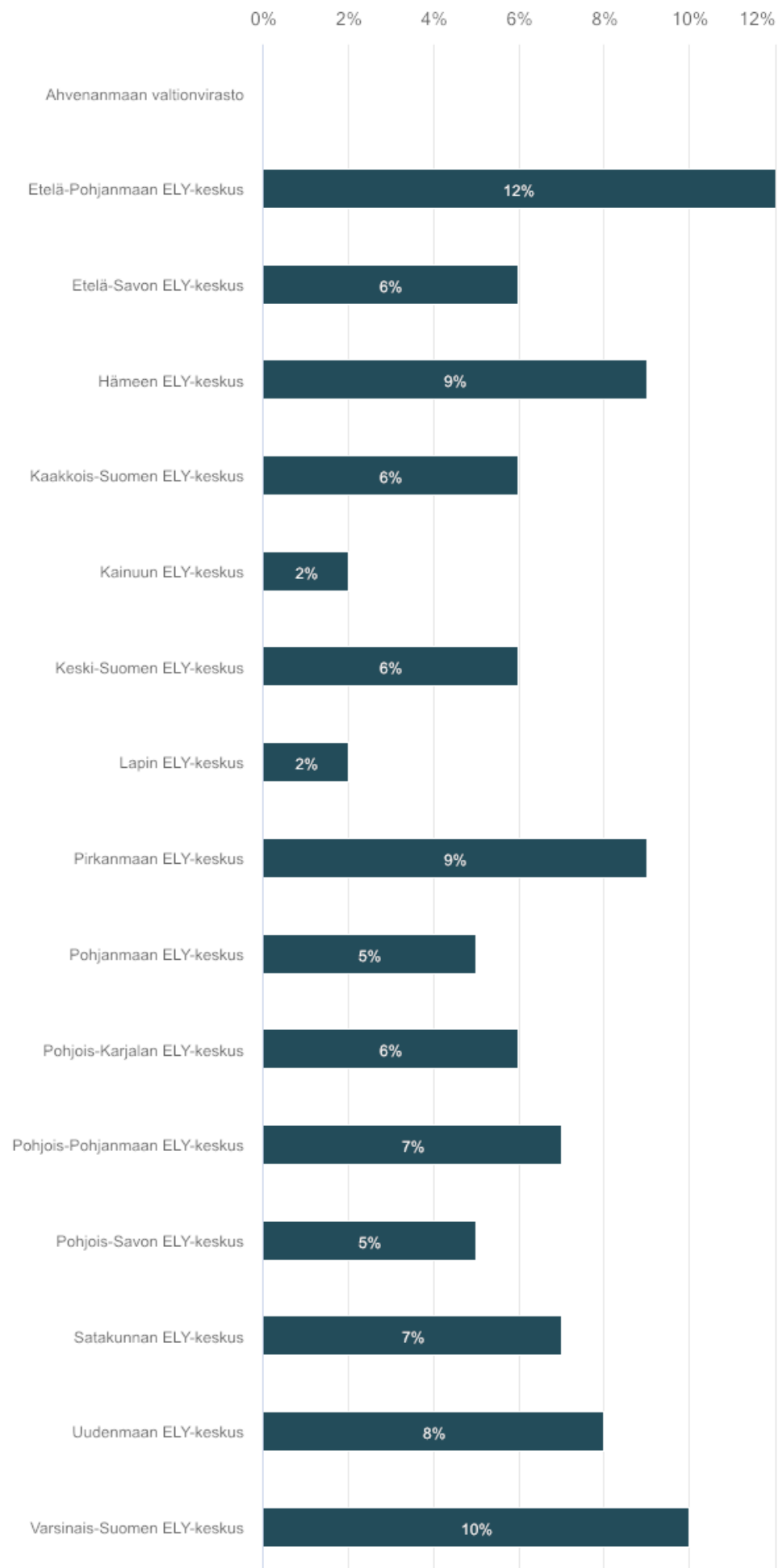
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
18-25 vuotta	4	1,25%
26-35 vuotta	30	9,35%
36-45 vuotta	55	17,13%
46-55 vuotta	87	27,1%
56-65 vuotta	102	31,78%
yli 65 vuotta	43	13,39%

2. Toimin seuraavan ELY-keskuksen alueella

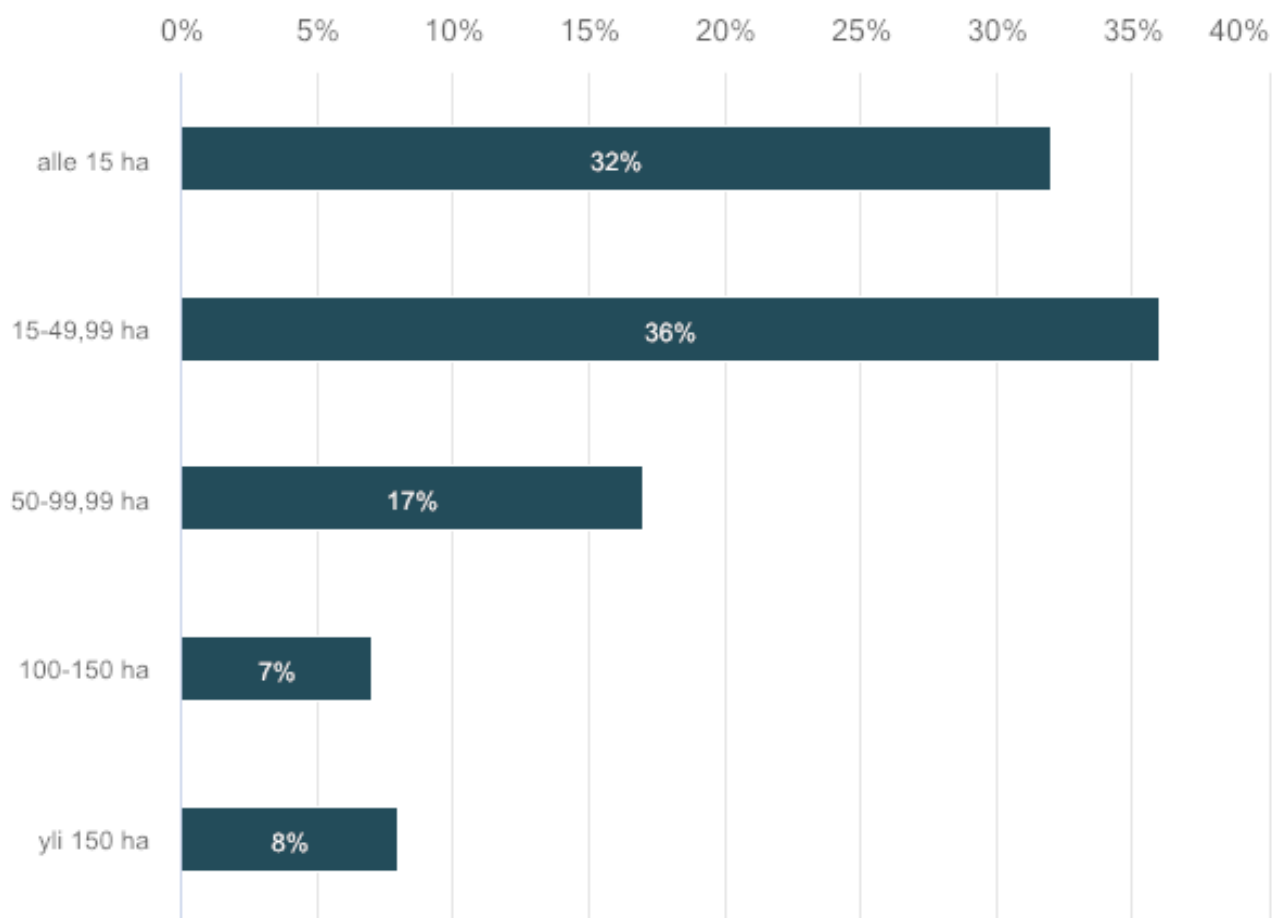
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Ahvenanmaan valtionvirasto	0	0%
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	38	11,84%
Etelä-Savon ELY-keskus	18	5,61%
Hämeen ELY-keskus	29	9,03%
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	21	6,54%
Kainuun ELY-keskus	6	1,87%
Keski-Suomen ELY-keskus	19	5,92%
Lapin ELY-keskus	6	1,87%
Pirkanmaan ELY-keskus	29	9,03%
Pohjanmaan ELY-keskus	15	4,67%
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	19	5,92%
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	23	7,16%
Pohjois-Savon ELY-keskus	17	5,3%
Satakunnan ELY-keskus	23	7,17%
Uudenmaan ELY-keskus	25	7,79%
Varsinais-Suomen ELY-keskus	33	10,28%

3. Tilallani on viljelyksessä yhteensä (oma+vuokrattu)

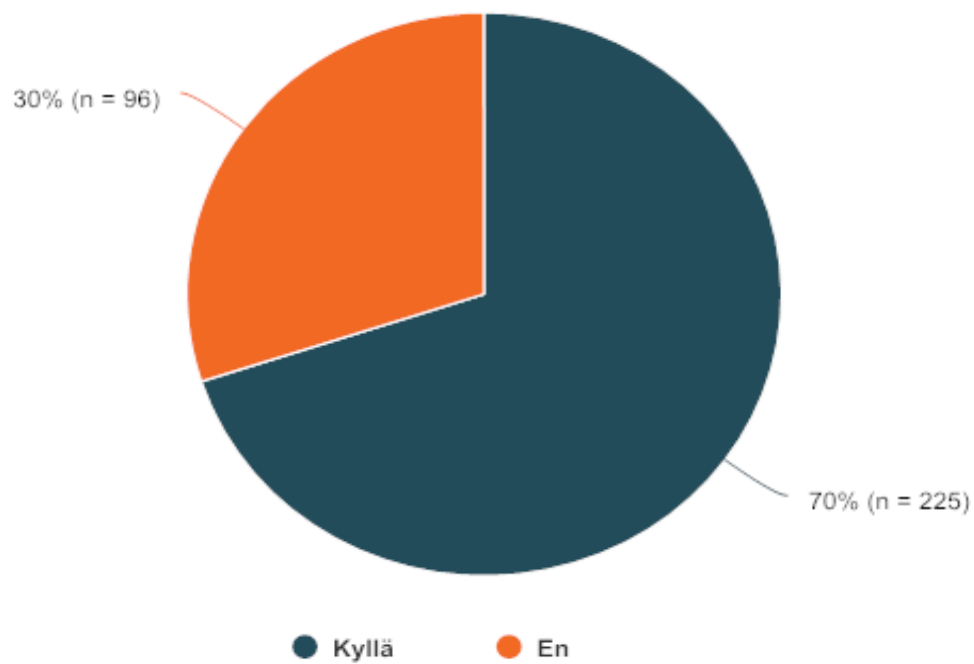
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
alle 15 ha	102	31,78%
15-49,99 ha	115	35,83%
50-99,99 ha	55	17,13%
100-150 ha	23	7,16%
yli 150 ha	26	8,1%

4. Osallistuin itse tilalla suoritettuun valvontaan.

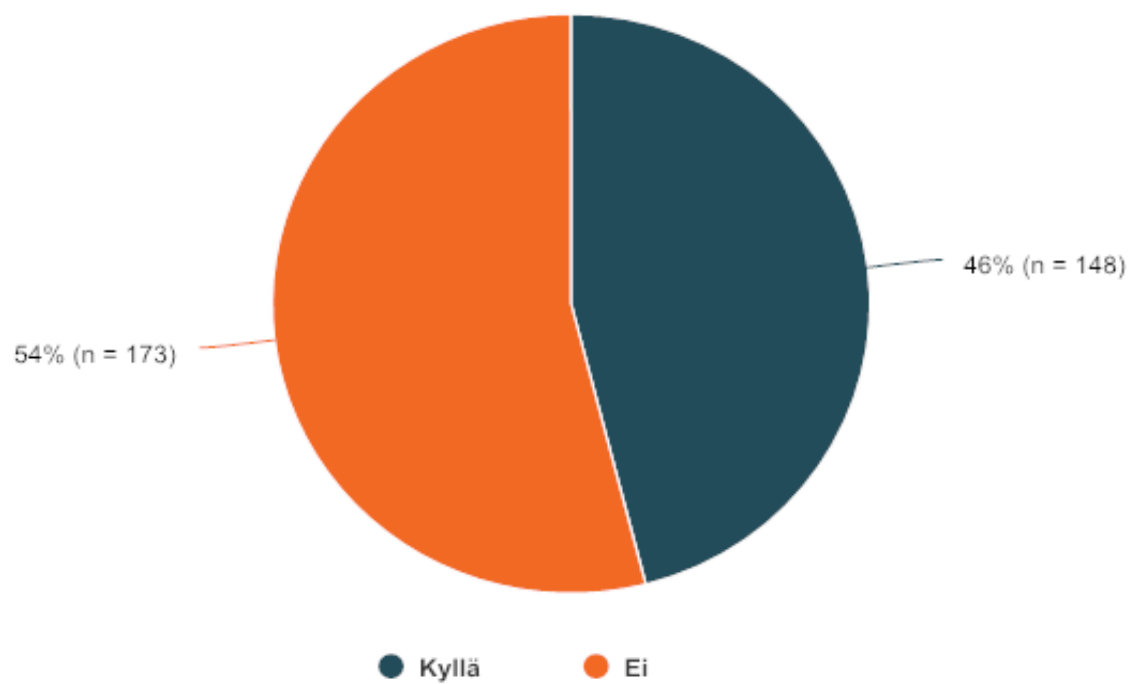
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	225	70,09%
En	96	29,91%

5. Valvonnasta aiheutui seuraamus.

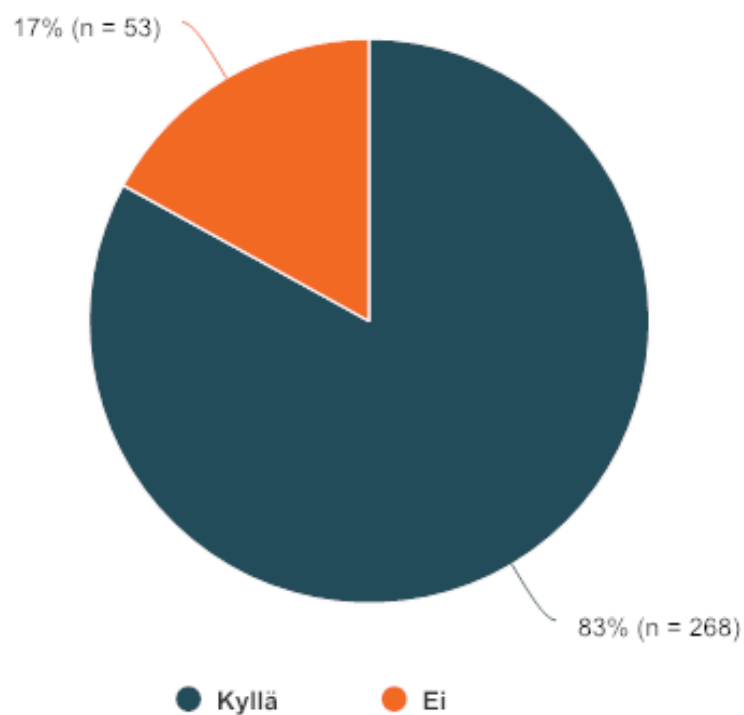
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	148	46,11%
Ei	173	53,89%

6. Yhteenvedon yleisilme on selkeä.

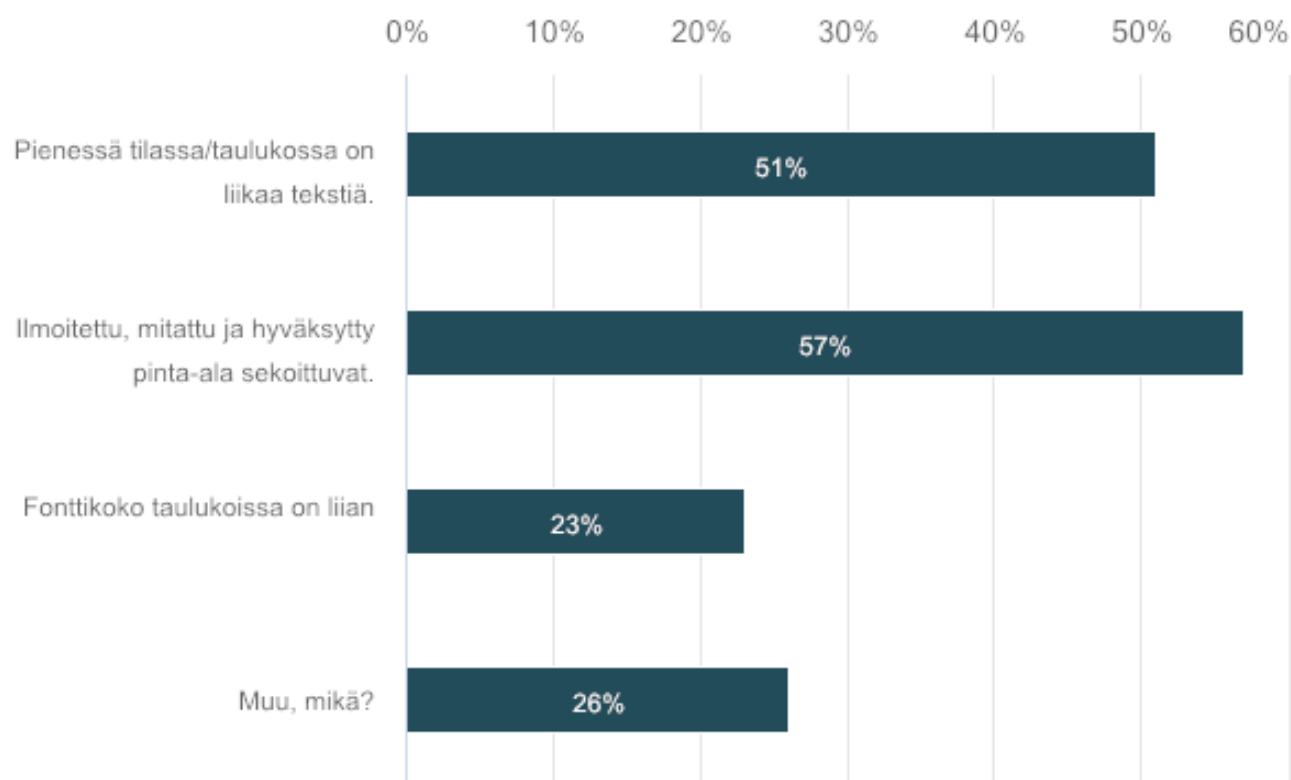
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	268	83,49%
Ei	53	16,51%

7. Mikä seuraavista tekee lomakkeesta epäselvän? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 53, valittujen vastausten lukumäärä: 83

	n	Prosentti
Pienessä tilassa/taulukossa on liikaa tekstiä.	27	50,94%
Ilmoitettu, mitattu ja hyväksytty pinta-ala sekoittuvat.	30	56,6%
Fonttikoko taulukoissa on liian pieni.	12	22,64%
Muu, mikä?	14	26,42%

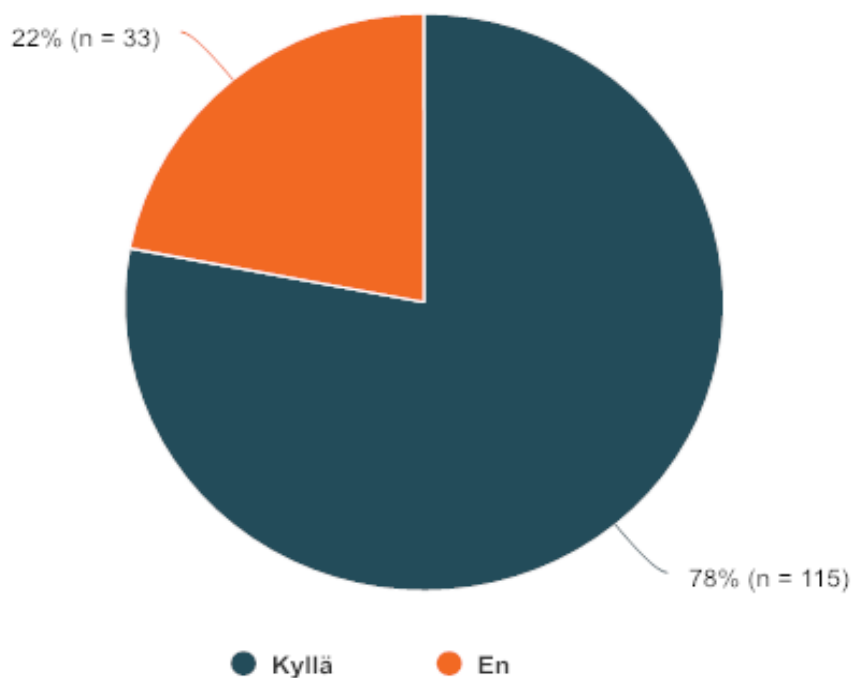
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu, mikä?	Teksti vaikeaselkoinen.
Muu, mikä?	yleisvaikutelma sekava
Muu, mikä?	Huono kesiala.
Muu, mikä?	Lomake on turha. Parempi kertoa selkokielellä ilman kaavaa.
Muu, mikä?	Perustelut epäselvät
Muu, mikä?	syy koko paskalle
Muu, mikä?	ei voi vastata kun valvontojen tuloksia ei ole
Muu, mikä?	lomakkeen suunnittelu kokonaisuudessaan väärä
Muu, mikä?	Epäselvä kaikkienensa

Muu, mikä?	Hallinnollista tekstiä, asioita ei sanota selkeästi
Muu, mikä?	Kaiken kaikkiaan ihan hepreaa
Muu, mikä?	en saanu selvää tuleeko sanktiota vai ei
Muu, mikä?	Saas nähdä,ei ole vielä päätöksiä tullu..
Muu, mikä?	Onko asia kunnissa vai ei,

8. Näen heti minkä ehdon noudattamisessa on havaittu puutteita ja mitä puutteet ovat.

Vastaajien määrä: 148

	n	Prosentti
Kyllä	115	77,7%
En	33	22,3%

9. Miksi ette?

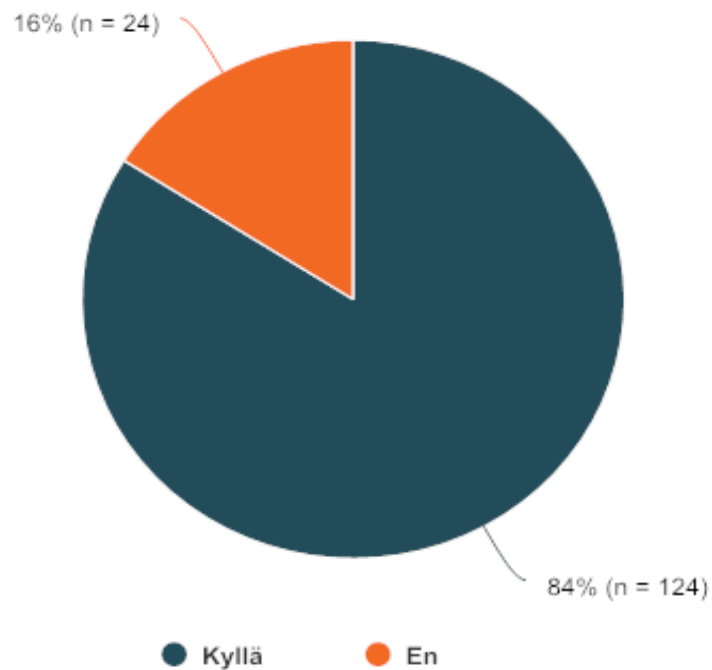
Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
Teksti vaikeasti ymmärrettävä,mitä siinä tarkoitetaan.

Ilmoitettu melko sekavasti , perustelut puuttuvat tai ovat epäselvästi maallikon luettavissa miksi tarkastaja tulkitsi siten kuin tulkitsi
-
Teksti epäselvää.
Tekstimuoto epäselvä
en saanut selvää mikä oli jäänyt tekemättä tarkastajat eivät sanoneet paikanpäällä, toisaalta vahinko oli niin pieni että sitä ei otettu takaisin perittäväksi
Tekstiä on niin paljon ja sekavaa asiaa sikin sokin eli ei ole oikein tietoa mistä on kyse.
En heti ymmärtänyt, että peltoalani oli hieman pienentynyt. Muutaman aarin yhteensä.
Olisi voinut olla maininta heti ensimmäisellä sivulla.
-olen yksinkertainen ja tyhmä
En käsitä, miten sama(t) henkilö(t) digitoivat tai mittaavat saman lohkon pinta-alaksi muutaman vuoden välein erilaisia tuloksia. Johdonmukaisuutta puuttuu. Ei
Valvojan puhelinsoitto selvensi asiaa, mutta pelkkä yhteenvedo ei kerro riittävästi.
sanktio hakuista inkvisitiota
Liian vähän näytteitä / ha
Tukijärjestelmä ehtoineen on liian monimutkainen. Viljelijät, neuvojat, virkamiehet, päättäjät harhailevat yhä sekavammaksi käyvässä sääntöviidakossa.
Olen toimittanut lohko kohtaiset muistiinpanot ja väitetään, että niitä ei ole
Liian paljon yleistä jargonia, ei kerrota selvästi/yksinkertaisesti mitä tehty väärin ja mitä siitä seuraa, sekä euromäärä vaikutukset
Koska oli viimekesä niin kuiva ajattelin että kylvän heinänsiemenen sitten kun tulee sade turha tuonne kuivaan kylvää ei se olis tullu tasainen kylvö.4000neliöt
Tieto on hyvin samannäköistä ja yleineluontoista riippumatta tarkastuksen tuloksesta.
Sekavasti ilmoitettu
ei aihetta

10. Ymmärrän mitä minun tulee tehdä eri tavalla ensi vuonna.

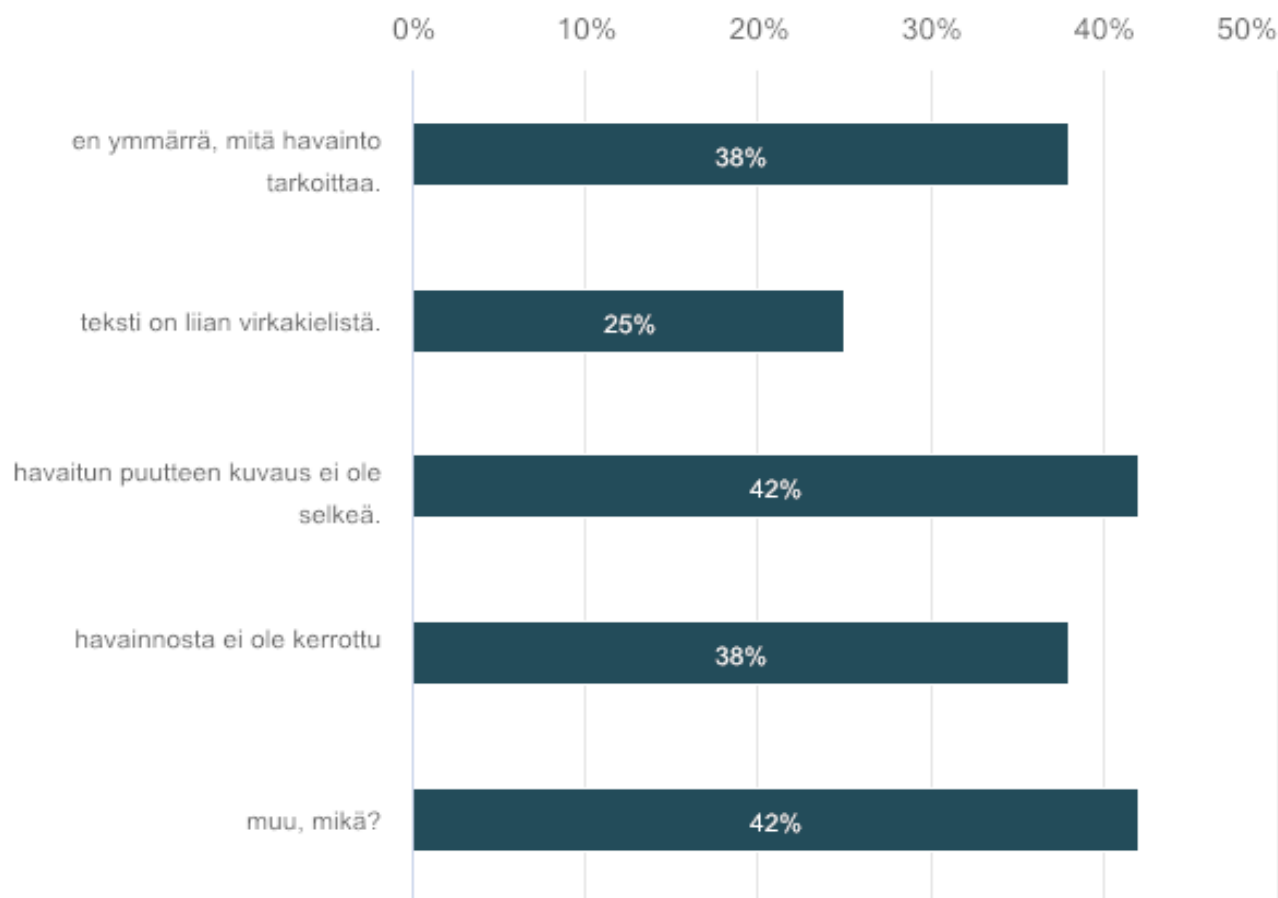
Vastaajien määrä: 148

	n	Prosentti
Kyllä	124	83,78%
En	24	16,22%

11. En ymmärrä, koska...Voit valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 24, valittujen vastausten lukumäärä: 44

	n	Prosentti
en ymmärrä, mitä havainto tarkoittaa.	9	37,5%
teksti on liian virkakielistä.	6	25%
havaitun puutteen kuvaus ei ole selkeä.	10	41,67%
havainnosta ei ole kerrottu riittävästi.	9	37,5%
muu, mikä?	10	41,67%

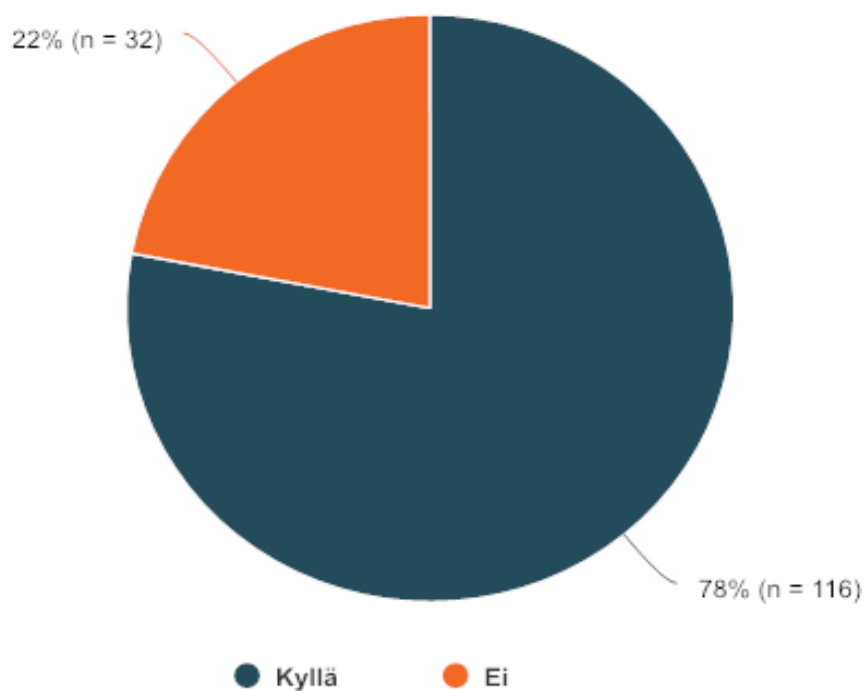
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muu, mikä?	havainto oli totta vain osittain
muu, mikä?	En tiedä kuinka korkealle vesi nousee
muu, mikä?	Olen hoitanut peltojeni määräysten mukaan. Pellon kasvukunto on seurausta poikkeuksellisista sääilmiöistä
muu, mikä?	väitteet ovat ylimalkaisia ja perusteettomia
muu, mikä?	talonpojan tappolinja jatkuu

muu, mikä?	Maa näyte pelloista jotka on ollu viher kesannolla monta vuotta kun ei lannoteta eikä ruiskuteta niitetään kerran kesässä.
muu, mikä?	Olen toimittanut lohko kohtaiset muistiinpanot ja väitetään, että niitä ei ole
muu, mikä?	Joistain tulkinnoista olen eri mieltä tarkastajan kanssa.
muu, mikä?	Havaintoihin vaikutti merkittävästi kesän 2018 kuivuus. Mielestäni sitä ei otettu huomioon ja siksi en tiedä miten voisin korjata asian.
muu, mikä?	PINTA ALAT MUUTUVAT VUOSITTAIN

12. Tarkastajan kirjoittamat lisätiedot auttavat ymmärtämään havaintoja.

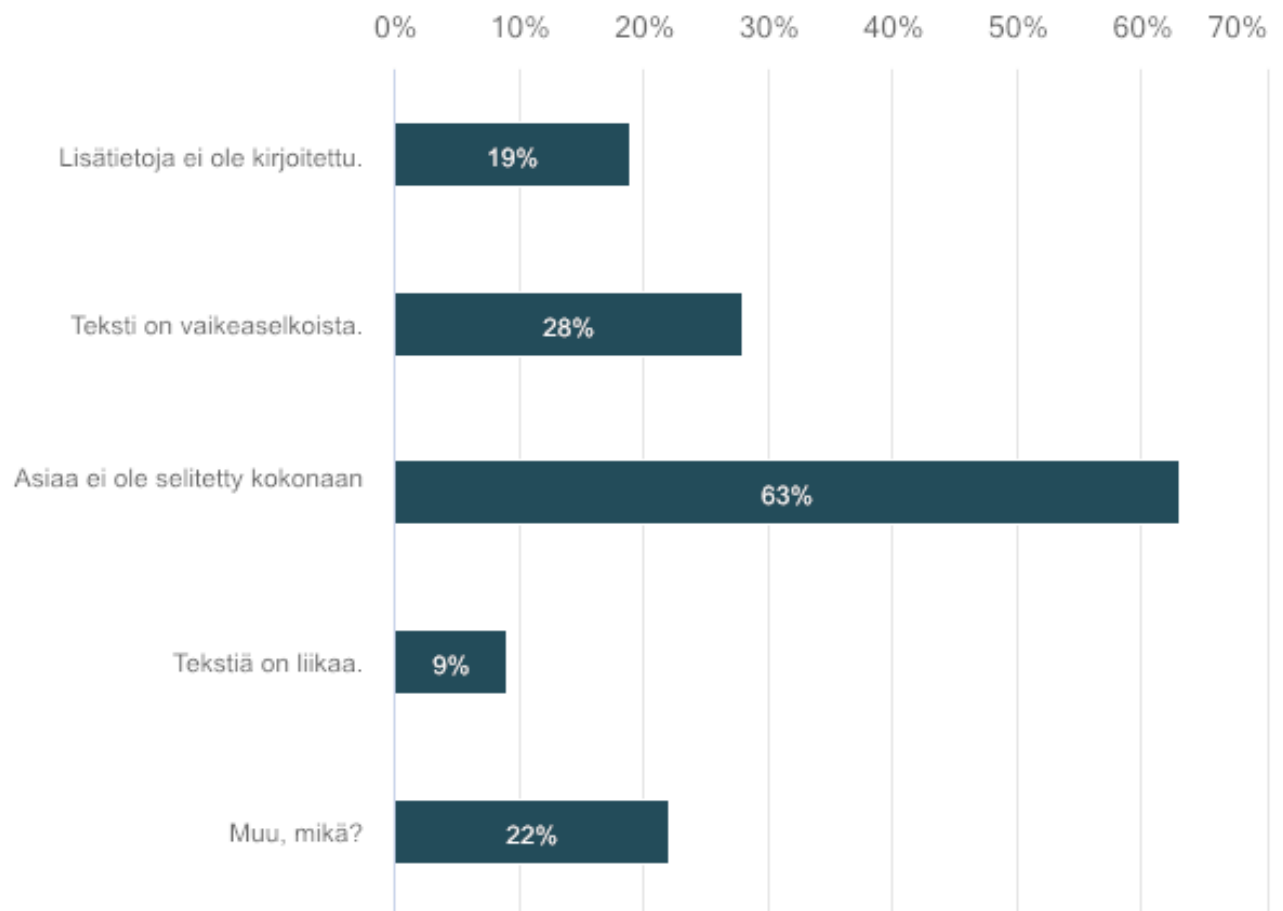
Vastaajien määrä: 148

	n	Prosentti
Kyllä	116	78,38%
Ei	32	21,62%

13. Miksi lisätiedot eivät auta? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 32, valittujen vastausten lukumäärä: 45

	n	Prosentti
Lisätietoja ei ole kirjoitettu.	6	18,75%
Teksti on vaikeaselkoista.	9	28,13%
Asiaa ei ole selitetty kokonaan auki.	20	62,5%
Tekstiä on liikaa.	3	9,38%
Muu, mikä?	7	21,88%

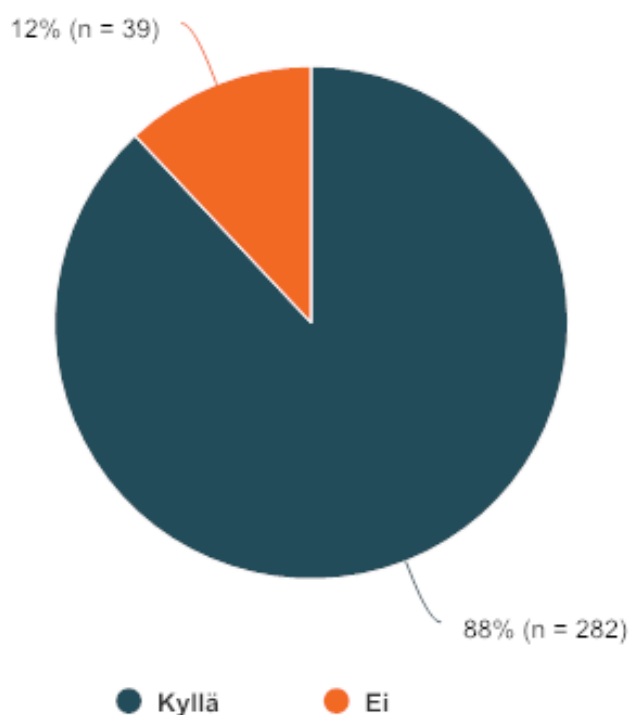
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu, mikä?	Viitataan väärin pykäliin
Muu, mikä?	Asiaa ei ole ymmärretty valvojan puolelta
Muu, mikä?	Tekstiä on liian vähän. Selitys jää puutteelliseksi
Muu, mikä?	sairaallollisen pikkutarkkaa touhua. Tulee mieleen koulukiisaaja joka on päässyt työhön jossa voi toimia työpaikkakiisaajana

Muu, mikä?	Olen toimittanut lohkokohtaiset muistiinpanot ja väitetään, että niitä ei ole
Muu, mikä?	Joistain tulkinnoista olen eri mieltä tarkastajan kanssa
Muu, mikä?	Kyllä tiedän milloin 4000 neliötä kylvetään

14. Yhteenveto vastaa tarkastuskäynnillä kerrottuja havaintoja.

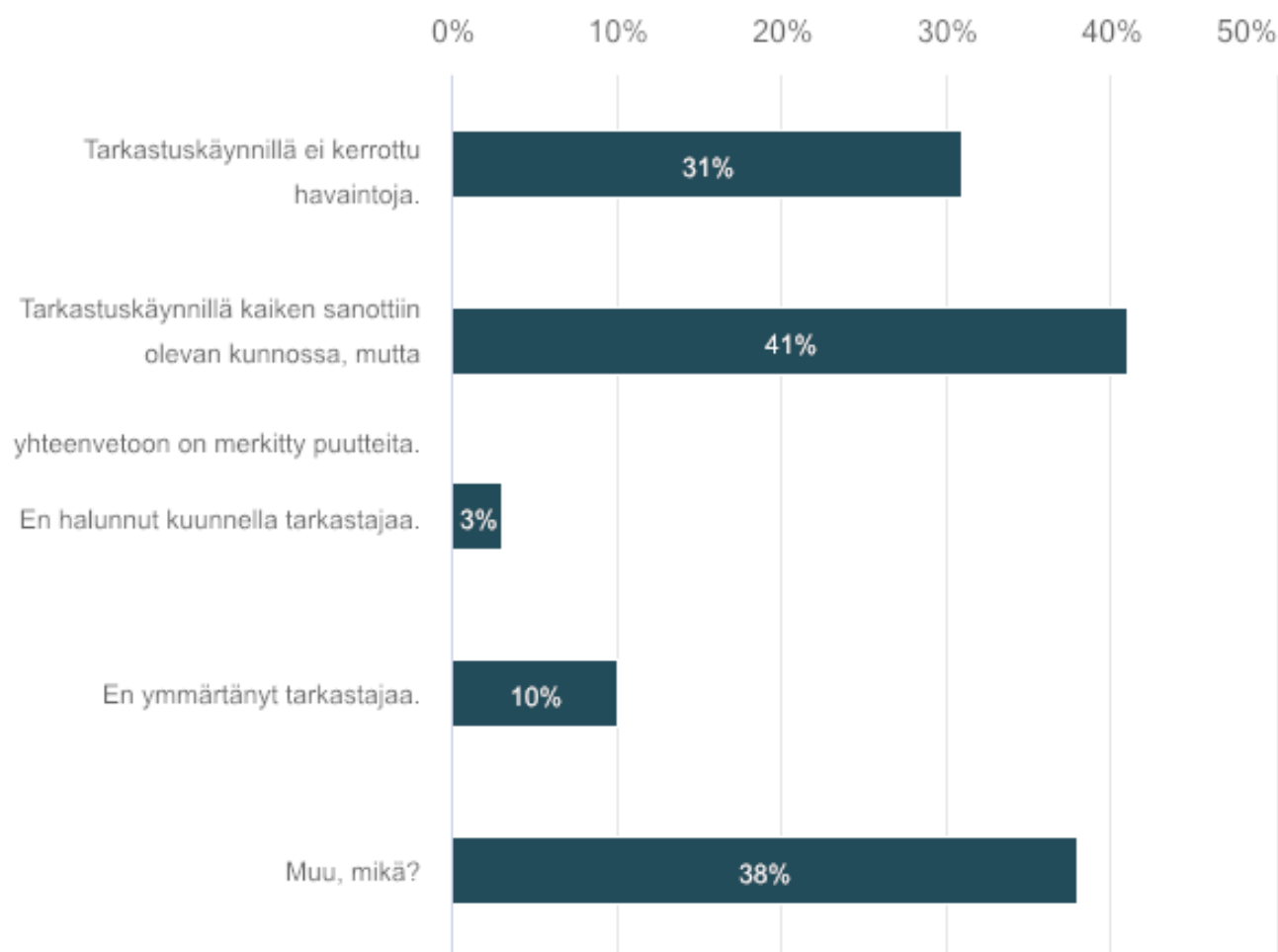
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	282	87,85%
Ei	39	12,15%

15. Miksi ei vastaa? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 39, valittujen vastausten lukumäärä: 48

	n	Prosentti
Tarkastuskäynnillä ei kerrottu havaintoja.	12	30,77%
Tarkastuskäynnillä kaiken sanottiin olevan kunnossa, mutta yhteenvetoon on merkitty puutteita.	16	41,03%
En halunnut kuunnella tarkastajaa.	1	2,56%
En ymmärtänyt tarkastajaa.	4	10,26%
Muu, mikä?	15	38,46%

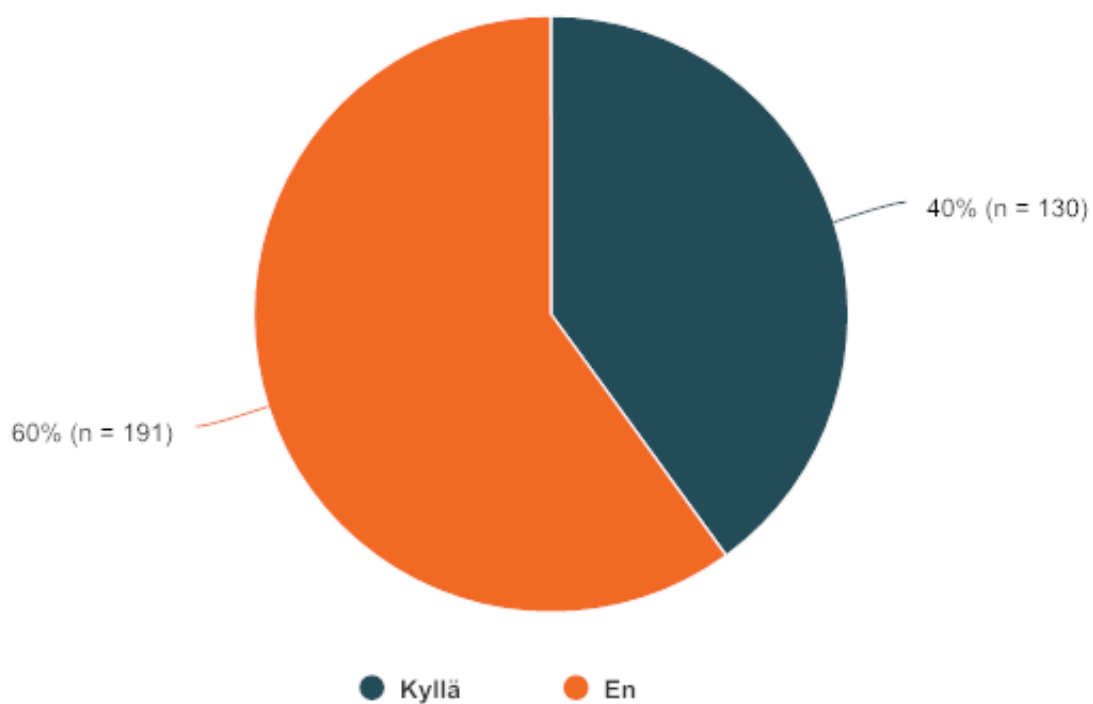
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu, mikä?	En voinut työni psta osallistua valvontakäyntiin
Muu, mikä?	Joitakin asioita jäi kertomatta
Muu, mikä?	Aloitettiin papereilla, jonka jälkeen tarkastajat lähtivät pellolle haluamatta minua mukaan enkä ilman omaa kyselyä saanut tietoja tuloksista eikä silloinkaan kerrottu kaikkea

Muu, mikä?	Ei otettu huomioon ilmoitustani että keväällä ja kesällä oli yli kahden kuukauden mittainen jakso ettei satanut pisaraakaan vettä
Muu, mikä?	ei kiinnosta paskan vertaa
Muu, mikä?	tarkastuskäynnillä ei kerrottu kaikkia havaintoja
Muu, mikä?	Havainto oli juridiikasta johtuen epäoikeudenmukainen ja tulokinnanvarainen.
Muu, mikä?	tupla rangaistus keesantojen niittämättä jättämisestä
Muu, mikä?	en ollut paikalla
Muu, mikä?	Maanäytteet oli hukas 😞
Muu, mikä?	Tarkastaja selitti puh enemmän moitteita
Muu, mikä?	Ei kerrottu, mikä asia voi aiheuttaa seuraamuksia, mutta silti lyötiin leima viljelijään ikäänkuin olisi varoitettu ja seuraavana vuotena toiminta muuttui aivan mielivaltaiseksi epäolennaisuuksien korostamiseksi mm. pellon kasvukunnon ja viljellyn kasvin valinnan osalta. Käytännössä nurmilohkon niittämättömyys tarkastusajankohtana tarkoitti heidän mielestään viljelemättömyyttä, vaikka tukiehtojen mukaan ja maaseutuasiamieheltä aiemmin hankkimani tiedon mukaan oli toimittu oikein. Kommunikastion puute aiheutti täydellisiä väärintulkintoja ja lisäseuraamuksia mm. vuokralohko oli viljelijän toimesta ilmoitettu viljelemättömäksi, mutta sekin oli merkitty listalle santioineen. Kukaan ei ilmeisesti oikeasti kontrolloi tarkastajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta, vaan he luovat omia käytäntöjään, jotka eivät ole tukiehtojen mukaisia. Miksi ei voi toimia niin, että molemmat saavat haluamansa lopputuloksen ja toiselle osapuolelle ei aiheutettaisi täysin kohtuuttomia seurauksia vähäisistä puutteista tai harhauttavista toimintatavoista johtuen.
Muu, mikä?	tarkastuskäynnillä uhattiin sanktioilla ja joille ei ollut perusteita
Muu, mikä?	En ollut tarkastuksessa mukana, ja vaihtoehtoa ei annettu tarkastuskäynnille. Olisin halunnut olla.
Muu, mikä?	Tarkastajat esim. valokuvasivat lohkoilta kaikkein pahimmat kohdat, ehdittiin kyntää ko. alueita, kunnes ymmärsin, että niihin olisi pitänyt ottaa kantaa.

16. Olen valmis ottamaan asiakirjat vastaan vain sähköisessä muodossa suomi.fi -palvelun kautta.

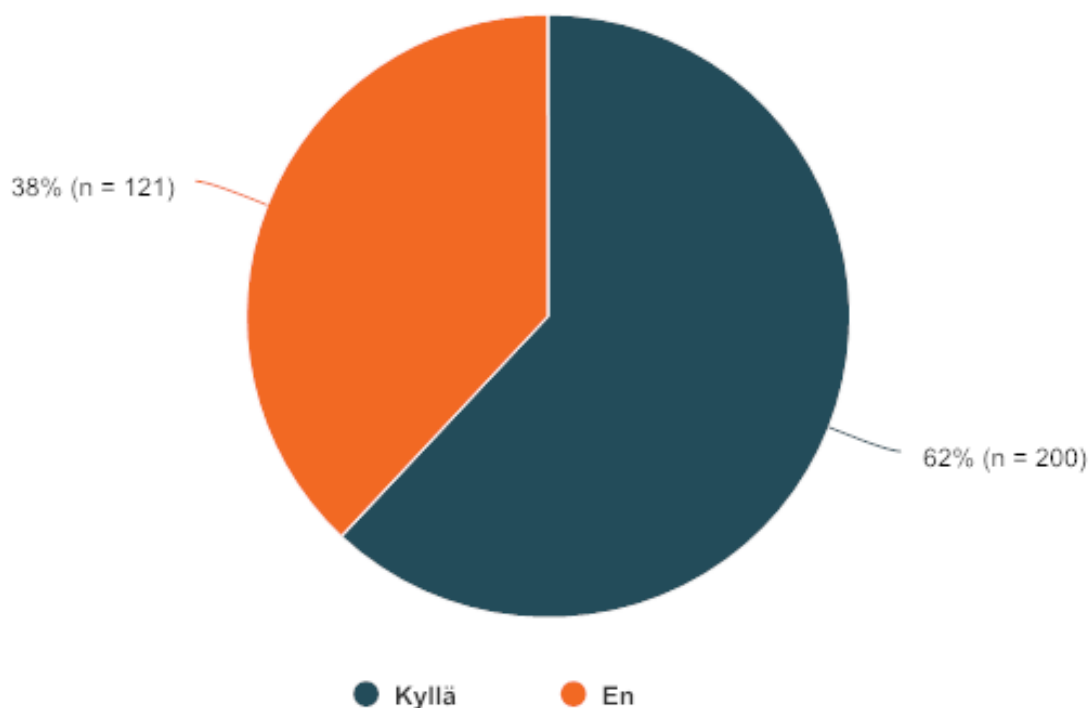
Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	130	40,5%
En	191	59,5%

17. Haluaisitko, että yhteenvetoon kirjattaisiin tarkemmin mitä tukiehtoja milläkin lohkolla tarkastettiin?

Vastaajien määrä: 321

	n	Prosentti
Kyllä	200	62,31%
En	121	37,69%

18. Tähän voit kertoa vielä vapaasti yhteenvedosta. Esimerkiksi, mikä kohta on mielestäsi vaikea ymmärtää tai ehdottaa kehitysehdotuksia.

Vastaajien määrä: 94

Vastaukset
Tarkastajat eivät olleet perehtyneet tilan tietoihin etukäteen. Tarkastaja lähetti yhteenvedossa jopa väärän (eri kunnassa) sijaitsevan tilan karttoja. Huokaus. Heinäkuussa tehty valvonta on edelleen kesken. Viimeksi olen 27.3.2019 laittanut vielä lisätietoja valvontaan liittyen Ely-Keskukselle.
Kaikki kunnossa, niin ei juuri kommentteja. Silti käytän omaa työaikaani tarkastukseen, joten odotan tarkastajalta myös kommentteja, vaikka positiivisia ;)
Tarkastaja kouluun viljelyn ymmärtämiseksi. Ennen viljelty ala oli muokattu ala. Nyt se oli reunimmainen kylvöriivi. Pyörän tila+ tilapäinen tekijä jäi huomiotta
tarkastuksessa muutamalla lohkolla havaittiin väh. fosfor ylitys, sanktio oli käsitteäkseni huomautus. Tämä voisi olla selkeämmin kuvattuna:ei johda rahal.sankt

Tuliko sanktioita vai ei.. ja paljonko.
tarkastaja sakotti kirjoitusvirheestä/ väärästä termistä joka oli lohkokortilla.
Tutkittiin myös tukikelvottomat lohkot, vaikka niillä ei ole mitään merkitystä maksatukseen.
Nämä kokemukset viimeisestä tarkastuksesta.
Peltovalvonta suoritettiin hyvin ammattimaisesti! Yleisenä kiitospalautteena kaikille viranomaisille, toiminta on ollut auttavaista ja ammattimaista!!!
Tarkastelussa perusteellisesti mitä pitää tehdä huomautelulla lohkolle seuraavaan vuonna ...myös luonnonolosuhde kuten märkyys pitäisi ottaa huomioon .
Tarkastuksen ajankohta pitäisi voida sopia siten, että viljelijä pääsee itse mukaan.
Ei huomautettavaa.
Yhteenveto ollut selkeä kun siihen on vähän paneutunut, asian ymmärtää helposti kun on ollut itse paikalla valvonnassa ja keskustellut valvojien kanssa.
Ei liian vaikea selkoinen
Vois sen varmaan helpommin tehdä
Koko valvonta hyötyyn nähden täysin turhaa turhien virkamiesten elättämistä
Koko byrokratia on kaikkien järkevää aikaa vievää ja turhaa pienellä tilalla „syksystä kevääseen ihmettelyä....tällä tavalla saadaan maatalous ajettua alas!!!
Voisivat tarkastaa välillä muitakin tiloja..tulevat vaikka ei olisi huomautettavaa. Sellaisiakin tiloja on vielä, joka välttynyt tarkistuksilta. Kiusaamista.
pinta-alani alle 2ha, nekin 4.ssä lohkoissa ja hoidettu nurmi. Ei anna todellista kuvaa tämänpäivän maatalouden toiminnasta. Lomake oli kohdaltani selkeä.
Post-it lapulle oli laitettu ja rahasumma jonka menetin. Se oli selkein. Ongelman muodostaa jatkuva saaraanloinen mittamien. Pinta-alat muuttuu vuosittain.
Tarkastuskäynnit vaativat lähes aina viljelijän itse paikalla olemista, muuten tulee ongelmia/ sekaannuksia ja turhaa kirjeenvaihtoa.
Jag hade svårt att förstå en del av frågorna, speciellt de mot slutet. Vi fick en vänlig och skötsam granskare.
Yhteenveto on kapulakieltä, noudattaa tukiehtoja..lohkojen pinta-alatkin hie-man muuttui, mutta pinta-alat nähtävillä vipu palvelussa miksi ei tulosteella?
Peltovalvonta suoritettiin tilalla asianmukaisesti, me oltiin tyytyväisiä.
Lomaketta ei tarvita, jos kaikki kunnossa. Puutteet pitää kertoa ja myös määräys selkokielisesti. Laskelmat pitää olla liitteenä. Merkkejä on liian vähän tässä.
Reilu peli. Hyväksytään viljelijä mukaan tarkastukseen. Selitetään heti, jos epäkohtia huomataan.Miten pitää korjata ilman, että tarvitsee soitella perään.
Edellä kuvaamani asiaan liittyvät ja vaikuttaneet seikat olisi pitänyt huomioida asian jatkokäsittelyssä.
muutama paali pellon reunas niide alle jäävä pinta-ala vähennetty
Yhteenveto ihan ymmärrettävä. Tarkastuksen tarpeellisuus näin kattavasti minun mielestäni ei niin ikään perusteltua.

no se että 5hehtaarin takia tullaan kitisemään ylipäättään mistään on hölmöä. onneks ei tarte enää näitä murehtia, olis pitäny tappaa ittensä jo viime keväänä.
En osaa sanoa, koska valvonnassa ei ollut huomautettavaa.
Sekavaa. Asiat pitää esittää niin selkeästi selkokielellä, että tietää mistä on kyse. Lisäksi pitäisi olla ohjeita ja neuvoja kuinka pitää tehdä asiat oikein.
Oli mielestäni aika selkeä!
.
Mikään muu ei ole vaikea ymmärtää muuta kun ei sais olla pottu/kasvimaata .Yli 15 vuotta oltu luomussa .Joka vuosi tarkastus kaikki mennyt sut ok. Tä- hän asti
ok
"Arpa" osunut aika usein kohdalle valvonnassa vaikka asiat olleet ok. nii ihmetyttää jatkuva pinta-alojen muuttuminen muutamalla aarilla puoleen ja toiseen.
Minkä takia valvonnan kohteeksi joutuu. Epäilläänkö jotain laiminlyöntiä. Onko kyseessä rutiini valvonta.Tulee valvonta määrätyn ajan välein.
Kerroin jo ylempänä. Ei haittaa, vaikka asiat esittää jopa yli selkeästi. Varsinkin näin ensikertalaiselle.
Kaksi poikkeuksellista viljelyvuotta (märkä/kuiva), tarkastus täysin kaavamaista ja vastannee 60-luvun autonkatsastusta.
Pelto-ala pienenee joka mittauksella.Provisiopalkkio mittaajilla?????Ei homioi pellon kaltevuutta + metsän varjostumaa Hyi !
Tarkastajalla oli vielä tarkastajat Mavista.
Mielestäni yhteenveto oli ihan selkeä. Asiakirjat Voi lähettää minun puolesta sähköisesti.
Kyselykaavake oli ihan Ok.
Tarkastustoiminta tulisi saattaa nykyaikaan. Se ei voi olla pykälien ja määräysten pikkutarkkaa soveltamista. Ei merkkejä tarpeeksi ehdotuksiin???
Selkoa olisin kaivannut lähinnä lohkojen pinta-ala yhteenvetoon. Jäi aavistuksen epäselväksi, minkä alan mukaan jatkossa mennään.
Kaikki ihan järjellä ymmärrettäviä asioita. Eihän se ole sen kummempaa kuin jos ajat ylinopeutta, niin saattaa tulla sakko.
Olisi voinut olla € määrä leikkauksesta, nyt oli vain %.
Ei ihmaita. Olen ihan tyytyväinen tietoihin.
kyllä kaikki meni hyvin, mutta vitutta tommoisia tarkistuksia kun on muuteen huonoja tuloja maatilasta.Lapsenleikkijä aikuisia ihmisiä.Pitäis alkaa kuin ranska
-muualla euroopassa ns. tarkastajat toimivat neuvonantajina ja ymmärtävät että on yritetty toimia lain ja kirjaimen mukaan. Täällä tavoiteene on löytää virhe
Pykälää vähemmäksi ylipäänsä.
Joka tarkastuskerran jälkeen pinta-alat on pienentyneet, mutta tarkastuspyynnön jälkeen pinta-alat palautuu entiselle, koska eivät ole todellisuudessa muuttunut

Valvontakäynnin lopullinen raportti saapumatta, lannoitevalvonta, lohkokorttien tarkastus kesken.
Seleenisalpjetarin käyttö kun tilalla ei käytetä karjanlantaa, tästä ei saanut selvää saako sitä käyttää ilman karjalantaa ja tuleeko siitä sitten seuraamuksia
Kun oleen noudattanut tasapuolista lannoitusta, jopa vähemmänkin! Silti tuli sanktio viimevuona. Nyt siirryn luomuun! En ostanut lannoitteita keväälle!
Selkeät ohjeet , jatkuva muutos saisi loppua
En osallistunut itse ollenkaan maastossa tapahtuneeseen valvontaan. Asiakirjavalvonnan palautin sähköisesti vaadittuun päivämäärään mennessä.
ks kohta9
Yhteenveto ilman karttaa, josta ilmenisivät mitatut poikkeamat, on aivan turha ja siihen on mahdoton ottaa mitään kantaa.
Palautin vastineet vaaditussa ajassa, käsittely kestänyt.. vastausaika vain 2 vk
Voisiko kaikki valvonnan tiedot saada sähköisesti vipuun.
Rikkeet on muutaman kilon ylityksiä tupen suhteen 1lohkolla,ei kukaan nykyisillä laitteilla voi sanoa kilollleen mitä on todellisuudessa mennyt. Sairas Eu syst
ensi kerta ruosiksi tack
Juu juu lapsellista pelleelyä. Nooh työtänsä vain tekee
Olis hyvä jos ilmoitettais ennen tuloa.Kun tarkastus tulee kun tulimme kotiin eikö siellä pellolla 2miestä pompi ja mittaille 4000nelötä 2tuntia
Tuntuu,että valvojat haluavat löytää sanktioitavaa tietyiltä viljelijöiltä
160 merkkiä ei riitä asian ilmaisemiseen...
Itse yhteenvedon läpi käynti maaseututoimen tai Proagrian asiantuntijan kanssa pakolliseksi, ettei vahingossa jää asioita tai korjaus toimenpiteitä tekemättä
Tarkastuskohteista: Pensaat aukean pellon ojapenkeillä ovat mielestäni peltoluonnon monimuotoisuutta lisääviä - kohtuudellisissa määrissä; hyväksytyjä.
Olen toistaiseksi saanut vain maastokäynnin yhteenvedon. Asiakirjavalvonnan papereita ei ole vielä näkynyt.
Ensimmäisellä kerralla ohjeistus ja neuvonta etusijalle. Toisella kierroksella tarkastellaan neuvonnan noudattamisia. JA vasta 3:lla kierroksella sanktiot.
Viljelijälle pitäisi ehdottomasti kertoa, mikä on puute ja voiko siitä tulla seuraamuksia seuraavana vuonna. Pieni ja tiedostamaton puute voi olla tuhoisa.
asiakirjoista ja tarkastajilta sai hyvin tietoa tilanteesta eli vähäset laiminlyönnit aiheuttivat 1 prosentin tukien alenemisen, ei kata valvonnan kuluja
Neuvoja jne olisi ihana saada käynnillä ja nyt niitä saikin. Eli ihan hyvä ja antoisa tarkastus. Mitään ei jäänyt hampaankoloon päinvastoin
melkoseksi pilkun nussimiseksi on touhu mennyt ku kaikki kallion ja kiven nokat pitää poistaa pinta-alasta. kaikkeen sitä rahaa näimmä löytyy
Koko homma on ihan jonnin joutavaa alle 20hehtaarin tiloilla.
Moni vuotisen viherkesannon maanäyte.velvotetaan kun ei lannoiteta

-
Seuraamukset kohdallani johtuivat vanhentuneesta maa-aine analyysistä. Suomessa rakastetaan sääntöjä ja varsinkin niiden pilkuntarkkaa seurantaa. Kuinka tarkoiti
pinta-alaa pienennettiin aiheesta muuttien ensilukemalla ymmärtänyt onko mitä muuta vialla jos saan lisää peltoa niin niin olis hyvä k.17 kyllä
Pelon reunassa olevasta isohkosta kivistä vähennettiin peltopinta-alaa
En osaa sanoa näin yhtäkkiä.
kertoa myös mihin päätökset perustuu pykälät
--
Kokonaisuus on äärettömän byrokraattinen. Ei anna luotettavaa kuvaa toiminnasta, kun tarkastaja oli hukannut asiakiratäydennyksen. Sähköposti onneksi pelasti.
Tarkastajat ovat vieläkin vähän liian tärkeitä asioissa.
Ei ollut vaikea ymmärtä laitumilla ei kasvanut ruohoa portin kohdalla ja puiten alla missä ne paljon seisoo ja tukikelpoista alaa pienennettiin.Harmitti asia.
Hivenen ärsytti kun unohdi syksyllä tehdyn glyfosaattikäsittelyn ainemäärän ilmoittamisen ja siitä luultavasti tulee sanktio.Ajattelin aluksi etten ilmoita.
Sanktioiden tarkemmat perustelut, mihin perustuvat. Miten sanktio prosentti muodostuu.
Pintaala mittaus tehdään koko pinta alalle ja sitä sitten käytetään. Nyt vain pieni vähennys mikä on heidän mielestään poikkeava Tiedän pinta alan olevan isomm
Yhteenvedo ihan hyvä mutta tämän kyselyn kohtaan 4 oli vaikea vastata koska en ollut pelloilla mukana mutta paperiosiossa olin.(tämä vain pienenä lisähuomiona)
Minulla on tunne, että tarkastajat halusivat löytää kaikkea mahdollista huomautettavaa (toinen tarkastaja paremmin vain myötäili toista)